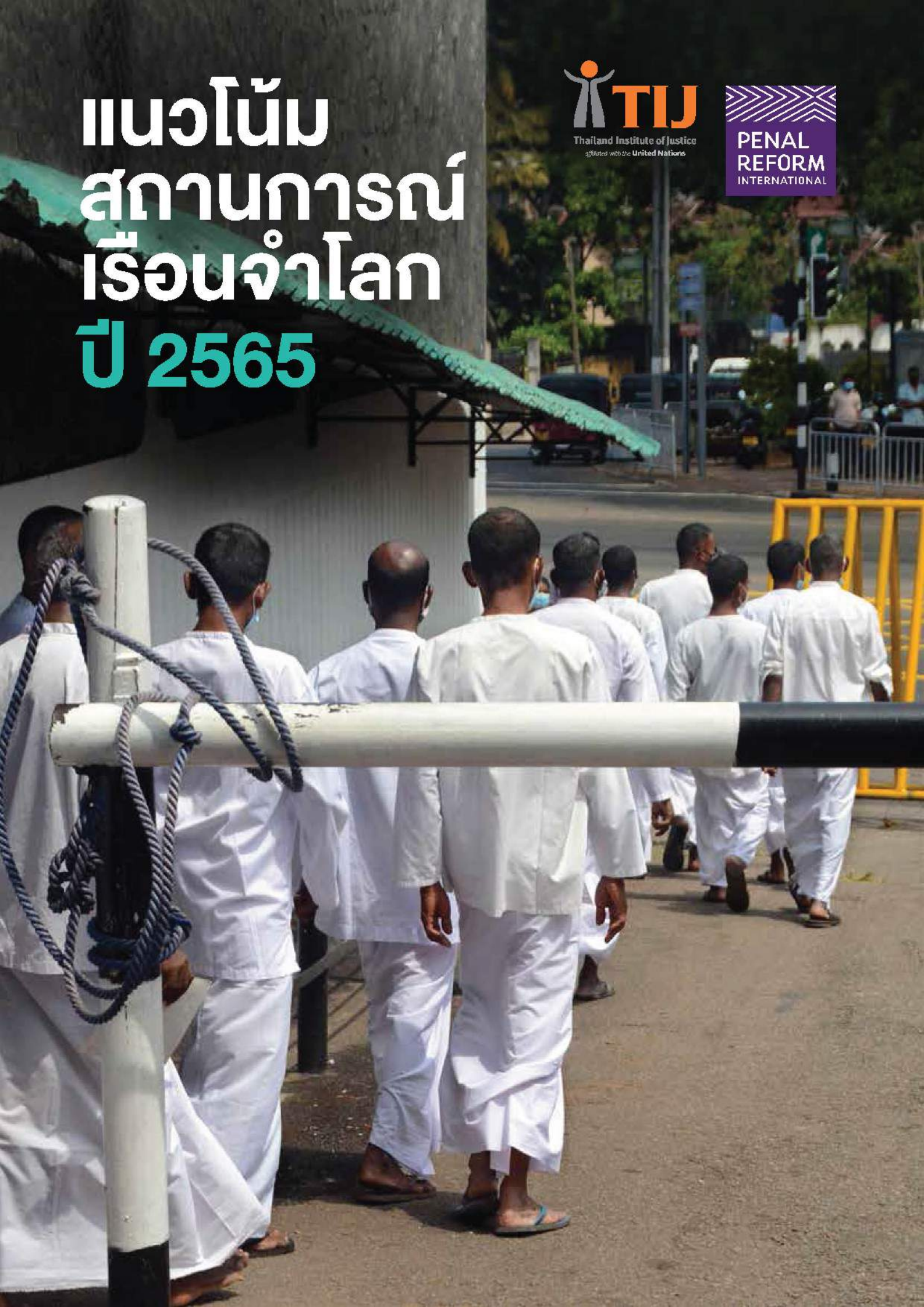


แนวโน้ม สถานการณ์ เรือนจำโลก ปี 2565



แนบโน้มนำสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2565

รายงานชุด แนบโน้มนำสถานการณ์เรือนจำโลก ฉบับนี้ขององค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล ซึ่งจัดทำร่วมและได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย โดยเป็นรายงานฉบับที่แปดในเอกสารชุดแนบโน้มนำสถานการณ์เรือนจำโลกขององค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล

องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากลขอขอบคุณบุคคลและหน่วยงานดังต่อไปนี้ที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานฉบับนี้: สมาชิกคณะกรรมการบริหารของ PRI ได้แก่ ดร. Catherine Appleton, David Fathi, และ Michelle Carpentier; สมาชิกสภาที่ปรึกษาของ PRI ได้แก่ Coletta Youngers, ดร. Ioana Morar, Kathryn Waldegrave และ Stephen Pitts; Adrià Cots Fernández และ Marie Nougier (หน่วยงานความร่วมมือด้านนโยบายยาเสพติดระหว่างประเทศ (International Drug Policy Consortium)); Beatriz López Lorca (University of Castilla-La Mancha); Cédric Foussard (Terre des Hommes); ศาสตราจารย์ Dirk Van Zyl Smit และ Zinat Jimada (University of Nottingham); Helen Close (Omega Research Foundation); Jérôme Manginckx (Research Centre on Drugs and Human Rights, CIDDH); Louise Edwards (African Policing Civilian Oversight Forum); Luciana Pol, Macarena Fernandez Hofmann, และ María Hereñu (Centro de Estudios Legales y Sociales – CELS); Madhurima Dhanuka (Commonwealth Human Rights Initiative); Paul Geurts (ผู้เชี่ยวชาญอิสระแห่งสหประชาชาติ); Peter Severin (สมาคมการราชทัณฑ์และเรือนจำระหว่างประเทศ (International Corrections and Prisons Association)); Rona Epstein (Coventry University); Tracy Robinson (University of the West Indies); Tsubura Miyagawa (สถาบันเอเชียและตะวันออกไกลว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders)); ทีมกฎหมายและนโยบายของ Justice Project Pakistan; และเพื่อนร่วมงานจาก Restart Center for Rehabilitation of Victims of Violence and Torture

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบขององค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากลทั้งหมด

การศึกษา คัดย่อ ทำซ้ำ และแปลรายงานฉบับนี้ ไม่จำกัดหรือบางส่วนสามารถทำได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องไม่เป็นการทำเพื่อจำหน่าย หรือเพื่อใช้โดยมีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ การเปลี่ยนแปลงข้อความใดๆ ในรายงานฉบับนี้ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล และต้องมีการอ้างอิงถึงองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และรายงานฉบับนี้อย่างเหมาะสม

หากมีข้อสงสัยประการใด สอบถามได้ที่
publications@penalreform.org

องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล
(Penal Reform International)
www.penalreform.org

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(Thailand Institute of Justice)
www.tijthailand.org

ตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565
ข้อมูลหรือสถิติใดๆ ที่ไม่ได้มีการระบุข้อมูลอ้างอิงไว้ในรายงานนี้ เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลหลักหรืองานวิจัยที่จัดทำโดยองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล
© Penal Reform International 2022

คำแปลภาษาไทยโดย
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์กรมหาชน)
ตีพิมพ์ฉบับภาษาไทยครั้งแรก เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

รูปหน้าปก: ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ Welikada ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิรโทษกรรมเนื่องในวันประกาศเอกราชของประเทศไทย
ออกแบบกราฟิกโดย Alex Valy

สารบัญ

บทนำ	3
ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ	4
สาระสำคัญ	6
1. อาชญากรรมและการจำคุก	8
1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ	8
1.2 นโยบายยาเสพติด	11
ประเด็นนำจับตามอง: 1.3 กฎหมายที่ทำให้ความยากจนและสถานะของบุคคลเป็นอาชญากรรม	12
1.4 ทางเลือกแทนการจำคุก	13
1.5 ไทยประหารชีวิต	16
1.6 โทษจำคุกตลอดชีวิต	17
2. ประชากรผู้ต้องขัง	19
2.1 ชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมือง	21
2.2 เด็ก	22
ประเด็นนำจับตามอง: 2.3 ยาสูบ	23
2.4 ผู้หญิง	26
ประเด็นนำจับตามอง: 2.5 การตั้งครุฑและการถอดบุตรในเรือนจำ	27
3. ประเด็นสุขภาพในเรือนจำ	29
3.1 การดูแลสุขภาพในเรือนจำ	29
3.2 สุขภาพจิต	32
4. การบริหารจัดการเรือนจำ	34
4.1 ความมั่นคงและความรุนแรง	34
4.2 การติดต่อกับสังคมภายนอก	36
4.3 การนำบัตรประชาชนผู้ต้องขังและการกลับสู่สังคม	37
4.4 เจ้าหน้าที่เรือนจำ	39
4.5 เรือนจำใหม่ การวางแผน และสถานที่ตั้ง	40
ประเด็นนำจับตามอง: 4.6 น้ำและการสูทภิบาลในเรือนจำ	43
4.7 รัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง	46
4.8 กัญชาทางการแพทย์และสภาพอากาศสุดขั้ว	48
5. บทบาทและการใช้เทคโนโลยี	50
เชิงอรรถท้ายเล่ม	53

**การขยายอัตราความจุเรือนจำ
ไม่ได้เป็นทางออกระยะยาวที่เป็นไปได้จริง
ในการลดประชากรล้นเรือนจำ
และผลที่เลวร้ายของการจำคุก**



เจ้าหน้าที่เรือนจำในเมืองเสิ่นหยาง มณฑลเหอหลยวหนิง ประเทศจีน

บทนำ

องค์การปฏิรูปการลงโทษสากล (Prison Reform International หรือ PRI) และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice หรือ TIJ) ได้ตีพิมพ์รายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลกร่วมกันทุกปี เพื่อแบ่งปันข้อมูลและบทวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มและการพัฒนาในด้านต่างๆ ในเรือนจำ โดยปีนี้เป็นรายงานฉบับที่แปด ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแนวโน้มการใช้โทษจำคุก ความเปลี่ยนแปลงและข้อท้าทายที่ผู้ต้องขังบางส่วนต้องเผชิญ ซึ่งบ่อยครั้งเป็นผู้ต้องขังกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการบริหารจัดการเรือนจำและการใช้เทคโนโลยีต่างๆ

ในปีนี้เป็นครั้งแรกที่ รายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก มีบทเฉพาะสำหรับประเด็นสุขภาพในเรือนจำ เนื่องด้วยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การบริการด้านสาธารณสุขภายในเรือนจำนั้นจำเป็นต้องได้รับความสนใจมากขึ้นและแยกจากการบริหารเรือนจำทั่วไป นอกจากนี้ ผู้จัดทำได้เปลี่ยนรูปแบบจาก บทพิเศษที่มีเนื้อหายาว เป็นเน้น “ประเด็นสำคัญ” หลายประเด็น ซึ่งสามารถนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจรวมทั้งอุปสรรคที่เรือนจำและผู้ต้องขังต้องเผชิญ

ด้วยข้อมูลเกี่ยวกับระบบเรือนจำมีอยู่อย่างจำกัด รายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำข้อมูลที่มีอยู่มาสู่สาธารณะ เพื่อเน้นย้ำแนวโน้มสำคัญที่กระทบผู้คนที่กว่า 11.5 ล้านคนในเรือนจำทั่วโลก ข้อมูลมีความสำคัญอย่างมากในการรับมือกับปัญหาที่สังคมทั่วโลกต้องเผชิญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรับมือกับวิกฤตจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับการกีดกัน และการเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ที่ถูกกอดกั้น และการทำให้รัฐบาลบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในขณะที่ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกเพิ่มขึ้นทุกปี เรามองเห็นความจำเป็นของการปฏิรูปนโยบายและกฎหมายที่มีส่วนผลักดันการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังดังกล่าว นโยบายและกฎหมายที่ล้าสมัยเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มเกิดขึ้นและที่มีมาอย่างยาวนานในการลดการคุมขังและนำระบบยุติธรรมอาญาที่เน้นการฟื้นฟูไปสู่การปฏิบัติ เช่น United Nations System Common Position on Incarceration (จุดยืนร่วมครั้งแรกของระบบสหประชาชาติว่าด้วยการคุมขัง) ที่ระบุผลกระทบในทางลบของการใช้การคุมขังเป็น ‘บทลงโทษพื้นฐาน’ อย่างชัดเจน รวมถึงวิกฤตการณ์แออัดภายในเรือนจำที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน

แนวโน้มในการเพิ่มความขมขื่นของเรือนจำ – ตามที่ได้บรรยายอย่างละเอียดในรายงานฉบับนี้ – ไม่ใช่ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาระยะยาวที่ได้ผลในการลดความแออัดและผลกระทบที่รุนแรงของการคุมขังต่อบุคคลและสังคม ในทางกลับกัน เราต้องการเพิ่มความพร้อมและการใช้การลงโทษและมาตรการที่มีใช้การคุมขัง ซึ่งเป็นมาตรการทางเลือกแทนการคุมขังที่แท้จริง – ไม่ใช่เป็นเพียงมาตรการเสริมหรือขยายวงกว้าง – ควบคู่ไปกับการทำให้ไม่เกิดความผิดทางอาญาและยกเลิกการลงโทษในบางข้อหาตามข้อกำหนดโตเกียวและข้อกำหนดดรุงเซท

เรายังคงจัดทำรายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลกเพื่อเป็นแหล่งข้อมูล เครื่องมือ และฐานอ้างอิงสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ และเพื่อสนับสนุนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปกฎหมายและผู้ปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงผู้มีบทบาทในภาคประชาสังคม

องค์กรภาคประชาสังคมและสถาบัน เช่น PRI และ TIJ ยินดีเป็นศูนย์กลางของความพยายามในการปฏิรูป มีตัวอย่างความคิดริเริ่ม

และการวิจัยมากมายจากภาคประชาสังคมที่ปรากฏในรายงานแนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก การมีพื้นที่ของภาคประชาสังคมที่เล็กลงและความขาดแคลนงบประมาณสำหรับงานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นความท้าทายหลักที่ต้องได้รับการแก้ไข องค์กรเอกชนหลายแห่งคอยติดตามการปฏิบัติงานของเรือนจำและให้การช่วยเหลือประชาชนในระบบยุติธรรมทางอาญา การช่วยเหลือดังกล่าวควรได้รับการยอมรับและสนับสนุน

โอลิเวีย โรเป (Olivia Rope)

ผู้อำนวยการ
องค์การปฏิรูปการลงโทษสากล
(Penal Reform International)

พิเศษ สอาดเย็น

ผู้อำนวยการ
สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(Thailand Institute of Justice)

ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

ประชากรผู้ต้องขังโลกสูงเป็นประวัติการณ์



ปัจจัยหลักที่นำไปสู่การจำคุก



ความจุของเรือนจำทั่วโลก



การเพิ่มจำนวนเรือนจำทั่วโลก

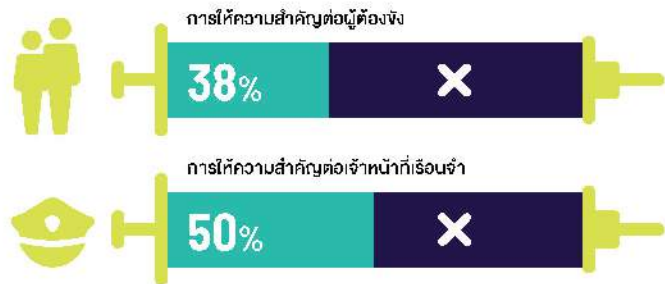


ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

ผลกระทบของโควิด-19 ที่ต่อเนื่อง



ประชากรในเรือนจำไม่ได้รับความสำคัญในยุทธศาสตร์การฉีดวัคซีนแห่งชาติ



ความต้องการ ด้านสุขภาพที่ไม่เกี่ยวข้อง กับโควิดถูกละเลย

วิกฤตปัญหาสุขภาพจิต กำลังขยายวงกว้าง

สภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง

ประชากรเรือนจำเกือบ

30%

อยู่ใน

12

ประเทศที่มี ภัยธรรมชาติมากที่สุด



เรือนจำถูกมองข้ามในการลดความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ

ถึงแม้ว่า มีอุณหภูมิที่ผิดปกติร้ายแรงและ ภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น



ส่งผลให้เกิด

การเสียชีวิต
การป่วย
ความไม่สงบในเรือนจำ
การปนเปื้อนของแหล่งน้ำ
การแพร่ของเชื้อโรค

ความขัดแย้ง

กว่า

680,500 คน

ในเรือนจำที่อยู่ในสถานการณ์ประมาทและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

ส่งผลให้เกิด

การลดลงของ

การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน
การติดตามการดำเนินงานของเรือนจำ
สภาพความเป็นอยู่ที่มีมนุษยธรรม

การเพิ่มขึ้นของ

การปฏิบัติที่มีขอบ
การตั้งเป้าโจมตีเรือนจำและ
การหลบหนี

สาระสำคัญ

- 01** ประชากรเรือนจำทั่วโลกสูงเป็นประวัติการณ์
- 02** มาตรการโควิด-19 ไม่สามารถลดประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกได้
- 03** ความทุกข์ของเรือนจำทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากการลงทุนที่น่าตกใจ และเรือนจำที่ใหญ่ขึ้น และห่างไกลชุมชนมากขึ้น
- 04** อัตราการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีที่เพิ่มขึ้นสะท้อนถึงความคืบหน้าเพียงเล็กน้อยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 16
- 05** การใช้มาตรการการลงโทษที่มีใช้การคุมขังเป็นไปอย่างซ้ำซาก แม้ว่าจะมีการใช้มาตรการดังกล่าวในช่วงการแพร่ระบาด
- 06** ราว 1 ใน 5 ของผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นผลมาจากกฎหมายอาชญากรรมที่รุนแรงและทำให้เกิดความแออัดในเรือนจำ
- 07** สัดส่วนผู้หญิงและเด็กในเรือนจำเพิ่มมากขึ้น
- 08** การเหยียดเชื้อชาติยังคงมีอยู่ในระบบยุติธรรมอาญา แม้ว่าสหประชาชาติได้ดำเนินการเพิ่มเติม
- 09** เรือนจำได้รับความสำคัญน้อยในแผนการฉีดวัคซีนโควิด-19

มีมากกว่า 11.5 ล้านคนที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำทั่วโลก ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงที่สุดที่เคยมีเพิ่มขึ้นมาด้วยร้อยละ 24 จากจำนวนประชากรเรือนจำในปี พ.ศ. 2543 (เป็นอัตราการเติบโตที่น้อยกว่าการคาดคะเนการเติบโตของประชากรโลกทั่วไป) ความแออัดในเรือนจำยังอยู่ในระดับวิกฤตในบางประเทศ โดยมีเรือนจำที่มีผู้ต้องขังเกินความจุใน 121 ประเทศ

มาตรการปล่อยตัวเพื่อลดความแออัดในเรือนจำที่เห็นได้บ่อยในช่วงแรกของการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 นั้นได้ถูกยกเลิกไป ส่วนใหญ่จำนวนประชากรผู้ต้องขังในประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงที่มีการแพร่ระบาดโควิด-19 เนื่องจากศาลปฏิบัติงานน้อยลงส่งผลให้คนเข้าเรือนจำลดลง และเมื่อมีการสะสางคดีที่ค้างในศาล จำนวนผู้ต้องขังก็เพิ่มขึ้นอีกครั้งและในบางเรือนจำผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นจนเกินระดับก่อนเกิดโรคระบาด

ประชากรผู้ต้องขังและสภาพแออัดที่เพิ่มมากขึ้นได้กระตุ้นการลงทุนสร้างเรือนจำใหม่หรือขยายเรือนจำเดิม ในปี พ.ศ.2544 ไม่ต่ำกว่า 24 ประเทศได้ประกาศแผนการหรือเริ่มก่อสร้างพื้นที่เรือนจำใหม่ที่มีความจุรวมกว่า 437,000 คนทั่วโลก ซึ่งครึ่งหนึ่งของจำนวนดังกล่าวอยู่ในประเทศตุรกีและหนึ่งในห้าในประเทศศรีลังกา โดยทั้งสองประเทศกำลังเคลื่อนไปสู่ระบบเรือนจำขนาดใหญ่ ข้อมูลที่หาได้เกี่ยวกับขนาดและที่ตั้งของเรือนจำแห่งใหม่ ชี้ให้เห็นว่า เรือนจำที่สร้างใหม่มีแนวโน้มที่จะใหญ่ขึ้นและอยู่ห่างไกลจากชุมชน

ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ต้องขังทั่วโลกถูกควบคุมตัวในสถานกักขังก่อนการพิจารณาคดี โดยไม่เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดหรือถูกพิพากษา สัดส่วนผู้ถูกควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีทั่วโลกยังคงที่ตั้งแต่ปี 2000 โดยมีสัดส่วนระหว่างร้อยละ 29 ถึงร้อยละ 31 ของประชากรผู้ต้องขังทั่วโลก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคืบหน้าเพียงเล็กน้อยในการบรรลุเป้าหมาย 16.3 ของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ 2030 เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรม - โดยหนึ่งตัวบ่งชี้คือสัดส่วนของผู้ต้องขังก่อนการพิจารณาคดีในเรือนจำ

แม้ว่าการเลือกอื่นแทนการจำคุกจะมีอยู่ทั่วไป แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ไม่ได้มีการใช้มาตรการเหล่านี้มาก การวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า การลงโทษและมาตรการในระดับชุมชนไม่ได้ถูกใช้เป็นการเลือกแทนการจำคุก แต่ถูกใช้เป็นมาตรการเสริม และการฝ่าฝืนเงื่อนไขดังกล่าวมีส่วนทำให้จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเพิ่มขึ้น

กฎหมายอาชญากรรมที่มุ่งเน้นการลงโทษและมีกำหนดโทษที่ไม่ได้สัดส่วนเป็นต้นเหตุให้ผู้ต้องขังกว่า 2.2 ล้านคนอยู่ในเรือนจำเนื่องจากคดีอาชญากรรม ตั้งแต่กว่ากว่า 50 เขตอำนาจศาลใน 30 ประเทศได้ยกเลิกบทลงโทษทางอาญาสำหรับการครอบครองยาเสพติดเพื่อการใช้ส่วนตัวแล้ว แต่ยังมีคนกว่าห้าแสนคนถูกคุมขังในเรือนจำด้วยข้อหาดังกล่าว

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้หญิงภายในเรือนจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 33 ในขณะที่จำนวนผู้ชายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ณ วันหนึ่งในปี พ.ศ. 2563 มีเด็กในเรือนจำกว่า 261,200 คน ซึ่งสูงขึ้นจากประมาณการในปี พ.ศ. 2561 ที่มีจำนวนระหว่าง 160,000 - 250,000 คน

ผู้ต้องขังที่เป็นชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์มีสัดส่วนสูงมากในเรือนจำและยังคงประสบปัญหาการเหยียดเชื้อชาติในทุกๆระบบเรือนจำ แม้ว่าในปีที่ผ่านมา สหประชาชาติได้ดำเนินการเกี่ยวกับความยุติธรรมทางเชื้อชาติและความเท่าเทียมในระบบยุติธรรมมากขึ้น

จากข้อมูลที่สามารถหาได้ มีเพียง 56 จาก 131 ประเทศ (ร้อยละ 43) ที่รวมประชากรในเรือนจำไว้ในแผนการฉีดวัคซีน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชากรในเรือนจำไม่ได้รับการให้ความสำคัญว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง

- 10** **วิกฤตสุขภาพในเรือนจำ
ถูกมองข้าม**
- ปัญหาสุขภาพจิตในเรือนจำ อยู่ในอัตราที่สูงกว่าสังคมภายนอก และข้อมูลบ่งชี้ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น หลักฐานใหม่ชี้ให้เห็นว่ามาตรการควบคุมโควิด-19 มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตอย่างมากและทำให้สถานการณ์ในเรือนจำ ย่ำแย่ลง นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับความสนใจจึงส่งผลให้มีการขาดแคลนของเจ้าหน้าที่และการบริการด้านจิตวิทยาอย่างมากในเรือนจำส่วนใหญ่ทั่วโลก
- 11** **การเข้าถึงน้ำและสุขาภิบาล
อย่างจำกัดส่งผลกระทบต่อคนหลักล้านในแต่ละวัน**
- การขาดแคลนน้ำ ส่งผลกระทบต่อเรือนจำ ในประเทศรายได้ต่ำหลายแห่ง โดยเฉพาะในพื้นที่เปราะบางและมีความขัดแย้ง ความแออัดในเรือนจำ ก่อให้เกิดการขาดแคลนน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาล น้ำ ปนเปื้อนและไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ แย่ลง
- 12** **มีหลายประเทศที่ยกเลิก
โทษประหารชีวิต และยังคงมี
บางประเทศที่น่าจับตามอง**
- 109 ประเทศทั่วโลกได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างเป็นทางการ และตามรายงานของสหประชาชาติ มี 170 ประเทศที่ยกเลิกหรือไม่ได้ใช้โทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ ถึงกระนั้น มีบางประเทศที่ยังคงโทษประหารชีวิตไว้ และได้กลับมาประหารผู้ต้องขังในปี พ.ศ. 2564 หลังจาก que ประเทศที่ประหารชีวิตลดลง ในปี พ.ศ. 2563 และในปี พ.ศ. 2564 มีผู้ต้องขังอย่างน้อย 131 รายถูกประหารในข้อหาอาชญากรรม ซึ่งนับเป็นจำนวนผู้ถูกประหารชีวิตที่สูงขึ้นจากเดิมร้อยละ 336 จากปี พ.ศ. 2563
- 13** **มีการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิต
เพิ่มขึ้นและรุนแรงขึ้น**
- ในหลายประเทศมีแนวโน้มการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิต ระยะเวลาคุมขัง เมื่อนอช และประเภทความผิดที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลล่าสุดในปี พ.ศ. 2562 ประมาณการว่า มีคนเกือบครึ่งล้านที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตตามคำพิพากษา ในขณะที่ผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต แต่ต้องโทษจำคุกระยะยาวเสมือนโทษตลอดชีวิตนั้น ไม่สามารถทราบจำนวนได้
- 14** **เรือนจำหลายแห่งยังคงมีการ
ซ้อมทรมานและการใช้
ความรุนแรงในระดับสูง**
- เรือนจำยังเป็นพื้นที่ที่มีความรุนแรงและมีรายงานการซ้อมทรมานและการใช้ความรุนแรงเกินกว่าเหตุต่อผู้ต้องขังทั่วโลกอย่างเป็นประจำ ผู้ต้องขังบางกลุ่ม เช่น ผู้หญิง เด็ก กลุ่มผู้ความหลากหลายทางเพศ (LGBTQI+) และผู้ต้องขังเข้าใหม่ต้องเผชิญกับความเสียหายต่อความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นจากเหล่าผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ
- 15** **เรือนจำไม่ได้ถูกรวมเข้าใน
มาตรการรับมือกับความเสียหาย
จากภัยธรรมชาติ ในขณะที่
อุณหภูมิมีปฏิกิริยาที่รุนแรงและ
มีภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น**
- เรือนจำมักไม่ได้รับการพิจารณารวมเข้าในมาตรการจัดการความเสี่ยงอันตราย การวางแผนบรรเทาทุกข์ การรับมือกับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เนื่องจากสภาพอากาศที่รุนแรงและภัยธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้น ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ ได้รับผลกระทบ - ในบางกรณีอาจถึงแก่ชีวิต ผลกระทบทั่วไป ได้แก่ การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น น้ำ ความไม่สงบในเรือนจำ การหลบหนี และการถูกตัดขาดจากโลกภายนอก
- 16** **ผู้ต้องขังในรัฐที่เปราะบางและ
ได้รับผลกระทบจากความ
ขัดแย้งต้องเผชิญกับการกักขัง
ที่ไร้มนุษยธรรม**
- เรือนจำในพื้นที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งยังคงขาดแคลนวัสดุขั้นพื้นฐาน และมีอัตราการซ้อมทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในระดับสูง ในปีที่ผ่านมาเรือนจำ ได้กลายเป็นเป้าหมายของความขัดแย้ง
- 17** **เรือนจำยังคงขาดแคลน
บุคลากรและขาดแคลนมากขึ้น
ในเรือนจำบางแห่ง เนื่องจาก
โควิด-19**
- ในหลายประเทศ การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้สร้างความท้าทายด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ เนื่องจากการติดเชื้อและมาตรการแยกกักตัว รวมถึงผลกระทบของนโยบายการงดเว้นการเดินทางขาดแคลนเจ้าหน้าที่เรือนจำ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย การรักษาพยาบาล แผนการบำบัดฟื้นฟู และการปกครองประจำวันในเรือนจำ
- 18** **การให้ทักษะดิจิทัลแก่ผู้ต้องขัง
ในเรือนจำกำลังกลายเป็น
สิ่งสำคัญอันดับต้นๆ**
- เรือนจำหลายแห่งทั่วโลกกำลังพยายามเพิ่มการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและทักษะดิจิทัลให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ โดยคำนึงถึงความสำคัญของเทคโนโลยีในชีวิตนอกเรือนจำ

ส่วนที่ 1

อาชญากรรมและการจำคุก

1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

→ คาดการณ์กันว่าทั่วโลกมีผู้ต้องขังประมาณ 11.5 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543

→ เรือนจำใน 121 ประเทศและเขตการปกครองกำลังรองรับผู้ต้องขังเกินความจุ โดยมี 13 ประเทศที่มีจำนวนผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำสูงกว่าร้อยละ 250 ของความจุ

→ สัดส่วนการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี (pre-trial detention) ทั่วโลกยังคงอยู่ที่หนึ่งในสามของจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการลดลงอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรเรือนจำในประเทศรัสเซีย (ร้อยละ 56) และในยุโรปตะวันออก (ร้อยละ 49)¹ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จำนวนประชากรเรือนจำทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 ซึ่งเป็นอัตราที่น้อยกว่าค่าประมาณการเติบโตของประชากรโลกทั่วไปเล็กน้อย

มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรเรือนจำในบางพื้นที่ เช่น ประชากรเรือนจำในประเทศอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 ใน 24 รัฐจากทั้งหมด 28 รัฐของประเทศ (คิดเป็นเกือบร้อยละ 84 จากจำนวนประชากรเรือนจำทั่วประเทศ) ในช่วงสองปีที่ผ่านมา² อันเนื่องมาจากการจับกุมที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึงความล่าช้าในการร้องขอการประกันตัวและการชะลอการพิจารณาคดีในชั้นศาลตามปกติ ขณะที่ในประเทศตุรกี ประชากรเรือนจำเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 130 ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โดยขึ้นจาก 128,000 คนในปี พ.ศ. 2553 ไปเป็น 295,000 คนในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564³ ในทางกลับกัน สหราชอาณาจักรปี พ.ศ. 2564 แสดงให้เห็นว่าประเทศสวีเดนเซอร์แลนด์ จำคุกคนจำนวนน้อยสุดในทศวรรษ โดยลดลงกว่าร้อยละ 8.4 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2564 ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับมาตรการที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาด⁴

ผู้ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดียังคงคิดเป็นสัดส่วนประชากรเรือนจำที่สูงมากในเขตอำนาจศาลส่วนใหญ่ ประมาณหนึ่งในสามของผู้ต้องขังทั่วโลกถูกควบคุมตัวโดยที่ยังไม่มีการตัดสินว่ามีความผิดหรือมีการพิพากษาลงโทษ แม้จะมีการติดตามอัตราการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีในฐานะตัวบ่งชี้ความก้าวหน้าสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16⁷ กว่าจำนวนผู้ถูกคุมขังที่ยังไม่มีคำพิพากษาโทษทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ที่ระหว่างร้อยละ 29 ถึงร้อยละ 31 ของประชากรเรือนจำทั่วโลก ขณะที่ในระดับภูมิภาค พบว่าทวีปแอฟริกา มีจำนวนผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่พิพากษาลดลงจากร้อยละ 45 ในปี พ.ศ. 2543 ถึงร้อยละ 34 ในปี พ.ศ. 2562 ถึงแม้ว่าภูมิภาคนี้จะมีจำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีสูงที่สุดในโลกเช่นเดียวกับเอเชีย

จำนวนประชากรเรือนจำกำลังเพิ่มขึ้น



การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ต้องขังในแต่ละภูมิภาค ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2564¹

โอเชียเนีย	+82%
เอเชีย	+43%
แอฟริกา	+38%
อเมริกากลางและใต้	+32%
ยุโรป	-27%

จำนวนประชากรเรือนจำทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพิจารณาค่าประมาณประชากรเรือนจำในประเทศที่ไม่มีการเก็บสถิติอย่างเป็นทางการ ค่าประมาณใหม่จากบทสรุปเรือนจำโลก (World Prison Brief) เปิดเผยว่าทั่วโลกมีผู้ต้องขังมากกว่า 11.5 ล้านคน⁵ ซึ่งจากจำนวนนี้ กว่า 2 ล้านคนอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างน้อย 1.69 ล้านคนอยู่ในประเทศจีน และอีก 811,000 คนอยู่ในประเทศบราซิล ทั้งนี้ ในเม็กซิโกอัตราส่วนของจำนวนผู้ต้องขังเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั่วไป ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่มีอัตราส่วนสูงที่สุด (629 คนต่อ 100,000 คน) ตามด้วยรวันดา (580 คนต่อ 100,000 คน) เติร์กเมนิสถาน (576 คนต่อ 100,000 คน) เอลซัลวาดอร์ (564 คนต่อ 100,000 คน) และคิวบา (510 คนต่อ 100,000 คน) หากจะเทียบให้เห็นภาพ จากประชากรทั่วโลก 100,000 คนในแต่ละวัน จะมี 140 คนที่อยู่ในเรือนจำ⁶

แต่ละภูมิภาคทั่วโลกมีการใช้โทษจำคุกที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ประชากรเรือนจำเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 82 ในแถบโอเชียเนีย และร้อยละ 43 ในอเมริกา (คิดเป็นร้อยละ 200 ในอเมริกาใต้) และร้อยละ 32 ในแอฟริกา ในขณะที่ในแถบยุโรป ประชากรเรือนจำกลับลดลงถึงร้อยละ 27



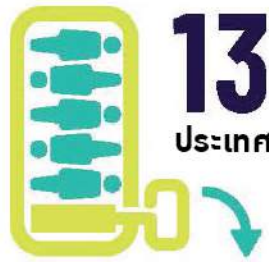
**ผู้ที่ยากจนและด้อยโอกาสที่สุดในสังคมทั่วโลก
ยังคงเป็นกลุ่มที่พบได้มากที่สุดในเรื่องจำ
และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา**

เรือนจำ Mananjary ในประเทศมาดากัสการ์
ซึ่งมีรายงานว่ารับผู้ต้องขัง
เกินความจุสามเท่า

เรือนจำในหลายประเทศมีผู้ต้องขังเกินความจุที่รองรับได้:



ประเทศมีผู้ต้องขังเกินความจุ **100+%**



ในกลุ่มเรือนจำตัวอย่างร้อยละ 83 มีจำนวนเพิ่มขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 กว่าร้อยละ 28 มีประชากรมากกว่าก่อนเกิดการแพร่ระบาด ข้อมูลที่ได้มาสื่อว่าการลดลงของจำนวนประชากรเรือนจำระหว่างการแพร่ระบาดส่วนใหญ่เกิดจากการลดลงของจำนวนผู้ต้องขังแรกเริ่มแทนที่จะมาจากความพยายามในการลดความแออัด ขณะที่การปฏิรูปเรือนจำในระยะแรกเพื่อลดผลกระทบของโควิด-19 โดยมากกลับถูกละเลยไป¹²

ในช่วงเวลาเดียวกัน สัดส่วนผู้ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีในเอเชียเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 32⁸

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าส่วนหนึ่งของความผันผวนในจำนวนประชากรเรือนจำตลอดสองปีที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องโดยตรงจากมาตรการปล่อยตัวฉุกเฉิน (exceptional release) สำหรับผู้ต้องขังจำนวนมากเพื่อลดความแออัดของเรือนจำ หรือผลตามอ้อมจากลักษณะของการระงับการพิจารณาคดีที่เปลี่ยนแปลงไป หรือการชะลอตัวของกระบวนการตุลาการและความพยายามที่ตามมาเพื่อจัดการกับปริมาณงานคดีค้างในชั้นศาลกว่าสองปีหลังจากการแพร่ระบาดเริ่มขึ้น เห็นได้ชัดว่าไวรัสโควิด-19 ไม่ได้นำไปสู่การลดลงของจำนวนประชากรในเรือนจำทั่วโลกโดยรวมแต่อย่างใด

ตลอดระยะเวลาของการแพร่ระบาด บางประเทศมีอัตราการจำคุกต่ำลงเนื่องจากศาลไม่ได้เปิดดำเนินการตามปกติ ส่งผลให้มีการรับผู้ต้องขังใหม่เข้าสู่เรือนจำน้อยลง แม้กระทั่งในตอนนี้ ศาลในหลายประเทศยังคงพยายามจัดการกับปริมาณคดีที่ยังค้าง ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศไอร์แลนด์ เรือนจำที่ดำเนินมาตรการลือคดวนไม่รับผู้ต้องขังใหม่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถประกบผู้ต้องขังไปศาลได้ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าสะสมในกระบวนการศาล⁹ ในประเทศนิวซีแลนด์ การนัดหมายพิจารณาคดีของศาลกว่า 20,000 คดีถูกเลื่อนออกไปเนื่องจากมาตรการบังคับที่เกี่ยวข้องกับโควิด¹⁰

ในทางกลับกัน ประเทศอื่นๆ เผชิญกับสถานการณ์ตรงกันข้าม โดยมีจำนวนประชากรเรือนจำเพิ่มขึ้นในบางที่ ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการของศาล เช่น ในประเทศไนจีเรีย ซึ่งปริมาณคดีค้างนำไปสู่คนจำนวนมากที่ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี ในขณะที่มีคนที่มากกว่า 50,000 รายที่กำลังรอขึ้นศาลจากประชากรเรือนจำทั้งหมด 70,000 ราย¹¹ การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า หลังจากการลดลงของจำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในช่วงเดือนแรกของการแพร่ระบาดระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 และเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ประชากร

ปฏิรูปการประกันตัวแบบครอบคลุม (sweeping bail) ซึ่งลดสัดส่วนบุคคลที่ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีเหลือร้อยละ 53 ในช่วงปีที่ผ่านมาจากร้อยละ 66 ในปี พ.ศ. 2562 และจากเกือบร้อยละ 95 ระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2552¹⁶

แม้จะยังคงขาดแคลนข้อมูลว่าด้วยผลกระทบของมาตรการปล่อยตัวจากเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 ที่มีต่ออัตราการระงับการพิจารณาคดีซ้ำซ้ำข้อมูลที่มีในยุโรปชี้ว่ามาตรการเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลให้เกิดการระงับการพิจารณาคดีซ้ำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ¹⁷ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศเบลเยียมจากผู้ต้องขัง 356 รายที่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดชั่วคราว มีเพียง 10 รายที่ระงับการพิจารณาคดี (ลหุโทษ) ใหม่ ขณะที่ในประเทศไอร์แลนด์ จากผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวระหว่างการแพร่ระบาดประมาณ 400 ราย มีเพียงร้อยละ 6 ที่ต้องกลับสู่เรือนจำ โดยมีอัตราการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปล่อยตัวก่อนกำหนดสูงถึงร้อยละ 85 ส่วนในประเทศโปรตุเกส จากผู้ต้องขัง 906 รายที่ได้รับการปล่อยตัวโดยมีการคุมประพฤติเป็นกรณีพิเศษ (release on extraordinary license) มี 120 รายที่ถูกเพิกถอนการปล่อยตัวดังกล่าว เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดและจากผู้ต้องขัง 1,945 รายที่ได้รับการปล่อยตัวภายใต้มาตรการพิเศษ มี 235 รายที่ต้องกลับเข้าเรือนจำเพราะการระงับการพิจารณาคดีใหม่¹⁸

ข้อมูลล่าสุดชี้ว่าระบบเรือนจำใน 121 ประเทศและเขตการปกครองรองรับผู้ต้องขังเกินความจุที่ระบุไว้อย่างเป็นทางการ โดยมี 13 ประเทศที่มีผู้ต้องขังเกินความจุถึงร้อยละ 250¹³ จาก 13 ประเทศนี้มีเจ็ดประเทศที่อยู่ในแอฟริกา และอีกสามประเทศอยู่ในเอเชีย ซึ่งเป็นสองภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีสูงที่สุดในโลก คณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมาน (European Committee for the Prevention of Torture) หรือ CPT พบปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเรื้อรังในหลายระบบเรือนจำในภูมิภาคยุโรป โดยเฉพาะในสถานคุมขังผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี โดยหากไม่พบปัญหานี้ในระบบเรือนจำทั้งหมดอย่างน้อยก็ว่าพบปัญหานี้ในเรือนจำบางแห่ง หรือในบางส่วนของเรือนจำหรือห้องขัง ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาคดีผู้ต้องขังล้นเรือนจำ CPT จึงเรียกร้องให้รัฐในยุโรปจำกัดจำนวนบุคคลที่ถูกจำคุกในเรือนจำแต่ละแห่งเพื่อรับประกันว่ามีการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในแง่ของพื้นที่อยู่อาศัย ตลอดจนเพื่อเพิ่มการใช้ทางเลือกแทนการคุมขัง¹⁴

การใช้มาตรการปล่อยตัวฉุกเฉินหรือการอภัยโทษครั้งใหญ่เมื่อไม่นานมานี้ส่วนมากเป็นไปเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดและลดความแออัดในเรือนจำ ประธานาธิบดีของประเทศเอกวาดอร์ให้การอภัยโทษแก่ผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษา ในความผิดลหุโทษเกี่ยวกับการจราจรและผู้ต้องขังที่ป่วยระยะสุดท้ายเพื่อลดปัญหาประชากรล้นเรือนจำและความไม่สงบที่เกี่ยวข้อง แม้จะยังไม่ชัดเจนว่ามีผู้ต้องขังที่รายได้ประโยชน์จากการอภัยโทษดังกล่าว (ดูหัวข้อ 4.1 ความมั่นคงและความรุนแรง) ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ประธานาธิบดีได้สั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องขังประมาณ 5,000 ราย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของโครงการปล่อยตัวก่อนกำหนดซึ่งดำเนินการไปพร้อมนโยบายใหม่ที่ว่าด้วยสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ ขณะที่ในรัฐอูตรประเทศของประเทศอินเดีย มีการขยายการปล่อยตัวชั่วคราวให้แก่ผู้ต้องขัง 2,500 รายเพื่อลดความแออัดเนื่องจากประชากรเรือนจำเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ¹⁵ ส่วนประเทศจีนดำเนินการ

1.2. นโยบายยาเสพติด

→ **ทั่วโลกมีผู้ต้องขังประมาณ 2.2 ล้านคนที่ถูกจำคุกจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยร้อยละ 22 (470,000 ราย) เป็นความผิดฐานครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพ**

→ **เขตอำนาจศาลกว่า 50 แห่งใน 30 ประเทศได้ยกเลิกบทลงโทษทางอาญาสำหรับการครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพแล้ว**

นโยบายยาเสพติดที่นำไปสู่การจำคุกบุคคลที่เสพและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดยาเสพติดผิดกฎหมายยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่หนุนให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำทั่วโลก (ดูหัวข้อ 1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ) เป็นเวลาหลายทศวรรษมาแล้วที่กฎหมายยาเสพติดเชิงลงโทษได้กำหนดอัตราโทษอาญาที่ไม่เหมาะสม นำไปสู่การจำคุกผู้คนนับล้านทั่วโลกในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในปัจจุบัน มีผู้ต้องขังประมาณ 2.2 ล้านรายทั่วโลกที่ถูกพิพากษาจำคุกจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกว่าร้อยละ 22 (470,000 คน) ถูกจำคุกจากความผิดฐานครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพ¹⁹ ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่าในเจ็ดประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีผู้ใช้ยาเสพติดกว่า 440,000 ถึง 500,000 คน (ทั้งยังมีสถิติที่ยังไม่ทราบในประเทศอื่นๆ) ที่ต้องโทษคุมขังไม่ว่าจะทางแพ่งหรือทางปกครองเนื่องจากการใช้ยาเสพติดส่วนบุคคล²⁰

ดัชนีนโยบายยาเสพติดโลก (Global Drug Policy Index) ใหม่²¹ ซึ่งเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2564 จัดลำดับให้ 30 ประเทศโดยดูว่านโยบายยาเสพติดและการนำนโยบายไปดำเนินการของประเทศนั้นๆ สอดคล้องมากน้อยเพียงใดกับที่ร่วมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติด (UN System Common Position on Drugs) พ.ศ. 2561²² ประเทศที่ได้อันดับสูงโดยรวม ได้แก่ ประเทศนอร์เวย์ นิวซีแลนด์ และโปรตุเกส ส่วนประเทศที่ได้อันดับต่ำสุด ได้แก่ ประเทศบราซิล อุกันดา และอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแง่ของความได้สัดส่วนและความยุติธรรมทางอาญา ประเทศเคนยาได้คะแนนน้อยสุดจากทุกประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ ตามด้วยอุกันดา โมซัมบิก บราซิล และอาร์เจนตินา ซึ่งประเทศเหล่านี้บังคับโทษจำคุกการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงอย่างแพร่หลาย และได้คะแนนต่ำในประเด็นการเข้าถึงมาตรการที่ใช้การคุมขัง ตัดสินว่ามีคามผิด และ/หรือพิพากษาลงโทษสำหรับการกระทำที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีการใช้โทษขั้นต่ำแบบบังคับ (mandatory minimum sentence) สำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดครั้งแรก ดัชนีนี้รายงานถึงผลกระทบเชิงลบต่อเนื่องของการควบคุมยาเสพติดในกลุ่มผู้หญิงในประเทศแถบลาตินอเมริกา

ทั้งหมดที่มีการประเมิน ตลอดจนในเคนยา อินเดีย อินโดนีเซีย รัสเซีย แอฟริกาใต้ และอุกันดา

ตลอดปีที่ผ่านมา หลายหน่วยงานของสหประชาชาติร่วมกันเรียกร้องให้มีการปฏิรูปนโยบายยาเสพติดแห่งชาติ โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงถึงการโทษคุมขังมากเกินไป ควบคู่กับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดบางประเภท ทั้งนี้ การแสดงท่าทีร่วมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการจำคุก (UN System Common Position on Incarceration) เป็นครั้งแรกได้เน้นย้ำผลกระทบของการจำคุกจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกำหนดให้ระบบสหประชาชาติให้การสนับสนุนความพยายามในการปฏิรูป²³ คณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการ (UN Working Group on Arbitrary Detention) เผยแพร่งานวิจัยชิ้นสำคัญว่าด้วยการควบคุมตัวโดยพลการและนโยบายยาเสพติด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเรื่องมาตรการลงโทษที่ได้สัดส่วนสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ยังเรียกร้องให้ลดทอนความเป็นอาชญากรรม (decriminalisation) ของการใช้และครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพ²⁴ UNAIDS ยังเรียกร้องการยกเลิกสถานะอาชญากรรมดังกล่าวในยุทธศาสตร์เอดส์โลกฉบับใหม่ปี พ.ศ. 2564 ถึง พ.ศ. 2569 ด้วย

กว่า 50 เขตอำนาจศาลในมากกว่า 30 ประเทศได้ยกเลิกการกำหนดอัตราโทษทางอาญาสำหรับการครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพ ถึงแม้ว่าแนวทางที่ใช้และประสิทธิภาพจะแตกต่างกันอย่างมากก็ตาม²⁵ โดยเริ่มมีการเปลี่ยนไปสู่การลดทอนความเป็นอาชญากรรมเมื่อไม่นานมานี้ในประเทศนอร์เวย์ ไชซ์แลนด์ ฟินแลนด์ แคนาดา (ในระดับท้องถิ่น) และรัฐนิวเจอร์ซีย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าการใช้ยาเสพติดและครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพจะยังคงเป็นความผิดอาญาในประเทศไทย แต่การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเมื่อไม่นานมานี้บ่งบอกถึงการใช้นโยบายการลงโทษที่มิใช่การคุมขังมากขึ้น ที่ยังปรับลดบทลงโทษในบางคดีเพื่อลดประชากรในเรือนจำซึ่งกว่าร้อยละ 80 ถูกจำคุกด้วยความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ในส่วนอื่นของเอเชีย แนวทางควบคุมยาเสพติดโดยเน้นการลงโทษยังพบได้อยู่ ซึ่งรวมถึงการใช้โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม ตลอดจนการบังคับโทษคุมขังมากจนเกินไป ซึ่งนำไปสู่ปัญหาผู้ต้องขังล้นคุกในระดับสูงในประเทศอินโดนีเซียที่เรือนจำผู้ต้องขังเกินความจุมากกว่าสองเท่า ประชากรเรือนจำกว่าครึ่งซึ่งรวมเป็นผู้ต้องขัง 133,000 รายถูกจำคุกในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และผู้ต้องขังในประเทศมาเลเซียร้อยละ 63 ต้องรับโทษจำคุกจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่ร้ายแรง²⁶

จำนวนผู้ต้องขังที่ถูกจำคุกจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด:¹⁹



ตามข้อมูลใหม่จากโครงการข้อมูลพิภพและความขัดแย้งติดอาวุธ (Armed Conflict Location & Event Data Project) หรือ ACLED ปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดในประเทศฟิลิปปินส์ส่งผลให้พลเรือนอย่างน้อย 7,742 คนเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2559 (สูงกว่าสถิติอย่างเป็นทางการร้อยละ 25)²⁷ นานาประเทศร่วมกันกดดันให้รัฐบาลรับผิดชอบ ในปี พ.ศ. 2564 จนนำไปสู่การเปิดคดีโดยศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court) เพื่อสืบสวนสอบสวนข้อหาอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2562 ภายใต้บริบทการทำ “สงครามยาเสพติด” ของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนี้ถูกระงับไว้ชั่วคราวในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 เนื่องจากการรัฐบาลฟิลิปปินส์ร้องขอให้หน่วยงานสืบสวนสอบสวนแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ ในประเด็นนี้ ซึ่งการสืบสวนสอบสวนโดยกระทรวงยุติธรรมของประเทศฟิลิปปินส์สรุปผลว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 154 นายที่ควรถูกตั้งข้อหาทางอาญา นำไปสู่การที่ประธานาธิบดีของประเทศออกมาแสดง “ความรับผิดชอบเต็ม” อันหาได้ยากต่อสงครามยาเสพติดที่นำไปสู่การเสียชีวิตจำนวนมาก และความมุ่งมั่นเพื่อสืบสวนสอบสวนคดีอีกนับพันของผู้คนที่ถูกสังหารโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด

ประเด็นน่าจับตามอง:

1.3. กฎหมายที่ทำให้ความยากจนและสถานะของบุคคลเป็นความผิดทางอาญา

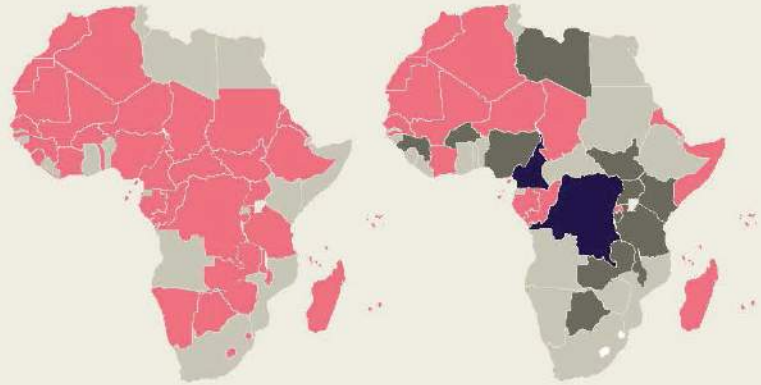
- ➔ กฎหมายที่กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับความยากจนและการเอาชีวิตรอดเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของการเติบโตของจำนวนประชากรเรือนจำและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ
- ➔ อย่างน้อย 42 ประเทศในแอฟริกา กำหนดโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือขาดแคลนวิธีการหาเลี้ยงชีพ
- ➔ ผู้ที่อยู่ในสภาวะไร้บ้านได้รับผลกระทบจากกฎหมายในช่วงโควิด-19 มากเป็นพิเศษ

ผู้คนที่ยากจนและถูกกีดกันที่สุดในสังคมทั่วโลกยังคงมีจำนวนมากเกินไปในเรือนจำและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หลายประเทศยังบังคับใช้กฎหมายที่ลงโทษจำคุกสำหรับการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความยากจนและการเอาชีวิตรอด โดยแทบไม่มีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยสาธารณะแต่อย่างใด การบังคับใช้โทษจำคุกมากเกินไปในเรือนจำเป็นเช่นนี้ยังมีผลให้ประชากรเรือนจำในประเทศพุ่งสูงขึ้นและทำให้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเลวร้ายลงด้วย ยกตัวอย่าง เช่น เรือนจำในประเทศศรีลังการองรับผู้ต้องขังเกินความจุอย่างเป็นการถาวรถึงร้อยละ 190 สถิติล่าสุดแสดงให้เห็นว่าร้อยละ 74 ของบุคคลผู้ถูกพิพากษาว่ามีความผิดทั้งหมดในปี พ.ศ. 2563 ต้องโทษจำคุกเนื่องจากไม่สามารถจ่ายค่าปรับได้²⁸

กฎหมายเช่นนี้ส่งผลกระทบอย่างไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติและกีดกันจากสังคมอื่นเนื่องมาจากสถานะของบุคคลนั้น ซึ่งรวมถึงคนไร้บ้าน พ่อค้าแม่ค้านอกระบบ ผู้ขายบริการทางเพศ และบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม LGBTQ+ ความผิดฐานเป็นบุคคลล้นเรือนจำหรือว่างงานยังคงพบได้ในประเทศแถบแอฟริกาอย่างน้อย 42 ประเทศ โดยกำหนดความผิดทางอาญาแก่บุคคลที่ไม่มีวิธีหาเลี้ยงชีพและไม่สามารถ “ปฏิบัติตนดี” ทำให้ตำรวจสามารถทำการจับกุมบุคคลกลุ่มนี้ได้โดยโดยไม่ต้องมีหมายจับ ในหลายประเทศ บทลงโทษสำหรับการเป็นบุคคลล้นเรือนจำรวมถึงการ

ประเทศในแอฟริกาที่มี “กฎหมายเกี่ยวกับบุคคลล้นเรือนจำ”;²⁹

บทลงโทษสูงสุดสำหรับการชอกช้ำในแอฟริกา;³⁰



- มีความผิดตามกฎหมายอาญาที่กำหนดให้การไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือการขาดแคลนวิธีการหาเลี้ยงชีพเป็นอาชญากรรม
- ไม่มีความผิดตามกฎหมายอาญา โดยเฉพาะที่กำหนดให้การขาดแคลนวิธีการหาเลี้ยงชีพเป็นอาชญากรรม (แต่อาจมีอยู่ในเทศบัญญัติ) บทลงโทษสูงสุดสำหรับการชอกช้ำในแอฟริกา:
- จำคุก 1-3 เดือน
- จำคุก 6 เดือน
- จำคุก 3-7 ปี
- ไม่ถือเป็นความผิด

จำคุกไม่เกินหกเดือน และในบางประเทศ เช่น ในประเทศแคเมอรูน โทษจำคุกอาจสูงถึงสองปี²⁹ การชอกช้ำยังถูกสั่งห้ามในวงกว้างทั่วภูมิภาคนี้ด้วยเช่นกัน โดยมีโทษสูงสุดเป็นการจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงเจ็ดปี³⁰

ปีนี้เป็นปีครบรอบสองทศวรรษนับตั้งแต่ปฏิญญาว่ากาดูกูและแผนปฏิบัติการเพื่อเร่งการปฏิรูปเรือนจำและการลงโทษ (Ouagadougou Declaration and Plan of Action on Accelerating Prisons and Penal Reforms) แนะนำให้ลดทอนความผิดอาชญากรรมของความผิดฐานต่างๆ ซึ่งรวมถึงความผิดเกี่ยวกับบุคคลล้นเรือนจำด้วย³¹ โดยมีความพยายามเพื่อเร่งการปฏิรูปกฎหมายเหล่านี้ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งรวมถึงการรับรองหลักการว่าด้วยการลดทอนความผิดอาชญากรรมสำหรับความผิดลหุโทษในทวีปแอฟริกา (Principles on the Decriminalisation of Petty Offences in Africa) ซึ่งเป็นการวางมาตรฐานใหม่ทางกฎหมายสำหรับทุกประเทศในทวีปแอฟริกา และเป็นการผลักดัน

การรณรงค์ระดับภูมิภาคเพื่อลดทอนความผิดอาชญากรรมสำหรับความผิดลหุโทษ (Regional Campaign to Decriminalise Petty Offences) โดยในปีที่ผ่านมาบรรดาอัยการในประเศไนจีเรียเห็นชอบที่จะนำร่องการลดทอนความผิดอาชญากรรมของความผิดลหุโทษ ขณะที่ในประเทศอูกันดา มีการตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้นเพื่อดำเนินการไปสู่การลดทอนความผิดอาชญากรรมของความผิดลหุโทษ นำโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งอูกันดา (Uganda Human Rights Commission) และหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิรูปกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีกรณีการคัดค้านเรื่องการปฏิรูปผ่านการดำเนินงานของศาลในทวีปแอฟริกาและที่อื่นๆ โดยในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2564 ศาลสูงแห่งมาลาวี (Malawi High Court) ทำการพิจารณาคดีที่มีการคัดค้านความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (constitutionality) ของการปฏิบัติ “อย่างกว้างขวาง” โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันรวมถึงการจับกุมโดยพลการ ซึ่งส่งผลให้มีการจำคุกโดยไม่มีพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าเกิดการกระทำความผิดขึ้นจริง ขณะที่ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2564 ศาลสูงแห่งรัฐบาลกลางประเทศไนจีเรียพิจารณาคดีเกี่ยวกับการบุกเข้าตรวจค้นที่เกิดขึ้นในเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 และตัดสินว่าการจับกุมผู้หญิงโดยไม่มีสาเหตุและการปฏิบัติอย่างโหดร้ายและไร้มนุษยธรรมที่ผู้หญิงเหล่านั้นต้องเผชิญ เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ โดยศาลยังออกคำสั่งห้ามเพื่อมิให้ตำรวจและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอื่นๆ จับกุมผู้หญิงในสถานการณืเช่นนั้นด้วย คดีนี้ได้รับการพิพากษาที่คล้ายคลึงกับอีกคดีในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ขณะที่ในประเทศบราซิลกลับพบรายงานเพิ่มขึ้นในช่วงหลังว่ามีคนถูกจับกุมจากการลักขโมยอาหาร พลังงาน หรือน้ำ ซึ่งรวมถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกจับเนื่องจากขโมยอาหารที่ถูกทิ้งจากถังขยะของร้านอาหารแห่งหนึ่ง และผู้หญิงอีกรายหนึ่งถูกจำคุกนานกว่า 100 วันจากข้อกล่าวหาว่าขโมยน้ำ [ประปา]³² ในเดือนตุลาคม ศาลยุติธรรมสูงสุดมีคำตัดสินให้ปล่อยตัวผู้หญิงรายหนึ่งที่เคยเป็นบุคคลเร่ร่อนอย่างน้อย 10 ปี และต้องโทษจำคุกจากการขโมยอาหารและน้ำอัดลม (คิดเป็นมูลค่า 3.84 เหรียญ

สหรัฐ) โดยยอมรับว่าผู้หญิงคนดังกล่าวอยู่ในภาวะที่มีความจำเป็นและกระทำการ “ขโมยอันเนื่องมาจากความอดอยาก”³³

งานวิจัยชิ้นใหม่ชี้ไปยังการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งระหว่างการดำเนินมาตรการปล่อยตัวช่วงโควิด-19 ยกตัวอย่าง ในประเทศเบลเยียมและโปรตุเกส ผู้ต้องขังที่ไม่มีที่อยู่ในชุมชนภายนอกถูกตัดออกจากมาตรการปล่อยตัวระหว่างการแพร่ระบาด ในทางกลับกัน แม้สถานที่อยู่จะไม่ใช้เกณฑ์การประเมินและการปล่อยตัวถูกดำเนินการโดยไม่มีเตรียมพร้อมที่ดีพอ ก็จะส่งผลให้เกิดกรณีผู้ต้องขังกลายเป็นบุคคลไร้บ้านเมื่อถูกปล่อยตัวจากเรือนจำ ซึ่งเห็นได้จากการอาศัยในกระท่อมหรือที่พักพิงในต่างประเทศโปรตุเกส ซึ่งกึ่งองค์กรภาครัฐและภาคประชาสังคมร่วมมือเพื่อให้ที่อยู่อาศัยแก่ผู้ต้องขัง ในประเทศสวีเดน บุคคลที่ถูกปล่อยตัวจากเรือนจำที่ไม่มีที่อยู่ สามารถไปอาศัยที่ศูนย์บำบัดฟื้นฟูทางสังคมได้อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงศูนย์เหล่านี้ถูกจำกัดระหว่างการแพร่ระบาด³⁴

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางเพศยังคงมีความผิดทางอาญาและถูกจำคุกเป็นจำนวนมากเกินควรในหลายประเทศ ซึ่งนำไปสู่ความพยายามเพื่อลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการขายบริการทางเพศมาตลอดปีที่ผ่านมา รวมถึงในประเทศออสเตรเลียที่รัฐควอตซ์กลายเป็นรัฐที่สามที่ลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการขายบริการทางเพศ โดยมีการเปลี่ยนแปลงและยกเลิกระบบการออกใบอนุญาตการขายบริการทางเพศที่มี

อยู่ในปัจจุบัน โดยคาดว่าจะมีผลใช้บังคับภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐโอเรกอนไม่ผ่านร่างกฎหมายที่ลดทอนความเป็นอาชญากรรมสำหรับการขายบริการทางเพศในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 แต่มีการเสนอร่างกฎหมายที่คล้ายคลึงกันสองฉบับในนิวเจอร์ซีย์ ซึ่งสำนักงานอัยการเขตแมนฮัตตัน กล่าวว่าจะไม่มีการดำเนินคดีกับการค้าประเวณีอีกต่อไป และร้องขอให้ยกฟ้อง 914 คดีที่กำลังดำเนินการอยู่ รวมถึงอีก 5,080 คดีที่ตั้งข้อหาเกี่ยวกับการเตรียพร้อมเพื่อจุดประสงค์ในการค้าประเวณี³⁵

แม้ในพื้นที่ที่ไม่มีการห้ามการขายบริการทางเพศ ผู้ขายบริการทางเพศยังคงเผชิญกับความเสี่ยงสูงที่จะถูกควบคุมตัวและได้รับการปฏิบัติที่โหดร้าย จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการขายบริการทางเพศในประเทศแถบลาตินอเมริกาและแคริบเบียน 11 ประเทศล่าสุดพบว่า แม้การขายบริการทางเพศจะไม่ถูกห้ามในประเทศเหล่านี้ บุคคลผู้ขายบริการทางเพศตามท้องถนนยังคงต้องประสบกับความรุนแรงเชิงสถาบัน ซึ่งรวมถึงการจับกุมโดยพลการหรือมีข้อขัดแย้งกฎหมายไปจนถึงการคุมขังในประเทศคอซอวอ ฮอนดูรัส นิการากัว ปานามา และปารากวัย³⁶ ผู้ขายบริการทางเพศที่ถูกควบคุมตัวในประเทศเปรูซึ่งมักกระทำไปโดยมีข้อขัดแย้งกฎหมาย พบว่าเจ้าหน้าที่มักเรียกร้องสินบนหรือเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับการปล่อยตัว

1.4. ทางเลือกแทนการจำคุก

➔ **การลดประชากรในเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับมาตรการโควิด-19 พิสูจน์แล้วว่าผลยังยืนกว่าในประเทศที่มีกลไกสำหรับทางเลือกแทนการจำคุกอยู่แต่เดิม**

➔ **ยังคงขาดแคลนข้อมูลว่าด้วยมาตรการและบทลงโทษที่ไม่ใช้การคุมขังทั่วโลก แต่ในยุโรปมีการใช้มาตรการดังกล่าวมากขึ้นร้อยละ 3 จากปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563**

ในปี พ.ศ. 2564 ความคาดหวังว่าการตอบสนองต่อโรคโควิด-19 จะนำไปสู่ความพยายามทั่วโลกในระยะยาวเพื่อลดประชากรเรือนจำผ่านการใช้อย่างเลือกแทนการจำคุกมากขึ้นเริ่มลดน้อยลงเนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังยังคงเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ (ดูหัวข้อ 1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังเรือนจำ) อย่างไรก็ตาม มีการพบเห็นหลักฐานของการใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังเพื่อช่วยลดแรงกดดันในระบบเรือนจำด้วยเช่นกัน เช่น ในประเทศโปรตุเกส บุคคลที่ก่อนหน้านี้ได้ประโยชน์จากการปล่อยตัวจากเรือนจำก่อนกำหนดเป็นกรณีพิเศษสามารถร่นระยะเวลาที่ขังบนขบวนรถไฟได้ถึง 6 เดือน โดยขึ้นอยู่กับความตั้งใจของศาล

(home detention) ให้กับผู้ต้องขังทั้งหมด หลังจากมีการประท้วงเนื่องจากปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำและความหวาดกลัวต่อโควิด-19³⁷

แม้ผลกระทบของโรคโควิด-19 ที่มีต่อเรือนจำจะได้รับความสนใจ แต่การศึกษาผลกระทบที่มีต่อมาตรการและบทลงโทษที่มีใช้การคุมขังกลับเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น³⁸ ในเดือนมกราคมปี พ.ศ. 2565 รายงานผลการวิจัยโดย PRI และ

การแพร่ระบาดในครั้งนี้ยังช่วยผลักดันให้มีการใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังมากขึ้นในประเทศเช่นบาห์เรน ซึ่งมีการขยายแผนการพิพากษาโทษทางเลือกเช่นการบริการชุมชนและการกักขังที่บ้าน

นอกประตูเรือนจำในเมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาร์



เป็นเวลานานกว่าสองปีแล้วนับตั้งแต่การแพร่ระบาดเริ่มต้นขึ้น

เห็นได้ชัดว่ามาตรการที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19

ไม่ได้ส่งผลให้เกิดการลดลงโดยรวม

ของจำนวนประชากรเรือนจำทั่วโลกแต่อย่างใด

มหาวิทยาลัยโคอิมบรา (University of Coimbra) และคณะกรรมการฮังการี เฮลซิงกิ (Hungarian Helsinki Committee) ให้ความกระจ่างในเรื่อง ผลกระทบของการแพร่ระบาดต่อทลทโทษและ มาตรการที่มีใช้การคุมขัง³⁹ โดยมีการตีพิมพ์ แนวปฏิบัติใน “แผนสืบข้อ: ทลทโทษและมาตรการ ที่มีใช้การคุมขังที่พร้อมรับวิกฤตการณ์”⁴⁰ ซึ่งอ้างอิง

จากข้อค้นพบของงานวิจัยนั้น อย่างไรก็ตาม ความผิดพลาดและข้อบกพร่องที่ดำเนินมาอย่าง ยาวนานในการนำเอาทลทโทษและมาตรการที่มีใช้ การคุมขังไปปฏิบัติมีแต่จะเลวร้ายลงเช่นเดียวกับ เรือนจำ กว่ายังมีหลายตัวอย่างของวิธีปฏิบัติและ การปรับเปลี่ยนโดยใช้นวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ได้ ในด้านการดำเนินการกำกับดูแล หลายประเทศ เช่น เนเธอร์แลนด์ ได้เปลี่ยนไปใช้รูปแบบการคุมประพฤติ แบบ “ผสมผสาน” (ทั้งการติดต่อแบบออนไลน์และ พบปะกันจริง) ซึ่งสร้างขึ้นมาระหว่างการแพร่ระบาด และจะมีการพัฒนาต่อไปสำหรับการใช้งานในอนาคต วิธีนี้อาจมีประโยชน์สำหรับกับบริการคุมประพฤติ ในแง่ของประสิทธิภาพรวมทั้งตัวผู้รับบริการด้วย แต่ยังไม่มีการประเมินผลกระทบของการลดการ พบปะกันกันจริง ยกตัวอย่างในประเทศชิลี ก่อนนะ มีการแพร่ระบาดไม่มีสำนักงานใดในกรุงซานติเอโก รายงานว่ารายงานตัวน้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้ง โดยร้อยละ 58 มีการพบปะกัน 2-3 ครั้งต่ออาทิตย์ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่การแพร่ระบาดเริ่มต้นขึ้น สำนักงานกว่าครึ่งรายงานว่ามีรายงานตัวน้อย กว่าเดือนละหนึ่งครั้ง และพึ่งพาการติดต่อผ่าน โทรศัพทและการประชุมผ่านวิดีโอมากขึ้น แม้คนที่ อยู่ระหว่างการคุมประพฤติส่วนใหญ่ในประเทศ (ร้อยละ 70) จะมีโทรศัพท์บ้านหรือโทรศัพท์มือถือ แต่น้อยกว่าครึ่งที่สามารถเข้าถึงอีเมล สมาร์กโฟน หรือสื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการประชุม ผ่านวิดีโอ และน้อยกว่าหนึ่งในสี่มีคอมพิวเตอร์ ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ก่อให้เกิด อุปสรรคต่อวิธีการปฏิบัติแบบใหม่⁴¹

ยังสามารถนำไปสู่อัตราการจำคุกที่สูงขึ้นได้หาก การละเมิดทลทโทษนั้นนำไปสู่การคุมขัง ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาซึ่งข้อมูล ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าเกือบหนึ่งในห้า (ร้อยละ 18) ของผู้ต้องขังทั่วประเทศถูกจำคุกจากการละเมิดการ คุมประพฤติหรือทัณฑ์บน⁴²

การลดจำนวนประชากรเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับ โรคโควิด-19 พิสูจน์แล้วว่ายังมีขึ้นกว่าในประเทศที่ มีการเลือกแทนการจำคุกหรือโครงการปฏิรูปเรือน จำที่ดำเนินการอยู่แล้ว การลดลงของผู้ต้องขัง ร้อยละ 15 อันเป็นผลมาจากมาตรการปล่อยตัว ชั่วคราวโควิด-19 ในประเทศไอร์แลนด์นั้นเป็นไปตาม แนวโน้มโดยรวมของประเทศในการหลีกเลี่ยง การทลทโทษระยะสั้น รวมทั้งการใช้คำสั่งให้บำเพ็ญ ประโยชน์ในชุมชนและการใช้ทลทโทษที่มีใช้การคุม ขังมากขึ้นนั่นเอง มีหลักฐานซึ่งชี้ว่า การมีอยู่ของ ทลทโทษทางเลือกแทนการคุมขังที่ดำเนินการอยู่แล้ว นั้นเอื้อให้เกิดการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้นในการลดจำนวนประชากรเรือนจำในช่วง เวลาวิกฤตได้⁴⁴

ส่วนในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับโรคโควิด-19 มีการ ปฏิรูปเพื่อทดแทนการใช้โทษจำคุกระยะสั้นด้วย ทลทโทษที่มีใช้การคุมขัง โดยในประเทศเบลเยียม รัฐสภากลางอนุมัติข้อเสนอที่มีเป้าหมายเพื่อช่วย ให้บุคคลที่ถูกพิพากษาโทษจำคุกระยะสั้นร้องขอ การเลือกประเภทอื่นในการควบคุมความประพฤติ ได้ง่ายขึ้น และผู้พิพากษาไม่สามารถบังคับโทษ จำคุกกับผู้กระทำความผิดในอาชญากรรมเล็กน้อย ารารบขข้อ⁴⁵ ในประเทศคูเวต ผู้ที่ถูกพิพากษา ลงโทษจำคุกน้อยกว่า 3 ปีมีสิทธิรับโทษที่บ้าน ภายใต้การตรวจตราทางออนไลน์ และในประเทศ กานา รัฐบาลยังคงดำเนินการเพื่อตรากฎหมายว่า ด้วยการสั่งลงโทษที่มีใช้การคุมขัง

เป็นที่น่าเสียดายที่แม้จะมีบทบัญญัติอยู่ในกฎหมาย กว่ามาตรการที่มีใช้การคุมขังจำนวนมากกลับไม่ ถูกนำมาใช้ในเชิงปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะใน ขึ้นก่อน ระหว่าง และหลังจากการพิพากษาก็ตาม เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นนี้อาจแตกต่างกันออกไป แต่ปัญหาที่พบได้บ่อยและยังคงมีการรายงานเข้า มาคือ การขาดแคลนการตระหนักรู้ ทรัพยากร และ การฝึกอบรมสำหรับฝ่ายตุลาการ หรือเกิดจาก การต่อต้านของฝ่ายตุลาการและการขาดแคลน เจตนาของหน่วยงานการเมือง ประการนี้มักเกี่ยวข้อง กับมุมมองของสาธารณะที่ต่อต้านการใช้ทางเลือก

แทนการจำคุกและสนับสนุนแนวทางที่มุ่งเน้นการ ลงโทษ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยพบว่าในประเทศ กับพหุชาติที่มีความล่าช้าในการใช้ทางเลือกแทนการ คุมขังสำหรับเด็กที่ฝ่าฝืนกฎหมายมักมีเหตุผลมา จากการต่อต้านทางเลือกแทนการจำคุกในชุมชน (community-based alternative) แม้ารังแล้ว ชุมชนในวงกว้างสนับสนุนทางเลือกอื่นๆ ขณะที่ เจ้าหน้าที่เต็มใจที่จะนำกฎหมายไปปฏิบัติ กว่าสิ่งที่ พบว่าเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการนำกฎหมายไป ปฏิบัติกลับเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การประสานงาน และการจัดหาทรัพยากรที่ไม่ได้ประสิทธิภาพ⁴⁶

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีงานวิจัยจำนวนมากที่ แสวงถึงการสนับสนุนจากพรรคการเมือง ภูมิภาค ชั่ววัย เพศภาวะ เชื้อชาติ และชนกลุ่มน้อยต่างๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่ให้ทางเลือกแทน การคุมขังสำหรับบุคคลที่มีความผิดจาก อาชญากรรมที่ไม่มีการใช้ความรุนแรง ขณะที่ ในออสเตรเลีย การสำรวจความคิดเห็นแสดงให้เห็น ถึงการสนับสนุนโดยรวมสำหรับทางเลือกแทน การคุมขังโดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่กระทำความผิด ที่ไม่มีการใช้ความรุนแรง ตลอดจนเยาวชน และ ผู้ที่มีภาวะติดสารเสพติด และ/หรือ มีปัญหา สุขภาพจิต⁴⁷

1.5 โทษประหารชีวิต

- ➔ **อ้างอิงจากองค์การสหประชาชาติ มี 170 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตหรือไม่บังคับใช้โทษนี้**
- ➔ **มีผู้คนกว่า 131 คนที่ถูกประหารชีวิตจากความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 ถึงร้อยละ 336**

การเคลื่อนไหวไปสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตยังดำเนินต่อไป แม้จะเผชิญกับความล้มเหลวบ้างก็ตาม อ้างอิงจากองค์การสหประชาชาติพบว่าประเทศ 170 ประเทศจากรัฐสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด 193 ประเทศได้ยกเลิกโทษประหารโดยสมบูรณ์หรือไม่บังคับใช้โทษนี้⁴⁸ เป็นเรื่องดีที่ประเทศปาปัวนิวกินีผ่านกฎหมายยกเลิกโทษประหารในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 หลังจากนำโทษนี้กลับมาใช้ในปี พ.ศ. 2534 โดยต้องคำนึงด้วยว่ารัฐขาดแคลนกลไกและโครงสร้างพื้นฐานที่จะดำเนินการประหารชีวิตได้อย่างมีมนุษยธรรม⁴⁹ ขณะที่ประเทศเซียร์ราลีโอนผ่านกฎหมายที่คล้ายคลึงกันในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 โดยเป็นประเทศในแอฟริกาประเทศที่ 22 ที่ผ่านกฎหมายนี้⁵⁰

อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่าการถดถอยของแนวโน้มนี้ซึ่งรวมถึงศาลฎีกาในประเทศมาลาวีที่ประกาศว่าโทษประหารชีวิตไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 แต่กลับเปลี่ยนการตัดสินใจในเวลาสี่เดือนถัดมา โดยศาลฎีกาชี้แจงว่าเฉพาะโทษประหารชีวิตแบบบังคับเท่านั้นที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีสามารถบังคับใช้โทษประหารชีวิตได้ตามดุลยพินิจ⁵¹

ยิ่งไปกว่านั้น หลายประเทศที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตยังหันกลับไปใช้โทษนี้หรือดำเนินการประหารชีวิตในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา โดยประเทศญี่ปุ่นประหารชีวิตบุคคลสามรายในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นการประหารชีวิตครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562⁵² ประเทศซาอุดีอาระเบียประหารชีวิตบุคคล 52 รายในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2564 ซึ่งมากกว่าอัตราการประหารชีวิตในปี พ.ศ. 2563 ถึงสองเท่า⁵³ ขณะที่ประเทศเบลารุสซึ่งเป็นประเทศเดียวในยุโรปที่ยังคงบังคับใช้โทษประหารชีวิตได้ประกาศว่าจะมีการทำประหารชีวิตด้วยโทษประหารชีวิต แต่กลับประหารชีวิตบุคคลไปหนึ่งรายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565⁵⁴

การประหารชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกาต่ำสุดเป็นประวัติการณ์หลังจากที่ตัวเลขพุ่งสูงสุดในปี พ.ศ. 2563 ภายใต้รัฐบาลของประธานาธิบดีทรัมป์ ในปี พ.ศ. 2564 ไม่มีการประหารชีวิตโดยรัฐบาลกลาง แต่มีบุคคล 18 รายที่ต้องโทษ

ประหารชีวิต และ 11 รายถูกประหารชีวิตในรัฐต่างๆ ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ รัฐส่วนใหญ่ ในประเทศสหรัฐอเมริกา (26 รัฐจากทั้งหมด 50 รัฐ) ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้วหรือได้ระงับการใช้โทษนี้ชั่วคราว⁵⁵

ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดยังคงรวมเป็นส่วน ขนาดใหญ่ของคดีที่มีโทษประหารชีวิตในหลาย ประเทศที่ยังคงเก็บโทษนี้ไว้ ขณะที่ความเคลื่อนไหว เพื่อยกเลิกโทษนี้สำหรับความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด ทั่วโลกยังคงแตกต่างกันออกไป (ดูหัวข้อ 1.2 นโยบายยาเสพติด) มี 35 ประเทศที่ยังคงลงโทษ ประหารชีวิตในความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด และคาดว่า ทั่วโลกมีคนกว่า 3,000 รายที่รอการประหารชีวิต จากความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด โดยในปี พ.ศ. 2564 มีคนอย่างน้อย 131 คนที่ถูกประหารชีวิตจาก ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 336 เทียบกับปี พ.ศ. 2563 และยังคงมีการ ยืนยันการใช้โทษประหารกับความผิดที่เกี่ยวกับ ยาเสพติดในประเทศบังกลาเทศ อียิปต์ คูเวต สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และอิรัก⁵⁶

อย่างไรก็ตาม บางประเทศเริ่มหันไปสู่การยกเลิก โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งรวมถึงประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งมีการสั่งพักการ ลงโทษประหารชีวิตในคดีดังกล่าว และไม่มีการ ดำเนินการประหารชีวิตสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับยา เสพติดแม้แต่ครั้งเดียวในปี พ.ศ. 2564⁵⁷ นอกจากนี้ ยังพบว่าไม่มีการประหารชีวิตใน ประเทศอินโดนีเซียติดต่อกันเป็นปีที่ห้า ขณะที่ทาง คณะกรรมการพิเศษว่าด้วยโทษประหารชีวิตของ ประเทศมาเลเซียได้แจ้งว่าจะทำการเสนอร่าง กฎหมายเพื่อแก้ไขกฎหมายว่าด้วยโทษประหารชีวิต ในปี พ.ศ. 2565⁵⁸ ในประเทศสิงคโปร์ บุคคลที่รอ การประหารชีวิตส่วนใหญ่ถูกพิพากษาว่ากระทำ ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด มีการสั่งชะลอการ ลงโทษชั่วคราวสำหรับชายชาวมาเลเซียคนหนึ่งที่มี ความพิการทางจิตใจที่รอรับโทษประหารจากความ ผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดหลังจากที่เขาติดโรคโควิด- 19 ในเรือนจำ โดยที่ประธานาธิบดีแห่งสิงคโปร์ยัง สั่งให้เลื่อนการประหารชีวิตบุคคลสองรายที่มีความ พิการทางสติปัญญาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ด้วยเช่นกัน⁵⁹ อย่างไรก็ตาม ในเดือนมีนาคม ศาลสูงสุดแห่งสิงคโปร์ระบุชัดเจนว่า กฎหมายไม่สั่ง ห้ามการประหารชีวิตบุคคลที่มีความพิการทางสติ ปัญญาหรือทางจิตสังคม การประหารชีวิตสำหรับ ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดจึงเริ่มขึ้นอีกครั้ง (เป็น ครั้งแรกตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562) โดย แชนคอซยวัย 68 ปี ตามมาด้วยชายชาวมาเลเซีย ในเดือนพฤษภาคม ขณะที่ชายชาวมาเลเซียอีกราย ร้องขอการชะลอการลงโทษได้สำเร็จในนาทีสุดท้าย

โทษประหารถูกยกเลิกในประเทศอื่นๆ



โดยมีการคัดค้านการตัดสินใจของทางการที่ยังอยู่ ในระหว่างการพิจารณาในเดือนพฤษภาคม

มีผู้หญิงอยู่ในกลุ่มผู้รอโทษประหารชีวิตเพียงเล็ก น้อย แต่ส่วนใหญ่ต้องรอลงโทษประหารชีวิตจาก การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดหรือความ ผิดฐานฆ่าคนตาย ในประเทศอิหร่านมีรายงานว่า ผู้หญิงมากกว่ายี่สิบคนถูกประหารชีวิตในปี พ.ศ. 2564 จากความผิดดังกล่าว⁶⁰ และ ผู้หญิงอย่างน้อยหนึ่งรายในประเทศจีนถูกประหาร ชีวิตจากความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด⁶¹ ขณะที่ใน ประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 95 ของผู้หญิงที่รอโทษ ประหารทั้งหมดในปี พ.ศ. 2562 ถูกพิพากษาว่า มีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดเมื่อเทียบกับร้อยละ 70 ในกลุ่มผู้ชายที่รอโทษประหาร

ในขณะเดียวกัน ยังพบการใช้โทษประหารชีวิตมาก ขึ้นในฐานะเครื่องมือเพื่อลดอัตราการก่ออาชญากรรม และเพื่อ ปรามปรามฝ่ายตรงข้ามและผู้ที่เห็นต่างในบาง พื้นที่ โดยในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ประเทศ ซาอุดีอาระเบียประหารชีวิตชาย 81 คนในหนึ่งวัน จากข้อหาก่อการร้ายและความผิดอื่นๆ ซึ่งรวมถึง การมี “ความเชื่อที่ผิดเพี้ยน” ชายกลุ่มนั้นกว่าครึ่ง เป็นชาวมุสลิมจากชนกลุ่มน้อยนิกายฮืออะห์ ที่เข้าร่วมในการประท้วงต่อต้านรัฐบาล ส่วนใน ประเทศอียิปต์ จากการกระทำความผิดมากกว่า 100 ประเทศที่อาจนำไปสู่โทษประหารชีวิตได้ พบว่าการกระทำความผิดที่มีโทษประหารชีวิต 15 ประเทศอยู่ในกฎหมายต่อต้านการก่อการร้าย ทั้งนี้ มักมีการตัดสินประหารชีวิตในการพิจารณาคดี ในที่สาธารณะสำหรับความผิดอย่างเช่น การอยู่ใกล้กับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้าน ทางการเมือง⁶² และคนเกือบ 40 คนถูกประหารชีวิต ด้วยความผิด เช่นนั้น ในระยะเวลาเพียง หกเดือนแรกของปี พ.ศ. 2564⁶³ ในประเทศ อิหร่าน คนที่ถูกประหารชีวิตอย่างน้อย 7 ราย จาก ทั้งหมด 254 คนที่มีรายงานว่าถูกประหารชีวิต ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 เป็นคนที่ ถูกตัดสินว่ามีความผิดในข้อหาก่อการร้าย โดยที่ ผู้เชี่ยวชาญอิสระจากสหประชาชาติออกมา ประณามการประหารชีวิตที่ดำเนินการเป็นความลับ

ซึ่งทั้งทนายความและครอบครัวของผู้รอการประหารชีวิตไม่ได้รับแจ้งล่วงหน้า⁶⁴

การวิเคราะห์ยังคงแสดงให้เห็นว่า โทษประหารชีวิตถูกบังคับใช้อย่างไม่เหมาะสมกับผู้ที่มาจากกลุ่มคนชายขอบ รายงานล่าสุดจากประเทศอินเดียชี้ว่าร้อยละ 62 ของบุคคลที่รอการประหารชีวิตมีอาการป่วยทางจิตตกและร้อยละ 11 มีความพิการทางสติปัญญา⁶⁵ ในประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นได้ชัดถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติที่ปรากฏในการใช้โทษประหารชีวิต โดยจากผู้ต้องโทษประหารชีวิตทั้งหมด 18 รายในปี พ.ศ. 2564 มี 10 รายที่เป็นบุคคลผิวสี ขณะที่ชาวต่างชาติ โดยเฉพาะแรมานต่างดาว

และผู้หญิงที่ถูกกล่าวหาว่ามีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมกันเป็นสัดส่วนที่ใหญ่ในกลุ่มผู้รอโทษประหารชีวิตในประเทศที่ยังมีการใช้โทษนี้อยู่ และในปี พ.ศ. 2564 หนึ่งในสิบของการพิพากษาลงโทษประหารชีวิตจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเท่าที่มีข้อมูลทั้งหมดมักเกิดขึ้นกับชาวต่างชาติ⁶⁶ ตัวอย่างเช่น ประมาณร้อยละ 30 ของผู้รอการประหารชีวิตในประเทศบาห์เรน และร้อยละ 40 ในประเทศมาเลเซียต่างเป็นชาวต่างชาติ⁶⁷ ระหว่างการประหารชีวิตในที่สาธารณะที่ประเทศซาอุดีอาระเบียในเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2565 มีรายงานว่ามีการประหารชีวิตชาวต่างชาติทั้งหมดแปดรายด้วยกัน ยิ่งไปกว่านั้น แม้จะมีการสั่งห้าม

การใช้โทษประหารชีวิตกับเด็กอย่างชัดเจนในระดับนานาชาติ แต่บางประเทศยังคงเอื้อให้กระทำเช่นนั้นได้ไม่ว่าจะในกฎหมายหรือในทางปฏิบัติ ในประเทศอิหร่าน มีนักโทษรอการประหารชีวิตมากกว่า 85 รายที่ต้องโทษจากความผิดที่ได้กระทำเมื่อเป็นเด็ก รวมทั้งยังมีมติหาชนจำนวนมากที่ต่อต้านการใช้โทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมที่กระทำโดยเด็ก แต่กลับมีการประหารชีวิตบุคคล 2 รายในปี พ.ศ. 2564 จากความผิดที่บุคคลเหล่านั้นได้กระทำก่อนอายุ 18 ปีบริบูรณ์⁶⁸

1.6 การจำคุกตลอดชีวิต

➔ **ประมาณการว่ามีคนกว่าครึ่งล้านที่กำลังรับโทษจำคุกตลอดชีวิต (อ้างอิงจากข้อมูลที่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2562)**

ข้อมูลว่าด้วยการจำคุกตลอดชีวิตล่าสุดที่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2562 ประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2557 มีผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตทั้งหมด 479,000 ราย อย่างไรก็ตาม สถิตินี้ไม่รวมการจำคุกเสมือนตลอดชีวิต ซึ่งโทษที่ได้รับอาจไม่เรียกว่าเป็นการจำคุกตลอดชีวิต แต่อาจส่งผลให้บุคคลหนึ่งถูกกักขังในเรือนจำไปชั่วชีวิต⁶⁹ ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลที่มีในระดับประเทศชี้ไปยังแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนโทษจำคุกตลอดชีวิต รวมถึงการเพิ่มระดับของการลงโทษในแง่ของระยะเวลา เมื่อนไข และประเภทของความผิดที่อาจนำไปสู่การจำคุกตลอดชีวิตได้

ระหว่างปี พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2563 จำนวนผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 28 ในประเทศแอฟริกาใต้ รวมทั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ในประเทศไทย ร้อยละ 33 ในประเทศโปแลนด์ และร้อยละ 17 ในประเทศแคนาดา ขณะที่ในบางประเทศกลับพบการลดลงของการใช้โทษนั้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ในประเทศฟินแลนด์ (ลดลงร้อยละ 15) และในญี่ปุ่นและอาร์เจนตินา ถึงแม้ว่าจะลดลงเพียงเล็กน้อยโดยต่ำกว่าร้อยละ 5 ก็ตาม⁷⁰ นอกจากนี้ ยังมีผลการลดลงของการบังคับใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตในเด็กด้วยเช่นกัน (ดูหัวข้อ 2.2 เด็ก)

ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกยังพบว่าโทษจำคุกตลอดชีวิตมีระดับของการลงโทษที่สูงขึ้น ซึ่งบ่อยครั้งเกิดขึ้นในบริบทของนโยบาย “ปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจัง” ในประเทศไอร์แลนด์ ซึ่งผู้ต้องขังมากกว่าหนึ่งในสิบได้รับโทษจำคุก

ตลอดชีวิต ระยะเวลารับโทษขั้นต่ำก่อนจะสามารถพิจารณาทัณฑ์บนเพิ่มขึ้นจาก 7 ปีเป็น 12 ปี ในประเทศนิวซีแลนด์ มีการพิพากษาลงโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่สามารถขอทัณฑ์บนเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2563 ตามมาด้วยอีกคดีในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิตโดยกำหนดระยะเวลาที่ไม่น้อยกว่าให้ขอทัณฑ์บน 27 ปี คำตัดสินนี้เป็นหนึ่งในการลงโทษจำคุกที่ยาวนานที่สุดในประเทศ⁷¹ ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่เก็บรวบรวมโดย Sentencing Project ในปี พ.ศ. 2564 แสดงการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังหญิงที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยไม่มีโอกาสขอทัณฑ์บนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 และยังอธิบายเพิ่มว่า ผู้ต้องขังหญิงภายในประเทศทุกหนึ่งรายใน 15 รายจะต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 19⁷²

ความพยายามเพื่อปฏิรูปหรือเพิกถอนการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมา รวมถึงการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญในหลายประเทศ โดยในประเทศสเปน การยื่นอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ประสบความสำเร็จ โดยศาลมีคำตัดสินที่สนับสนุนการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 นอกจากนั้น พรรคสังคมนิยมแรงงาน (Spanish Socialist Workers' Party) ยังได้คัดค้านการนำโทษจำคุกตลอดชีวิตกลับมาใช้ใหม่ในสเปนในปี พ.ศ. 2558 (หลังจากยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2471) ทว่าไม่ประสบความสำเร็จ โดยมีคะแนนเสียงข้างมาก 7 เสียงต่อ 3 เสียงจากพรรคฝ่ายอนุรักษนิยม⁷³

ในทางกลับกัน ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 ศาลรัฐธรรมนูญประเทศโคลอมเบียมีคำตัดสินว่าการนำโทษจำคุกตลอดชีวิตมาใช้ (โดยอาจมีการทบทวนหลังจากนี้ 25 ปี) สำหรับความผิดฐาน

ข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ถือว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยศาลพบว่า การจำคุกตลอดชีวิตขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คุณภาพต่อความสำเร็จในการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิด และเป็นอุปสรรคที่เสียต่อการลดทอนความมีมนุษยธรรมในระบบราชทัณฑ์⁷⁴

การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต พ.ศ. 2557-2563

แอฟริกาใต้	+28%
ไทย	+50%
โปแลนด์	+33%
แคนาดา	+17%
ฟินแลนด์	-15%
ญี่ปุ่น	-5%
อาร์เจนตินา	-5%

นอกจากนั้น ยังพบความสำเร็จในการยื่นอุทธรณ์เพื่อปฏิรูปโทษจำคุกตลอดชีวิตในประเทศอิตาลีและยูเครน ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2564 ศาลรัฐธรรมนูญในประเทศอิตาลีตัดสินว่าระบอบทางกฎหมายจะไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หากมีการทำให้ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตจากความผิด “เกี่ยวกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม” ไม่มีสิทธิ์ยื่นขอการปล่อยตัวอย่างมีเงื่อนไข ถ้าบุคคลนั้นปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ⁷⁵ คำตัดสินนั้นเกิดขึ้นตามหลังคำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights; ECtHR) ซึ่งพบว่า การกำหนดให้การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเงื่อนไขในการขอทัณฑ์บนสำหรับผู้ต้อง

โทษจำคุกตลอดชีวิตจากความผิดเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเป็นการละเมิดต่อการห้ามมิให้มีการทรมาน รวมทั้งการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายหรืออย่างย่ำยีศักดิ์ศรี⁷⁶ มีการใช้แนวทางที่คล้ายคลึงกันในประเทศยูเครนด้วยเช่นกัน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ศาลรัฐธรรมนูญในการทบทวนหรือปล่อยตัวนั้นไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นไปตามข้อค้นพบของ ECtHR ว่าระบบดังกล่าวละเมิดต่ออนุสัญญายุโรป⁷⁷ หนึ่งในตัวขับเคลื่อนการเพิ่มขึ้นของโทษจำคุกตลอดชีวิตคือ ประเภทของความผิดที่นำไปสู่โทษดังกล่าว โดยดัชนีนโยบายยาเสพติดโลกรายงานว่าใน 14 ประเทศจากทั้งหมด 30 ประเทศที่อยู่ในดัชนีนี้

สามารถใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้⁷⁸ ขณะที่ใน 24 ประเทศจาก 30 ประเทศดังกล่าวไม่มีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตในเชิงปฏิบัติสำหรับการใช้ยาเสพติดและการครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพยา เว้นประเทศเคนยาที่มีการใช้โทษนี้ “อยู่บ่อยครั้ง” (ร้อยละ 11-30 ของคดี) ดัชนีนี้ยังรายงานด้วยว่า มีการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตกับความผิดฐานจัดหาเสพติด “อยู่บ่อยครั้ง” (ร้อยละ 16-40 ของคดี) ในประเทศเนปาลและไทย และ “บ่อยครั้งมาก” (ร้อยละ 41-80 ของคดี) ในประเทศอินโดนีเซียและเลบานอน โดยในทั้งสี่ประเทศนี้ ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตจะไม่มีโอกาสขอทัณฑ์บน

ส่วนที่สอง

ประชากรผู้ต้องขัง

ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93 จากการศึกษาโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime) หรือ UNODC อย่างไรก็ดีตาม ยิวไม่มีข้อมูลที่มีการจำแนกว่าประชากรผู้ต้องขังประกอบด้วยผู้ใดบ้าง แต่แนวโน้มในระดับประเทศหรือภูมิภาคชี้ว่า ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา สัดส่วนประชากรผู้ต้องขังมีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด จำนวนผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 33 ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่สูงกว่าจำนวนผู้ต้องขังชาย ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ในแอฟริกา สัดส่วนผู้ต้องขังหญิงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.9 จากจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมดในภูมิภาค ขณะที่จำนวนผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในโอเชียเนีย อเมริกา และเอเชีย ส่วนในยุโรป สัดส่วนผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้นมากที่สุด จากร้อยละ 4.2 ของประชากรผู้ต้องขังทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 ขึ้นไปเป็นร้อยละ 6.5 ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นจากจำนวนผู้ต้องขังชายที่ลดลงอย่างรวดเร็วกว่าจำนวนผู้ต้องขังหญิง (ดูหัวข้อ 1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ)⁷⁹

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลายประเทศรายได้สูงในช่วงหลายปีที่ผ่านมาคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังสูงวัย เหตุผลของการเพิ่มขึ้นดังกล่าวแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่บทลงโทษขั้นรุนแรงที่สุด ซึ่งรวมถึงการจำคุกตลอดชีวิตและโทษประหารชีวิตต่างก็มีบทบาทในประเด็นนี้ การต้องโทษจำคุกเป็นระยะเวลาที่นานขึ้นทำให้ผู้ต้องขังที่อายุมากกว่า 60 ปียังคงเป็นกลุ่มประชากรที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุดในเรือนจำประเทศสหราชอาณาจักร⁸⁰ ในประเทศออสเตรเลีย จำนวนผู้ต้องขังสูงวัยเฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 311 ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุมาจากสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงวัยที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีที่มีโทษจำคุกยาวนานขึ้นนั่นเอง เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย และความผิดเกี่ยวกับเพศ ที่ยังประกอบกับการเพิ่มขึ้นของการดำเนินคดีกับอาชญากรรมเพศที่เกิดขึ้นในอดีต และอัตราการกระทำความผิดที่เพิ่มขึ้นโดยทั่วไปในกลุ่มผู้สูงวัย⁸¹

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 55 ของนักโทษรอพิจารณาคดีในปี พ.ศ. 2562 มีอายุมากกว่า 50 ปี⁸² และสถิติล่าสุดจากกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกาแสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องขังชายร้อยละ 14 และผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 9 มีอายุมากกว่า 55 ปี⁸³ จำนวนผู้ต้องขังสูงวัยในรัฐฟลอริดาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 77 ในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งคิดเป็นหนึ่งในสี่ของประชากรผู้ต้องขัง โดยมีสาเหตุมาจากการใช้โทษแบบบังคับและนำไปสู่การเรียกร้องให้ปล่อยตัว ซึ่งสาเหตุหลักคือ ต้นทุนในการดูแลผู้ต้องขังสูงวัยมากกว่าผู้ต้องขังทั่วไปถึงสามเท่า เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสูงกว่านั่นเอง⁸⁴

กลไกการปล่อยตัวจากเรือนจำที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในหลายประเทศระบุชัดเจนว่ารวมถึงกลุ่มผู้ต้องขังสูงวัย⁸⁵ เนื่องจากกลุ่มนี้มีความเสี่ยงจากเชื้อโควิด-19 มากกว่า แต่ยังคงไม่ชัดเจนว่ากลไกเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงวัยจริงหรือไม่และมากนักน้อยเพียงใด เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลที่มีการจำแนกช่วงอายุในเรือนจำส่วนใหญ่ ขณะที่แผนฉีกรักษาป้องกันโควิด-19 ระดับชาติส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผู้สูงวัยในชุมชนภายนอกเป็นอันดับต้นๆ ร่วมกับกลุ่มความเสี่ยงสูงอื่นๆ แต่แผนดังกล่าวมักไม่ครอบคลุมถึงผู้สูงวัยในเรือนจำ (ดูหัวข้อ 3.1 การดูแลสุขภาพในเรือนจำ)⁸⁶

กลุ่มเลสเบียน เกย์ ไบเซ็กชวล บุคคลข้ามเพศ และบุคคลที่ไม่จำกัดเพศของตนเอง (LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ) ยังคงเป็นกลุ่มที่พบได้มากในทุกชั้นของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แม้จะขาดแคลนข้อมูลในประเด็นนี้อย่างมาก แต่จากข้อมูลเท่าที่มีเห็นได้ชัดเจนว่า กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรวมเป็นสัดส่วนประชากรผู้ต้องขังที่สูงอย่างไม่ได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับผู้ต้องขังกลุ่มอื่น และยังมีจำนวนมากขึ้นในบางเรือนจำด้วย⁸⁷

ทั้งนี้ รัฐสมาชิกสหประชาชาติ 67 รัฐยังคงมีกฎหมายที่กำหนดให้การมีเพศสัมพันธ์แบบสมยอมระหว่างคนเพศเดียวกันเป็นอาชญากรรม และหกรัฐกำหนดให้ใช้การประหารชีวิตเป็นบทลงโทษ⁸⁸ แม้ในกรณีที่กลุ่มผู้มีความหลากหลาย

ทางเพศไม่ได้กระทำความผิดทางอาญาใดๆ คนกลุ่มนี้ยังคงตกเป็นเป้าของการบังคับใช้กฎหมาย ด้วยเหตุของการเลือกปฏิบัติทางเพศภาวะที่รับรู้ (perceived gender) หรือรสนิยมทางเพศของบุคคลนั้น ยกตัวอย่าง เช่น ปีที่แล้วในประเทศแคนาดา หญิงข้ามเพศสองคนถูกพิพากษาให้จำคุกห้าปีในข้อหา “พยายามมีรักร่วมเพศ กระทำอนาจารในที่สาธารณะ [และ] ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน” เนื่องจากพวกเขาอาศัยในบ้านหลังเดียวกันและมีการแสดงออกทางเพศแบบผู้หญิง⁸⁹

รายงานต่างๆ ยังคงแสดงให้เห็นว่า ผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญความเสี่ยงสูงขึ้นที่จะถูกใช้ความรุนแรงและถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่นๆ หลังจากถูกจับกุมและจำคุก ในประเทศอาร์เจนตินาพบว่า ร้อยละ 13 ของบุคคลที่แต่งกายข้ามเพศ (cross-dress) (ดูรายงานหัวข้อ: “travestis (คำเรียกสาวประเภทสองในอเมริกาใต้-ผู้แปล)”) และผู้ต้องขังหญิงข้ามเพศถูกทำร้ายร่างกายโดยเจ้าหน้าที่เรือนจำ และร้อยละ 45 ถูกผู้ต้องขังคนอื่น ๆ ทำร้าย⁹⁰ นอกจากนี้ยังมีรายงานถึงการคุกคาม การกระทำความรุนแรง และการใช้ความรุนแรง ซึ่งรวมถึงความรุนแรงทางเพศกับผู้ต้องขังที่เป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศในประเทศตุรกี เลบานอน อินเดีย และบูร์กินาฟาโซ

ทัศนคติหมายเลข 2 ในเขตคาริมสกี ประเทศรัสเซีย



แม้ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย

โดยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 93 แต่อัตราผู้ต้องขังหญิงกลับเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 33 ตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

2.1 ชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมือง

➔ การจำคุกชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ และชนพื้นเมืองมีสัดส่วนสูงกว่าการจำคุกผู้ต้องขังกลุ่มอื่นๆ มากในหลายประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรผู้ต้องขังในประเทศ

➔ เมื่อเทียบกับประชากรผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดในประเทศ มีผู้ต้องขังหญิงที่เป็นชนพื้นเมืองถึงร้อยละ 60 ในประเทศนิวซีแลนด์ และร้อยละ 48 ในประเทศแคนาดา

ข้อมูลว่าด้วยการจำคุกชนพื้นเมืองและบุคคลที่ไม่ใช่จะเป็นชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา ยังคงไม่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่สามารถหาได้ เนื่องจากหลายประเทศอาจไม่ได้เก็บข้อมูล หรือจำแนกประเภทข้อมูล หรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติและข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับผู้ต้องขังที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์หรือจากชนกลุ่มน้อย อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่สามารถหาข้อมูลได้ พบหลักฐานจำนวนมากเกี่ยวกับการเหยียดเชื้อชาติอย่างเป็นระบบในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา บุคคลที่มาจากชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองรวมเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรผู้ต้องขัง และสัดส่วนของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ ซึ่งสูงมากเมื่อเทียบกับผู้ต้องขังกลุ่มอื่นๆ กำลังพุ่งสูงขึ้นในหลายเขตอำนาจศาลด้วย ในหลายกรณี ประการนี้เกี่ยวข้องกับการมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมากเกินไป รวมถึงการดำเนินคดีและการปฏิบัติกับชุมชนของผู้คนกลุ่มนี้เสมือนเป็นแหล่งอาชญากรรม

ในประเทศไอร์แลนด์ มีผู้ต้องขังที่เป็นชนเร่ร่อนอยู่เป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับผู้ต้องขังกลุ่มอื่น โดยรวมเป็นร้อยละ 6 จากผู้ต้องขังทั้งหมด ทั้งนี้ จำนวนของชนเร่ร่อนเร่คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของกลุ่มประชากรทั่วไปเท่านั้น ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่มาจากชนกลุ่มใหญ่และมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งแล้ว ผู้ชายจากชนเร่ร่อนเร่มีแนวโน้มต้องโทษจำคุกสูงกว่าถึงร้อยละ 5-11 ขณะที่ผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มต้องโทษจำคุกสูงกว่าถึงร้อยละ 18-22⁹¹

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา สัดส่วนของชนผิวสีมีจำนวนสูงมากเมื่อเทียบกับชนกลุ่มอื่นและการเลือกปฏิบัติต่อคนผิวสียังคงอยู่ในระดับที่น่ากังวล สถิติล่าสุดว่าด้วยประชากรผู้ต้องขังแสดงให้เห็นว่า คนผิวสีหนึ่งใน 81 คนจะถูกจำคุกในเรือนจำของรัฐ ยิ่งไปกว่านั้น อัตราการจำคุกคนลาตินในเรือนจำของรัฐสูงกว่าการจำคุกคนผิวขาว 1.3 เท่า⁹² ในทางกลับกัน สัดส่วนชาวพื้นเมืองอเมริกันและชาวพื้นเมืองอลาสกาในห้องขัง (สถานที่คุมขังระหว่างรอการ

พิจารณาคดี) กำลังลดลง โดยลดลงไปเกือบร้อยละ 35 ระหว่างปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 แม้ส่วนหนึ่งจะเกิดจากการลดลงของจำนวนประชากรผู้ถูกคุมขังโดยรวมอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาด ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 อัตราการจำคุกต่ำสุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา⁹³

แม้จะได้รับความสนใจจากนักเรียกร้องสิทธิทั้งในและต่างประเทศมาหลายปี แต่ชนพื้นเมืองยังคงรวมเป็นสัดส่วนใหญ่ของประชากรผู้ต้องขังในหลายประเทศ รวมถึงประเทศเม็กซิโก นิวซีแลนด์ แคนาดา และออสเตรเลีย ในประเทศออสเตรเลีย สัดส่วนชนพื้นเมืองในเรือนจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2564 โดยปัจจุบันรวมเป็นร้อยละ 30 ของประชากรผู้ต้องขังทั้งหมด แม้จะมีจำนวนเพียงร้อยละ 3.3 ของประชากรในประเทศก็ตาม⁹⁴ ในประเทศแคนาดา ปัจจุบันชนพื้นเมืองรวมเป็นร้อยละ 32 ของประชากรผู้ต้องขังในเรือนจำรัฐบาลกลาง (แม้จะมีจำนวนเพียงร้อยละ 5 ของประชากรในประเทศทั้งหมด) ซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์หลังจากที่เคยลดลงเหลือร้อยละ 18 ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ขณะที่ในช่วงเวลาเดียวกัน จำนวนผู้ต้องขังที่ไม่ใช่ชนพื้นเมืองกลับลดลงร้อยละ 28 โดยผู้ตรวจการราชทัณฑ์ของรัฐบาลกลางประเทศแคนาดา รายงานว่า เกิดจากการเพิ่มขึ้นของแนวโน้มที่ผู้ต้องขังที่เป็นชนพื้นเมืองต้องรับโทษเป็นระยะเวลานานกว่าและถูกปฏิเสธการขอคืนขังหรือการปล่อยตัวอย่างมีเงื่อนไข จากจำนวนผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดของประเทศ ผู้ต้องขังที่เป็นชนพื้นเมืองเพศหญิงในประเทศแคนาดาและนิวซีแลนด์รวมเป็นร้อยละ 48 และร้อยละ 60 ตามลำดับ

ในประเทศบราซิล สถาบัน Instituto das Irmãs da Santa Cruz ประมาณการว่า จำนวนผู้ต้องขังที่เป็นชนพื้นเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ระหว่าง พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 โดยเพิ่มขึ้นถึง 1,080 คน⁹⁵ อังอิงจากองค์กร Conselho Indigenista Missionario มีผู้ต้องขังที่เป็นชนพื้นเมืองอย่างน้อย 1,229 รายในเรือนจำของประเทศบราซิลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 ยิ่งไปกว่านั้น ในรัฐไฮโรมา มีการรายงานถึงอัตราการจำคุกชนพื้นเมืองที่สูงขึ้นอย่างมาก โดยระหว่างปี พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2563 จำนวนผู้ต้องขังที่เป็นชนพื้นเมืองในไฮโรมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 574⁹⁶ ซึ่งรายงานฉบับนี้ยังพบด้วยว่า บุคคลจากชนพื้นเมืองกลุ่มนี้ไม่แสดงออกว่าตนเป็นชนพื้นเมืองเนื่องจากกลัวว่าจะถูกเลือกปฏิบัติ รายงานเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยเวกต์วารสหประชาชาติว่าด้วยประเด็นชนพื้นเมือง

(Permanent Forum on Indigenous Issues) ศึกษาประเด็นเรื่องสัดส่วนผู้ต้องขังที่เป็นเด็กและเยาวชนจากกลุ่มชนพื้นเมืองที่สู่อ่างยืม ซึ่งรวมถึงในประเทศออสเตรเลียและแคนาดา ก็ยังเรียกร้องให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์แบบดั้งเดิม โดยให้มีการปรึกษาดังกล่าวกับชนพื้นเมือง⁹⁷ ทั้งนี้ ทาสสหประชาชาติได้ดำเนินการเพิ่มเติมโดยการรวบรวมข้อมูลและจัดการกับประเด็นสัดส่วนที่สูงมากจนเกินไปของบุคคลที่มาจากชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองไม่ว่าจะในเรือนจำและการกระบวนยุติธรรมทางอาญาโดยรวม ซึ่งเป็นผลจากการปราบปรามโดยนานาประเทศหลังจากการขาดการจอร์จ ฟลอยด์ (George Floyd) และเหตุการณ์ลูกหลานที่ตามมาหลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2563 รายงานในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 ซึ่งออกโดยข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN High Commissioner for Human Rights) ว่าด้วยความยุติธรรมและความเสมอภาคทางเชื้อชาติยังเน้นให้เห็นถึงจำนวนประชากรผู้ต้องขังที่เป็นชาวแอฟริกาหรือมีเชื้อสายแอฟริกาที่มีจำนวนมากอย่างไม่ได้สัดส่วนกับผู้ต้องขังทั่วไป โดยอ้างอิงรายงานจากประเทศบราซิล โคลอมเบีย เอกวาดอร์ อิตาลี โปรตุเกส และสหรัฐอเมริกา⁹⁸ นอกจากนี้ ยังมีการตั้งกลไกผู้เชี่ยวชาญอิสระแห่งสหประชาชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2564 เพื่อศึกษาการเหยียดเชื้อชาติอย่างเป็นระบบ การใช้กำลังอย่างไม่เหมาะสม และการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย

ผู้ต้องขังที่เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมืองมักต้องเผชิญกับการปฏิบัติที่เลวร้ายกว่าเมื่อเทียบกับผู้ต้องขังที่เป็นคนผิวขาว รายงานฉบับล่าสุดให้รายละเอียดที่ผู้ต้องขังหญิงในประเทศนิวซีแลนด์ที่เป็นชาวเมารีและที่มาจากหมู่เกาะแปซิฟิกถูกแยกขังเพื่อควบคุมและลงโทษมากกว่าผู้ต้องขังอื่น โดยในกิลทสดานหญิงแห่งหนึ่ง ผู้ต้องขังที่ถูกแยกขังกว่าร้อยละ 78 เป็นผู้หญิงชาวเมารี นอกจากนี้ ผู้ถูกแยกขังเป็นระยะเวลา 15 วันหรือนานกว่านั้น (ข้อกำหนดแผนดูแลแห่งสหประชาชาตินิยามระยะเวลาดังกล่าวว่า “นาน” และสั่งห้ามการแยกขังเป็นระยะเวลาตามในฐานรูปแบบหนึ่งของการทรมาน หรือการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี) กว่าร้อยละ 93 เป็นผู้ต้องขังที่มีเชื้อสายชาวเมารีหรือมาจากหมู่เกาะแปซิฟิก⁹⁹

2.2 เด็ก

➔ ประเมินการว่าทั่วโลกมีเด็กกว่า 261,200 คนที่ถูกควบคุมตัว

➔ จาก 157 ประเทศทั่วโลก มากกว่าครึ่งปล่อยตัวเด็กที่ถูกควบคุมตัวเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด

อ้างอิงจากข้อมูลใหม่ที่เผยแพร่โดยองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children's Emergency Fund หรือ UNICEF) ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ทั่วโลกมีเด็กประมาณ 261,200 คนที่ถูกควบคุมตัวในวันหนึ่งๆ ในปี พ.ศ. 2563¹⁰⁰ ข้อนี้แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กที่ถูกควบคุมตัวในแต่ละวัน ซึ่งการศึกษาระดับโลกแห่งสหประชาชาติว่าด้วยเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ (UN Global Study on Children Deprived of Liberty) ประมาณการไว้ว่าอยู่ระหว่าง 160,000 ถึง 250,000 ราย ณ วันใดวันหนึ่งในปี พ.ศ. 2561 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาว่าจาก 157 ประเทศที่ศึกษา มากกว่าครึ่งปล่อยเด็กจากการควบคุมตัวมาตั้งแต่ช่วงต้นของการแพร่ระบาด และกว่าหนึ่งในสามของประเทศเหล่านั้นมีการวางแผนการคุมขังเอาไว้เพื่อตอบสนองต่อโรคระบาด¹⁰¹

อัตราการควบคุมตัวเฉลี่ยทั่วโลกคือ เด็ก 29 คนต่อประชากร 100,000 คน¹⁰² แต่ตัวเลขนี้แตกต่างกันไปอย่างมากตามแต่ละภูมิภาค โดยภูมิภาคที่มีอัตราการควบคุมตัวเด็กสูงสุดอยู่ที่อเมริกาเหนือ (เด็ก 137 คนต่อประชากร 100,000 คน) ตามมาด้วยลาตินอเมริกาและหมู่เกาะแคริบเบียน (เด็ก 77 คนต่อประชากร 100,000 คน) ซึ่งมีจำนวนเด็กที่ถูกควบคุมตัวสูงที่สุด (50,300 คน) ทั้งนี้ อัตราการควบคุมตัวเด็กต่ำสุดอยู่ในแอฟริกาตะวันตกและกลาง รวมทั้งในเอเชียใต้ (เด็กจำนวน 8 และ 12 คนต่อประชากร 100,000 คนตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม ดังที่ UNICEF เน้นย้ำว่าการเก็บบันทึกสถิติและลักษณะของเด็กที่ถูกควบคุมตัวยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และไม่มีระบบ จึงส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลแห่งชาติที่มีอยู่ ตลอดจนค่าประมาณของจำนวนรวมในระดับภูมิภาคและระดับโลกจากข้อมูลของประเทศต่างๆ นั้นตามไปด้วย

ระหว่างที่ข้อมูลที่น่ากังวลนี้ได้รับการเผยแพร่ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 มีการจัดการประชุมโลกว่าด้วยความยุติธรรมกับเด็ก (World Congress on Justice with Children) ครั้งที่ 4 ขึ้น โดยการประชุมครั้งนั้นนำไปสู่การรับรองปฏิญญาโลก (Global Declaration) เพื่อเรียกร้องให้มีการผลักดันการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่เด็กมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และรับรองการเข้าถึงความยุติธรรมที่เป็นมิตรกับเด็กโดยไม่มีทางเลือก

ภูมิภาค	จำนวนเด็กที่ถูกควบคุมตัว	อัตราเด็กที่ถูกควบคุมตัวต่อประชากร 100,000 คน
อเมริกาเหนือ	32,200	137
ยุโรปตะวันออกและอเมริกาใต้	8,100	41
เอเชียใต้	44,900	12
ยุโรปตะวันตก	10,000	41
ลาตินอเมริกาและหมู่เกาะแคริบเบียน	50,300	77
แอฟริกาตะวันตกและกลาง	8,100	8
แอฟริกาตะวันออกและใต้	48,600	45
เอเชียตะวันออกและมหาสมุทรแปซิฟิก	40,700	37
ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ	18,300	28
ทั่วโลก	261,200	29

ปฏิบัติ ทั้งยังสามารถต้านทานวิกฤตการณ์และโรคระบาดได้¹⁰³ ปฏิญญาดังกล่าวยังเรียกร้องให้มีการพัฒนาและการใช้กระบวนการยุติธรรมและสถานที่ที่เหมาะสมกับช่วยวัย ครอบคลุมหลากหลายระดับความสามารถ ตอบสนองต่อเพศภาวะ และอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและสิทธิของเด็กทุกคนที่เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายโดยเฉพาะ มีหลากหลายแนวโน้มที่ปรากฏขึ้นในระดับภูมิภาค ระหว่างการประชุมโลกครั้งนั้นและการประชุมย่อยเพื่อเตรียมการ ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์และโตเกียวเน้นย้ำหลากหลายแนวทางสำหรับความยุติธรรมเชิงमानอนันท์ ในแถบแคริบเบียนและเสนอแนวทางเพื่อให้นักวิจัยว่าเจ้าหน้าที่รับฟังเสียงของเด็กในกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ วิธีการส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมเชิงรุกกับองค์กรที่มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของพวกเขาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในลาตินอเมริกา ขณะที่ในสหรัฐอเมริกาและแคนาดาพบว่าการปรับเพิ่มเติมอายุในการรับโทษเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนสำหรับการปฏิรูปเพื่อต่อต้านการปฏิบัติต่อเด็กผิวสีและเด็กที่เป็นชนพื้นเมืองเสมือนพวกเขาเป็นผู้มีความผิดทางอาญาและเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งนำไปสู่การดำเนินคดีกับเด็กกลุ่มนี้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ตามไปด้วย

ในแถบตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ แม้การเบี่ยงเบนคดียังคงเป็นมิติที่เพิ่งจะอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น แต่มีการระบุถึงวิธีปฏิบัติที่มีแนวโน้มไปในทางที่ดีในประเทศอย่างอียิปต์ ข้อมูลระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แสดงให้เห็นว่าอย่างน้อย 13 ประเทศจาก 20 ประเทศในภูมิภาคนี้ใช้รูปแบบทางเลือกแทนการจำคุกที่ยังผลให้มีการปล่อยตัวเด็กประมาณ 3,000 คน ปรากฏที่ทำให้ประเทศที่ใช้มาตรการที่มีอยู่เพื่อนำทางเลือกแทนการคุมขังไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า มีหลายปัจจัยที่คล้ายกัน อาทิ มีการวางองค์กรและกลไกประสานงานระหว่างหน่วยงานยุติธรรมและหน่วยงานคุ้มครองเด็ก รวมทั้งมี

นักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับการฝึกอบรม และบริการติดตามโดยประสานงานกับภาคองค์กรพัฒนาเอกชน¹⁰⁴

อย่างไรก็ดี เด็กยังคงเผชิญกับความเครียดที่สูงขึ้นต่อความรุนแรงและการปฏิบัติอย่างเลวร้ายในระหว่างการคุมขัง และรู้สึกถึงผลกระทบจากมาตรการโควิด-19 ในประเทศอังกฤษ ผู้ตรวจการในเรือนจำแห่งหนึ่งพบว่า อัตราการทำร้ายร่างกายเด็กอย่างรุนแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ 70 ในช่วงสองปีที่ผ่านมา ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าว กิจกรรมที่มีเป้าหมาย เช่น มีกิจกรรมการฝึกอบรมและให้ความรู้ลดลงและเด็กมากกว่าครึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ในห้องขังในวันที่ต้องไปโรงเรียน สิ่งนี้เกิดขึ้นทั้งในช่วงเวลาดังกล่าว ประชากรเรือนจำลดลงถึงร้อยละ 40¹⁰⁵ สถาบันพิทักษ์ในอย่างน้อยสองรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กักตัวเด็กจำนวนมากจนกระทั่งในทางปฏิบัติอาจแทบไม่แตกต่างจากการแยกขังเดี่ยว แม้วิธีดังกล่าวจะถูกเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขปฏิเสธไม่ให้ใช้กับผู้ที่ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากเป็นการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลเสียและไม่สร้างสรรค์¹⁰⁶

หลายปีที่ผ่านมา มีความเคลื่อนไหวไปสู่การห้าม การลงโทษประหารชีวิตเด็กในทุกสภาพแวดล้อม ซึ่งรวมถึงในระบบราชทัณฑ์ด้วย ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 รัฐทั่วโลกจำนวน 144 รัฐห้ามการลงโทษทางกายเป็นมาตรการทางวินัยในสถาบันราชทัณฑ์ต่างๆ สำหรับเด็ก และกว่า 169 รัฐ ยกเลิกการลงโทษทางกายในทางกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นการเขียน โขย ตี)¹⁰⁷ ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564 กฎหมายใหม่ในประเทศโคลอมเบียกำหนดว่าเด็กที่เป็นชนพื้นเมืองซึ่งก่อนหน้านี้อาจถูกตัดสิน “ตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ในชุมชนของตน” จะไม่สามารถถูกลงโทษทางร่างกายได้อย่างถูกกฎหมายอีกต่อไป ในปี พ.ศ. 2563 ประเทศชิลียกเลิกการเขียน

และการโบยในสถาบันราชทัณฑ์ต่างๆ และใช้เพื่อเป็นบทลงโทษสำหรับอาชญากรรม โดยแทนที่การเขียนตีด้วยการคุมประพฤติและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เช่นเดียวกับในประเทศซาอุดีอาระเบียที่แทนที่ด้วยการจำคุกและการสั่งปรับ แม้การตัดอวัยวะและการโบยจะยังคงถูกกฎหมาย ในฐานะบทลงโทษสำหรับอาชญากรรมภายใต้กฎหมายชารีอะห์ (Sharia law) ซึ่งรวมถึงเด็กด้วยก็ตาม

การจำคุกเด็กตลอดชีวิตยังคงมีจำนวนลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา ห้าประเทศได้ยกเลิกการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นการลงโทษทางอาญาสำหรับเด็กโดยสมบูรณ์ และในหลายประเทศที่ยัง

มีโทษนี้อยู่ เด็กที่รับโทษนี้มีจำนวนน้อยลง¹⁰⁸ นอกจากนั้น โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสชอกชังทัณฑ์ในเด็กแทบจะถูกลบไปหมดแล้วทั่วโลก ยกเว้นเพียงในบางเขตอำนาจศาลภายในสหรัฐอเมริกาทั้งที่ศาลฎีกาสั่งให้จำกัดการใช้และห้ามการลงโทษนั้นโดยบังคับ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยมีโอกาสชอกชังทัณฑ์สำหรับการกระทำความผิดโดยเด็กใน 63 ประเทศ ซึ่งสองในสามของประเทศเหล่านี้ อยู่ในเครือจักรภพ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่ยังคงแข็งแกร่งของแบบแผนทางกฎหมายอาญาของประเทศอังกฤษที่มีต่อพื้นที่ดังกล่าว

ประเด็นน่าจับตามอง (ในกรอบสีน้ำตาล)

2.3 เยาวชน

➔ **ไม่มีข้อมูลในระดับโลกว่าด้วยจำนวนเยาวชนในเรือนจำอันเนื่องมาจากความแตกต่างของนิยามและวิธีเก็บข้อมูลของแต่ละประเทศ**

➔ **มีประเทศจำนวนมากขึ้นที่นำแนวทางที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะไปใช้ในการปฏิบัติกับเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอันเนื่องมาจากความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะและซับซ้อนของบุคคลกลุ่มนี้**

แม้ว่าในการวิเคราะห์สถิติประชากร บุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปีถือว่าเป็นเยาวชน แต่มักพบว่าไม่มีการแบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างเด็กและเยาวชนในเรือนจำหรือในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยรวม

ในประเทศส่วนใหญ่ อายุขั้นต่ำสำหรับความรับผิดชอบทางอาญาอยู่ระหว่าง 7-16 ปี โดยจะเริ่มดำเนินการกระบวนการทางอาญาของผู้ใหญ่เมื่อบุคคลนั้นอายุ 18 ปี มีเขตอำนาจศาลบางแห่ง เช่น ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ที่จัดให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 และ 19 ปีเป็นเด็กตามลำดับ¹⁰⁹

บางประเทศนำแนวทางที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะไปใช้ในการปฏิบัติกับเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเริ่มขึ้นจากงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า สมอของ

มนุษย์ยังคงพัฒนาและเจริญเติบโตจนกระทั่งมนุษย์มีอายุได้ 25 ปี ฉะนั้นเยาวชนที่ฝ่าฝืนกฎหมายจึงมีความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะและซับซ้อน ยกตัวอย่าง ในประเทศเยอรมนี เยาวชนอายุระหว่าง 18-21 ปีจะต้องเข้ารับการพิจารณาคดีต่อหน้าศาลเยาวชน โดยเฉพาะ และผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิพากษาลงโทษตามกฎหมายเยาวชนหรืออาจได้รับโทษน้อยกว่าหากอ้างอิงตามกฎหมายอาญาสำหรับผู้ใหญ่¹¹⁰

ประเทศเนเธอร์แลนด์มีการนำต้นแบบของการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะไปใช้ในการพิจารณาคดีและพิพากษาเยาวชนด้วยเช่นกันไม่ว่าจะมีสถานะเป็นผู้ใหญ่หรือ “เยาวชน” โดยสามารถใช้กฎหมายยุติธรรมสำหรับเยาวชนกับบุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี ทั้งยังอาจกำกับดูแลผ่านบริการคุมประพฤติเยาวชนได้เช่นกัน¹¹¹ โดยมีจุดประสงค์เพื่อรองรับต่อเส้นทางชีวิตและความต้องการเฉพาะของเยาวชน แม้จะให้อำนาจดุลยพินิจสูงมากแก่พนักงานอัยการเมื่อให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำกฎหมายอาญาสำหรับเยาวชนไปใช้ก็ตาม นอกจากนั้น ประเทศนิวซีแลนด์ยังอนุญาตให้กำหนดให้บุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-19 ปีเป็นเยาวชนกลุ่มเปราะบางเพื่อจุดประสงค์ในการจำแนกผู้ต้องขัง โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องดำเนินการทดสอบภายในเวลาสามวันหลังจากเยาวชนกลุ่มเปราะบางมาถึงเรือนจำเพื่อกำหนด

ว่าควรส่งต่อไปยังหน่วยสำหรับเยาวชนโดยเฉพาะหรือไม่¹¹² ไม่นานมานี้ รัฐแคลิฟอร์เนียในประเทศสหรัฐอเมริกา มีคำสั่งให้ปิดเรือนจำเยาวชนแห่งรัฐ หากเรือนจำนั้นปิดลง เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15-25 ปีที่ถูกกล่าวหาหรือตัดสินว่ามีความผิดจะถูกจกรรจ์ซึ่งเคยถูกควบคุมตัวในสถานที่นั้นจะได้รับมาตรการแทรกแซงในชุมชนภายนอกแทน¹¹³

ระบบเรือนจำยังใช้หลากหลายแนวทางในเมฆของสถานที่ควบคุมตัวเยาวชน โดยอาจส่งไปอยู่ กับผู้ใหญ่ หรืออาจเป็นเช่นกรณีในประเทศโมร็อกโก ซึ่งแยกเด็กจากผู้ต้องขังอื่นๆ จนกระทั่งมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์และจะถูกควบคุมตัวในศูนย์แก้ไขฟื้นฟูและให้การศึกษาหรือสถานพินิจเยาวชน¹¹⁴

ในประเทศอิตาลี เยาวชนอายุ 14-18 ปีที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดจะถูกควบคุมตัวในเรือนจำพิเศษสำหรับเยาวชนอายุต่ำกว่า 21 ปีโดยเฉพาะ และหลังจากนั้นจะถูกส่งตัวต่อไปยังเรือนจำสำหรับผู้ใหญ่¹¹⁵ ในประเทศไครเอเชีย เยาวชนอายุต่ำกว่า 21 ปีจะถูกแยกจากผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ และจะมีการเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นความลับ โดยที่ระบบเน้นการดำเนินการมาตรการให้การศึกษาและทางเลือกแทนการคุมขังผ่านมาตรการเบี่ยงเบนคดี¹¹⁶

วัยรุ่นในเรือนจำชาวชนรัฐแคลิฟอร์เนีย
ประเทศสหรัฐอเมริกา

บางประเทศนำแนวทางที่ตอบสนอง

ต่อความต้องการเฉพาะไปใช้ในการปฏิบัติกับเยาวชน

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา



ในภาพรวม เนื่องจากเขตอำนาจศาลต่างๆ ขาดแคลนความต่อเนื่องในการจัดให้เยาวชน เป็นกลุ่มประชากรเรือนจำที่แยกออกมาโดยเฉพาะ ส่งผลให้ไม่มีข้อมูลจำนวนเยาวชน ในเรือนจำจากทั่วโลก หรือแม้ในพื้นที่ที่มี ข้อมูลอยู่ มักจะเห็นได้ว่าสัดส่วนของเยาวชน ในกลุ่มประชากรผู้ต้องขังถือว่าสูงมาก ในประเทศอาร์เจนตินา ร้อยละ 21 ของ ประชากรผู้ต้องขังมีอายุระหว่าง 18-25 ปี ขณะที่ในอังกฤษและเวลส์ ร้อยละ 14.5 ของ ประชากรผู้ต้องขังมีอายุระหว่าง 18-24 ปี และในประเทศเปรู จำนวนของผู้ต้องขังที่เป็น เยาวชนสูงเกือบร้อยละ 11 ส่วนในประเทศ อินเดีย ร้อยละ 44 ของประชากรเรือนจำ มีอายุระหว่าง 18-30 ปี และเยาวชนอายุ ระหว่าง 18-25 ปีคิดเป็นร้อยละ 5 ของ ประชากรเรือนจำในประเทศญี่ปุ่น โดยมี สัดส่วนใกล้เคียงกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ รัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา¹¹⁷

งานวิจัยใหม่เผยว่าเยาวชนจำนวนมากโดยเฉพาะในประเทศที่มีรายได้ต่ำถูกจำคุกจาก ความผิดไม่ฉุกเฉินร้ายแรง ซึ่งรวมถึงความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดไม่ร้ายแรงที่ได้กระทำตอนที่ ผู้ต้องขังเป็นเด็กและส่งผลให้ถูกจำคุกไป จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น¹¹⁸ และมักเป็น ความผิดที่กระทำเนื่องจากถูกข่มขู่หรือ ถูกบังคับโดยผู้ใหญ่¹¹⁹ ทั้งนี้พบว่า ความเป็น ไปได้ของการมีส่วนร่วมในอาชญากรรมร้ายแรง จะลดลงในช่วงวัยสี่สิบกลางๆ หากใช้ มาตรการแทรกแซงที่เหมาะสม¹²⁰ ระบบ ราชทัณฑ์ให้น้ำหนักมากเกินไปกับการลงโทษ แทนที่จะให้การดูแลที่เหมาะสมกับ ความต้องการโดยเฉพาะ ตลอดจนการ คุ้มครองทางสังคม และการแก้ไขฟื้นฟู¹²¹

งานวิจัยยังพบว่าเด็กและเยาวชนมักมาจาก ภูมิหลังที่เคยประสบกับความรุนแรง การล่วง ลเมิดและการแสวงประโยชน์ ยกตัวอย่าง เช่น ร้อยละ 45 ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ ความยุติธรรมเยาวชนในประเทศนิวซีแลนด์ เคยอยู่ภายใต้มาตรการคุ้มครองเด็กและ ประสบกับบาดแผลทางจิตใจและการทอดทิ้ง¹²² เยาวชนเพศหญิงที่เข้าสู่กระบวนการทาง อาญาในประเทศอังกฤษและเวลส์มักเคย ประสบกับความรุนแรง การล่วงละเมิดและ การแสวงประโยชน์ รวมถึงมีสุขภาพจิต ที่ไม่ดี มีภาวะติดสารเสพติด ไม่ได้รับการ ศึกษา ยาสูบและไม่มีความรู้ที่ปลอดภัยที่จะ เรียกว่าบ้านได้อย่างแท้จริง¹²³

อายุและสัดส่วนของเยาวชนที่ถูกควบคุมตัว

ประเทศ	ช่วงอายุ	สัดส่วนเทียบกับ ประชากรผู้ต้องขัง
อาร์เจนตินา	18-25	21%
อังกฤษและเวลส์	18-24	14%
เปรู	18-24	11%
อินเดีย	18-30	44%
ญี่ปุ่น	18-25	5%
สหรัฐอเมริกา	18-25	5%

นอกจากนั้น ยังมีรายงานอัตราการเกิดเหตุ ความรุนแรงสูงในกลุ่มเยาวชนที่ถูกคุมขัง ซึ่งมีแนวโน้มว่าเกี่ยวข้องกับความต้องการทาง สุขภาพจิตและการสังคมที่ซับซ้อน ในศูนย์ ความยุติธรรมเยาวชนของรัฐคอนเนคติกัต ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีเด็กผู้ชายอายุ ระหว่าง 15-21 ปี และดำเนินการคล้ายกับ เรือนจำ มีการบันทึกเหตุการณ์ต่อสู้และ การทำร้ายร่างกายโดยใช้ความรุนแรง ตลอดจนปัญหาสุขภาพจิตที่สูงที่สุดในกลุ่ม เจ้าหน้าที่และเด็กผู้ชาย¹²⁴ ในประเทศอังกฤษ และเวลส์ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ร้อยละ 30 ของคำสั่งให้ลงโทษทางวินัย ในเรือนจำมักเกิดจากเยาวชน¹²⁵ มีการใช้การ ขังเดี่ยวและการลงโทษโดยจำกัดพื้นที่กับ เยาวชนในประเทศไอร์แลนด์และสหรัฐอเมริกา โดยมีรายงานว่าเยาวชนอายุถูกขังเดี่ยวเป็น เวลา 19-23 ชั่วโมง โดยไม่สามารถเข้าถึง กิจกรรมทางการศึกษาหรือกิจกรรม สันทนาการได้เลย

ยังมีรายงานถึงอัตราการกระทำผิดซ้ำสูง ในกลุ่มเยาวชน เช่นในประเทศไอร์แลนด์ ซึ่งข้อมูลจากทนายความเผยว่า หากผู้ต้องขังที่ ได้ รับการปล่อยตัวจากเรือนจำในปี พ.ศ. 2558 ทั้งหมด ร้อยละ 84 ของผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี กระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลาสามปีหลัง ปล่อยตัว เทียบกับร้อยละ 27 ในกลุ่มผู้ที่มี อายุ 50 ปีขึ้นไป¹²⁶ มีประเทศจำนวนมากขึ้น ที่หันมาให้ความสนใจกับการให้โอกาส การแก้ไขฟื้นฟูที่ปรับให้เหมาะสมกับ

ความต้องการเฉพาะรายของผู้ต้องขังที่เป็น เยาวชนเพื่อลดความเสี่ยงของการกระทำผิดซ้ำ โดยประเทศญี่ปุ่นกำลังส่งเสริมให้ผู้ต้องขัง ที่เป็นเยาวชนติดต่อกับชุมชนของตน และฝึกทักษะทางเทคนิคต่างๆ ที่นำไปสู่ การจ้างงานเมื่อได้รับการปล่อยตัว ขณะที่ ประเทศฟินแลนด์กำลังดำเนินการ เพื่อให้การศึกษาเฉพาะบุคคลแก่ผู้ต้องขัง ที่เป็นเยาวชนอายุต่ำกว่า 21 ปีที่ไม่ได้รับการ ศึกษา¹²⁷

2.4 ผู้หญิง

➔ **ทั่วโลกมีผู้ต้องขังที่เป็นผู้หญิง และเด็กหญิงมากกว่า 740,000 คน**

➔ **รวมแล้วมีผู้ต้องขังหญิงน้อยกว่าหนึ่งในห้าของประชากรเรือนจำในทุกประเทศทั่วโลก**

คาดว่าทั่วโลกมีผู้ต้องขังที่เป็นผู้หญิงและเด็กหญิงมากกว่า 740,000 คน¹²⁸ ผู้ต้องขังหญิงยังคงเป็นประชากรเรือนจำส่วนน้อยของโลกและในระดับโลก โดยรวมเป็นร้อยละ 3 หรือน้อยกว่าจากประชากรผู้ต้องขังทั้งหมดใน 70 ประเทศและเขตการปกครองทั่วโลก (ดูหัวข้อ 2. ประชากรผู้ต้องขัง)¹²⁹ ยกตัวอย่าง เช่น ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564 ผู้ต้องขังหญิงคิดเป็นร้อยละ 1.6 ของประชากรเรือนจำทั้งหมดในประเทศปากีสถาน ร้อยละ 3 หรือน้อยกว่าในประเทศอาร์เจนตินา อาร์เจนตินาและสาธารณรัฐแอฟริกากลาง ร้อยละ 5 ในประเทศเปรู และมากกว่าร้อยละ 11 ในประเทศไทย นอกจากนี้ฮ่องกง กатар และมาเก๊าตามมีสัดส่วนผู้ต้องขังหญิงสูงสุด ได้แก่ ร้อยละ 18.6 ร้อยละ 14.7 และร้อยละ 14.3 ตามลำดับ

ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ทั่วโลกถูกตั้งข้อหาหรือลงโทษจากความผิดที่ไม่มีการใช้ความรุนแรง และการจำคุกคนเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับความยากจนและการขาดแคลนความสามารถในการจ่ายค่าปรับหรือประกันตัว ผู้ต้องขังหญิงหลายรายต้องโทษจำคุกเป็นระยะเวลาสั้นๆ แม้จะมีหลักฐานจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าการจำคุกไม่ว่าจะมีระยะเวลาเท่าใดล้วนเป็นอันตรายและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงแก่ผู้ต้องขังหญิงและครอบครัวทั้งสิ้น โดยเฉพาะกับบุตรของผู้หญิงเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา จำนวนของผู้ต้องโทษจำคุกเป็นระยะเวลานานอย่างมีนัยสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในบางประเทศ โดยมีสาเหตุมาจากระยะเวลาของโทษจำคุกที่เพิ่มขึ้นประกอบกับการเพิ่มขึ้นโดยรวมของระยะเวลาที่บุคคลหนึ่งต้องเสียไประหว่างถูกควบคุมตัว (ดูหัวข้อ 1.1 การจำคุกและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ) และแนวโน้มดังกล่าวยังสะท้อนถึงสถานการณ์ของผู้ต้องขังหญิงในอีกหลายประเทศ ตลอด 30 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้ต้องขังหญิงในประเทศอังกฤษและเวลส์ที่ต้องโทษจำคุกโดยมีกำหนดระยะเวลาจำคุกไม่ตายตัวเพิ่มขึ้นจาก 96 รายในปี พ.ศ. 2534 เป็น 328 รายในปี พ.ศ. 2564 (หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 241)

แม้สัดส่วนของผู้ต้องขังหญิงที่ต้องโทษจำคุกโดยมีกำหนดระยะเวลาจำคุกไม่ตายตัวจะลดลงในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2534 ถึง พ.ศ. 2548 แต่กลับเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าจากร้อยละ 6 เป็นร้อยละ 10

ระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2556 และยังคงที่นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา¹³⁰ รายงานใหม่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดเผยว่า ผู้ต้องขังหญิงหนึ่งใน 15 ราย หรือคิดเป็นผู้ต้องขังหญิงมากกว่า 6,600 ราย กำลังรับโทษจำคุกตลอดชีวิต (ทั้งแบบมีกำหนดโทษและไม่มีการกำหนดโทษ) หรืออาจเป็นการจำคุกเสมือนตลอดชีวิตเป็นระยะเวลา 50 ปีหรือนานกว่านั้น โดยคาดว่าผู้ต้องขังหญิงที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีกำหนดโทษเกือบ 2,000 รายจะต้องเสียชีวิตในเรือนจำ ยิ่งไปกว่านั้น ยังอาจมีการบังคับลงโทษประหารชีวิตใน 24 รัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาและโดยรัฐบาลกลาง โดยขณะนี้ มีผู้ต้องขังหญิงที่รอรับโทษประหารชีวิตทั้งหมด 52 ราย¹³¹

งานวิจัยชิ้นใหม่จาก PRI ชื่อว่า ผู้ต้องขังหญิงที่รับโทษจำคุกระยะยาวมักขาดการสนับสนุนเฉพาะทาง แม้ปัญหาที่ผู้ต้องขังหญิงที่รับโทษจำคุกเป็นเวลานานจะสะท้อนถึงปัญหาที่ผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดต้องเผชิญด้วยเช่นเดียวกัน กว่างานวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจำคุกที่มีระยะเวลายาวนานอาจเพิ่มความท้าทายให้มากขึ้นได้ โดย PRI พบว่า ร้อยละ 19 ของผู้ต้องขังในประเทศอุกันดาที่มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาและไม่เจตนาเป็นผู้เสียหาย คู่รัก หรือสมาชิกครอบครัวที่เป็นผู้ชาย อย่างไรก็ตาม แม้จะเคยประสบกับความรุนแรงในครอบครัว แต่ผู้หญิงเหล่านี้กลับเข้าถึงบริการทางจิตสังคมได้อย่างจำกัด เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในกักขังสถานหญิงนั่นเอง¹³²

ในประเทศสหรัฐอเมริกา โครงการ Sentencing Project ได้เน้นย้ำว่า ผู้หญิงจำนวนมากที่กำลังรับโทษจำคุกเป็นเวลานานอย่างยิ่งเคยประสบกับเหตุการณ์ที่สร้างบาดแผลทางจิตใจและการล่วงละเมิด โดยส่วนใหญ่เคยเผชิญกับความรุนแรงทางเพศหรือความรุนแรงในครอบครัวมาก่อน อีกทั้งตลอดมาาระบบกฎหมายยังขาดการคำนึงถึงประสบการณ์ของบุคคลกลุ่มนี้ จึงทำให้การจำคุกมักทำให้บาดแผลทางจิตใจของพวกเขาเลวร้ายลงไปอีก งานวิจัยกลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่ถูกควบคุมตัวอย่างน้อย 10 ปี ในประเทศอังกฤษและเวลส์ยังระบุว่า ผลกระทบของบาดแผลทางจิตใจที่มีอยู่เดิมเป็นหนึ่งในสามปัญหาหลักที่มีแนวโน้มว่าจะแย่ลงตามระยะเวลาการจำคุกที่ยาวนาน เนื่องจากการเพิ่มความเครียดต่อการซ้ำเติมบาดแผลทางจิตใจในสภาพแวดล้อมของเรือนจำ¹³³

การจำคุกผู้หญิงจาก “ความผิดเกี่ยวกับสถานะ” ซึ่งมักมีผลกับผู้หญิงโดยเฉพาะหรือโดยไม่ได้สัดส่วนกับบุคคลกลุ่มอื่นๆ ทำให้องค์กรสิทธิมนุษยชนต่างๆ ออกมาเรียกร้องให้มีการปฏิรูป รวมถึงคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยการ

ควบคุมตัวโดยพลการ (UN Working Group on Arbitrary Detention) ที่แนะนำเป็นการเฉพาะให้มีการปฏิรูปกฎหมายที่กำหนดให้การกระทำ เช่น การทำแท้ง การฉีดประเวณี และการค้าประเวณี เป็นความผิดทางอาญา¹³⁴ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกา (Inter-American Court of Human Rights) มีการบัญญัติเป็นครั้งแรกไม่ให้นำโทษจำคุกเป็นการแพ่งของสตรีผู้ต้องขังที่มาจากคดีที่เกี่ยวข้องกับประเทศเอลซัลวาดอร์ ซึ่งศาลพบว่า มีความรับผิดชอบต่อการเสียชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องโทษจำคุกฐานก่อเหตุฆาตกรรมระดับรุนแรงหลังจากผู้ต้องขังหญิงนั้นเกิดภาวะฉุกเฉินทางสุขภาพจิตรุนแรงส่งผลให้แท้งบุตรและเสียชีวิตในเรือนจำสองปีต่อมา หลังจากได้รับการตรวจวินิจฉัยและการรักษาพยาบาลที่ไม่เพียงพอ¹³⁵ โดยศาลตัดสินว่ารัฐละเมิดสิทธิในชีวิต สุขภาพ การคุ้มครองและหลีกเลี่ยงความยุติธรรมภายใต้กระบวนการทางตุลาการ ตลอดจนการเป็นอิสระจากการเลือกปฏิบัติและความรุนแรงทางเพศภาวะ เป็นต้น รวมทั้งสั่งให้ประเทศเอลซัลวาดอร์ปฏิรูปนโยบายที่กำหนดให้ผู้ต้องขังที่ต้องการเข้ารับบริการดูแลสุขภาพจิตหรือจิตเวชที่มีความผิดทางอาญา

ยังพบอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับสิทธิทางเพศและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ในประเทศกัวเตมาลาด้วยเช่นกัน โดยมีการผ่านกฎหมายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 เพื่อลงโทษการทำแท้งด้วยโทษจำคุกสูงสุด 25 ปี นอกจากนี้ องค์กรสิทธิมนุษยชนต่างๆ ยังวิพากษ์วิจารณ์กฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ในประเทศอิหร่านในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งจำกัดการเข้าถึงการทำแท้ง การคุมกำเนิด และการทำหมันโดยสมัครใจในกลุ่มผู้หญิงอย่างเข้มงวด ภายใต้กฎหมายใหม่ฉบับนี้ หากมีการทำแท้งเป็นจำนวนมากกว่าจะมีโทษประหารชีวิต¹³⁶

ประเด็นน่าจับตามอง:

2.5 การตั้งครรภ์และการคลอดบุตรในเรือนจำ

ไม่มีข้อมูลหรือจำนวนประมาณผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์หรือจำนวนเด็กที่เกิดในเรือนจำทั่วโลก แม้ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้หญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) จะสนับสนุนให้ใช้มาตรการทางเลือกที่มีใช้การคุมขังกับหญิงตั้งครรภ์ แต่หลายประเทศกลับยังคงอนุญาตให้ใช้โทษจำคุกกับหญิงตั้งครรภ์ได้ โดยที่กฎหมายยังคงไม่มีการกล่าวถึงประเด็นนี้แต่อย่างใด

รายงานฉบับล่าสุดกล่าวถึงการที่ 11 ประเทศประกาศใช้กฎหมายที่สั่งห้ามการจำคุกหญิงตั้งครรภ์ หรือลดการคุมขังหญิงตั้งครรภ์ลงอย่างมาก โดยมีการใช้มาตรการต่างๆ รวมถึงการยกเว้น การเลื่อน หรือการทดแทนโทษจำคุก และการให้ความสำคัญกับมาตรการที่มีใช้การคุมขังเป็นอันดับแรก เช่น การควบคุมตัวในบ้านและการใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์¹³⁷ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศบราซิล การควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีถูกแทนที่ด้วยการควบคุมตัวในบ้าน สำหรับหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมดในประเทศยูเครน หญิงตั้งครรภ์ที่ต้องโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี อาจได้รับการปล่อยตัวโดยมีทัณฑ์บนมากกว่าบุตรจะมีอายุครบเจ็ดปี หญิงตั้งครรภ์ในประเทศอาร์เจนตินาอาจขอรอลงอาญาจนกระทั่งบุตรมีอายุครบหนึ่งปี ซึ่งศาลสามารถพิจารณายกเว้นการรับโทษจำคุกหรือลดโทษให้ได้ ขณะที่ในประเทศอาร์เจนตินา จะไม่มีการควบคุมตัวหญิงตั้งครรภ์หรือหญิงที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 8 ปีอยู่ในความดูแล

บางประเทศอาระบะยะของการตั้งครรภ์ที่กำหนดให้จำกัดหรือสั่งห้ามการควบคุมตัวเอาไว้อย่างชัดเจน เช่น ช่วงท้ายของการตั้งครรภ์ กรณีนี้พบในประเทศคอซอวอ (การตั้งครรภ์ระยะสุดท้าย) นิการาากัว (สามเดือนสุดท้ายของการตั้งครรภ์) และโคลอมเบีย (ต่ำกว่าสองเดือนก่อนกำหนดคลอด) นอกจากนี้หญิงตั้งครรภ์แล้วบางประเทศยังรวม “หญิงที่อยู่ระหว่างให้นมบุตร” (ประเทศเม็กซิโก) “หญิงที่มีบุตรเพิ่มคลอด” หรืออยู่ในระยะหลังคลอด (ประเทศบราซิล) และระหว่างหกเดือนหลังคลอดบุตร (ประเทศโคลอมเบีย) ในประเทศเอกวาดอร์ อาจใช้

มาตรการควบคุมตัวในบ้านหรืออุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างที่ตั้งครรภ์ได้ หรือภายใน 90 วันแรกหลังคลอดบุตร หรืออาจให้เพิ่มอีก 90 วันในกรณีที่เด็กทารกแรกเกิดมีอาการเจ็บป่วย บางประเทศอาจใช้มาตรการดังกล่าวกับหญิงทั้งหมดที่มีบุตรอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด (เด็กอายุหนึ่งปีในอาร์เจนตินา สามปีในเปรู เจ็ดปีในยูเครน แปดปีในอาร์เจนตินา และ 14 ปีในรัสเซีย)

แม้กฎหมายและนโยบายหลายฉบับมีมาอย่างยาวนานแล้ว กว่ายังพบการพัฒนาใหม่ๆ ด้วยเช่นกัน เช่น ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 มินนิโซตาทกลายเป็นรัฐแรกของสหรัฐอเมริกาที่อนุมัติการปล่อยตัวหญิงตั้งครรภ์หรือเพิ่มคลอดบุตรออกจากเรือนจำเพื่อไปเข้าโปรแกรมที่จัดขึ้นในชุมชน¹³⁸

สำหรับหญิงที่คลอดบุตรระหว่างการควบคุมตัว เด็กมักคลอดในโรงพยาบาล โดยในประเทศโรมาเนีย บริการของเรือนจำจะต้องส่งต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ไปยังโรงพยาบาลของเรือนจำก่อนกำหนดคลอดเป็นเวลาหนึ่งเดือน จากนั้นโรงพยาบาลเรือนจำจะต้องส่งต่อไปยังสถานที่ดูแลภายนอกเพื่อคลอดบุตร อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีหญิงอาจคลอดบุตรในเรือนจำหรือระหว่างการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลได้เช่นกัน การวิเคราะห์ข้อมูลจากโรงพยาบาลเปิดเผยว่ามีผู้ต้องขังหญิงหกรายในเรือนจำประเทศอังกฤษที่คลอดบุตรนอกโรงพยาบาลในปี พ.ศ. 2560/61 (มากกว่าร้อยละ 10 ของผู้ต้องขังหญิงที่คลอดบุตร) สี่รายในปี พ.ศ. 2561/62 (มากกว่าร้อยละ 10) และหนึ่งรายในปี พ.ศ. 2562/63 (ร้อยละ 2)¹³⁹

หลายปีที่ผ่านมา มีรายงานถึงผู้ต้องขังหญิงที่คลอดบุตรเพียงลำพังในห้องขัง ซึ่งรวมถึงในประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย คดีที่มีการเสียชีวิตของเด็กทารกในเรือนจำจำนวนหนึ่งนำไปสู่การสืบสวนสอบสวน การเรียกร้องให้มีการปฏิรูป และในบางกรณีรวมถึงการเรียกร้องให้มีการปฏิบัติ ทั้งนี้ ในประเทศเชอร์ราลีโอน การเสียชีวิตของเด็กทารกวัย 17 เดือนที่อยู่กับมารดาที่ถูกควบคุมตัวในห้องขังของสถานีตำรวจในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ทำให้ AdvocAid ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน ออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับหญิงตั้งครรภ์และหญิงที่มีบุตรเล็กถูกควบคุมตัวในสถานีตำรวจและสถานราชทัณฑ์ต่างๆ ทั่วประเทศ¹⁴⁰

ในประเทศอังกฤษ กรณีการเสียชีวิตของเด็กทารกหลังจากมารดาอายุ 18 ปีคลอดบุตรเพียงลำพังในห้องขัง และอีกเหตุการณ์ที่ผู้ต้องขังหญิงคนหนึ่งไม่รู้ว่าตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอดทารกตายคลอดในห้องน้ำ เรือนจำนำไปสู่การสืบสวนสอบสวนโดยผู้ตรวจการแผ่นดินฝ่ายเรือนจำและคุ้มครองประพฤติ ซึ่งระบุว่าเป็นความผิดพลาดในบริการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังหญิง¹⁴¹ รัฐบาลยังมุ่งมั่นที่จะให้การฝึกอบรมเพิ่มเติมแก่เจ้าหน้าที่ในด้านการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และการเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลว่าด้วยจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในความควบคุมตัวและการคลอดบุตรในเรือนจำ ขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายปี พ.ศ. 2561 กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลผลของการตั้งครรภ์ในเรือนจำรัฐบาลกลาง แต่กลับไม่เก็บข้อมูลผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2561) ในห้องขังและเรือนจำของรัฐ ข้อค้นพบจากโครงการสถิติการตั้งครรภ์ในเรือนจำ (Pregnancy in Prison Statistics; PIPS) และชุดข้อมูลอื่นๆ ที่มีเป้าหมายเพื่อเติมเต็มข้อมูลที่ยังขาดซ้ำๆ มีการรับหญิงตั้งครรภ์เข้าสู่ห้องขังและเรือนจำประมาณ 58,000 รายในแต่ละปี โดยอัตราการตั้งครรภ์ในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้ใหญ่ที่ถูกควบคุมตัวใกล้เคียงกัน¹⁴²

แม้จะมีมาตรฐานระดับสากลที่ห้ามมิให้ใช้การล่ามโซ่ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นๆ ระหว่างส่งตัวผู้ต้องขังไปยังโรงพยาบาล รวมทั้งระหว่างรับการตรวจทางนรีเวชและการคลอดบุตร¹⁴³ การกระทำดังกล่าวกลับยังคงเกิดขึ้นในบางพื้นที่ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างน้อย 13 รัฐที่ล้มเหลวในการสั่งห้ามการล่ามโซ่ตรวนผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ทั้งที่เป็นข้อห้ามในเรือนจำของรัฐบาลกลาง ในประเทศแคนาดา ไม่มีข้อบัญญัติทางกฎหมายหรือนโยบายใดที่สั่งห้ามการกระทำเหล่านี้ จึงมีรายงานที่ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ถูกแยกขังเดี่ยวหรือใส่เครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจมือหรือโซ่ตรวนในเรือนจำ¹⁴⁴

ห้องขังในหน่วยรับเลี้ยงเด็กที่ศูนย์ราชทัณฑ์
สำหรับผู้หญิงในรัฐเนบราสก้า
ประเทศสหรัฐอเมริกา



แม่ข้อกำหนดกรุงเทพแห่งสหประชาชาติจะสนับสนุน

การใช้มาตรการลงโทษที่มีใช้การคุมขังกับหญิงตั้งครรภ์

แต่หลายประเทศยังคงอนุญาตให้ลงโทษจำคุก

โดยที่กฎหมายยังคงไม่มีการกล่าวถึงประเด็นนี้แต่อย่างใด

ส่วนที่สาม

ประเด็นสุขภาพในเรือนจำ

3.1 การดูแลสุขภาพในเรือนจำ

- ➔ การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกใหม่ นำไปสู่การแพร่ระบาดครั้งใหม่ในเรือนจำ โดยมีระดับการติดเชื้อมากกว่าร้อยละ 100 ในเรือนจำหลายแห่ง
- ➔ บางครั้งข้อจำกัดอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดและผลกระทบต่อทรัพยากรส่งผลให้การดูแลสุขภาพจำกัดอยู่เพียงบริการฉุกเฉินเท่านั้น
- ➔ ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564 สกิดที่มีบ่งชี้ว่าการฉีดวัคซีนผู้ต้องขังเริ่มต้นขึ้นแล้วใน 120 ประเทศ แต่ลำดับความสำคัญของบุคคลที่ถูกควบคุมตัวในแผนการฉีดวัคซีนทั่วโลกยังอยู่ในระดับต่ำ

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ได้สรุปรายงานการเสียชีวิตจากโรคโควิด-19 มากกว่าหกล้านรายทั่วโลก¹⁴⁵ โดยตัวเลขดังกล่าวเป็นการเก็บข้อมูลว่าด้วยอัตราการติดเชื้อโควิด-19 และการเสียชีวิตในเรือนจำทั่วโลกถึงช่วงกลางปี พ.ศ. 2564 เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผลกระทบของการแพร่ระบาดระลอกใหม่และสายพันธุ์ใหม่ที่มีต่อผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานในสถานราชทัณฑ์จึงยังคงไม่ชัดเจน แม้สถิติระดับชาติจะชี้ว่าผลกระทบที่มีนั้นมีความแตกต่างกับการแพร่ระบาดแรกอยู่สูงมาก

ในหลายประเทศ เชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่และการผ่อนคลายข้อจำกัดต่างๆ ส่งผลให้ระดับการติดเชื้อพุ่งสูงขึ้นในกลุ่มผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำ ทั้งยังมีรายงานถึงการแพร่ระบาดครั้งใหม่ในเรือนจำในประเทศบาห์เรน แคนาดา ไอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น โดยในบางพื้นที่มีระดับการติดเชื้อใหม่ที่สูงถึงระดับสูงสุดที่พบในช่วงแรกของการแพร่ระบาดในปี พ.ศ. 2563 นอกจากนี้ ประเทศอิสราเอลพบผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ติดเชื้อโควิด-19 ถึง 1,000 คนในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565¹⁴⁶

ข้อมูลที่มีแสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องขังมีแนวโน้มที่จะเสียชีวิตจากโควิด-19 มากกว่าคนในชุมชนภายนอก ในประเทศสหรัฐอเมริกา อัตราการเสียชีวิตจากโรคโควิด-19 ในเรือนจำสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตในกลุ่มประชากรทั่วไปเกือบสามเท่า¹⁴⁷

เมื่อคำนึงถึงการเสียชีวิตอันเป็นผลมาจากโรคโควิด-19 พบว่า ในรัฐฟลอริดา อายุขัยโดยรวมของผู้ต้องขังในเรือนจำรัฐลดต่ำกว่าสี่ปี¹⁴⁸ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 จำนวนการเสียชีวิตในเรือนจำในสหราชอาณาจักรเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ในช่วงระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ถึงกันยายน พ.ศ. 2564 โดยการเสียชีวิตส่วนใหญ่มาจากโรคโควิด-19¹⁴⁹

การวิเคราะห์ทวีปยุโรปพบว่า ในหลายประเทศ อัตราการติดเชื้อโควิด-19 ในเรือนจำดูเหมือนจะสะท้อนการติดเชื้อในชุมชนภายนอก กล่าวคือ เมื่อชุมชนภายนอกมีอัตราการติดเชื้อสูง จะมีแนวโน้มที่อัตราการติดเชื้อในเรือนจำจะสูงด้วยเช่นเดียวกัน เช่น ในประเทศสโลวีเนีย เอสโตเนีย และเบลเยียม¹⁵⁰ อย่างไรก็ตาม สถิติเหล่านี้อาจปิดบังความเป็นจริงที่ว่าอาจมีการรายงานตัวเลขต่ำกว่าความเป็นจริงในหลายกรณี เนื่องจากเรือนจำมักไม่มีความสามารถและทรัพยากรในการเก็บข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างเป็นระบบ ยิ่งไปกว่านั้น อัตราการติดเชื้อในเรือนจำต่ำมักมีสาเหตุมาจากมาตรการป้องกันและควบคุมการติดเชื้ออย่างเข้มงวด ซึ่งรวมถึงข้อจำกัดที่เน้นการลดโทษและมีระยะเวลาโดยต้องแลกมากับสุขภาพกายและกายของผู้ต้องขังนั่นเอง

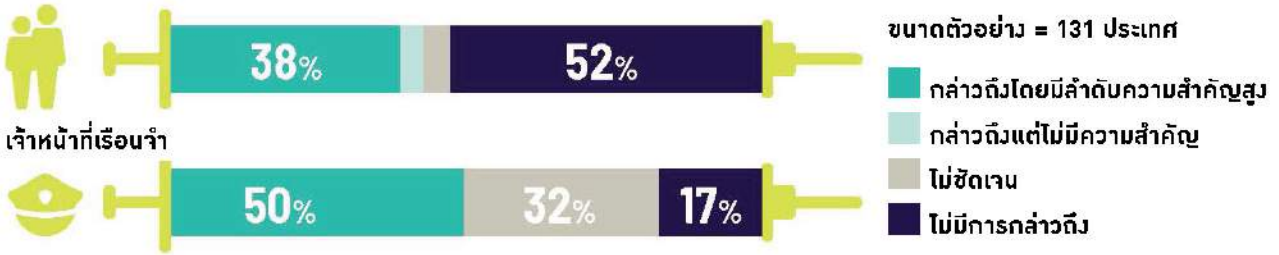
แม้การมุ่งเน้นมาตรการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเพื่อลดผลกระทบของโรคโควิด-19 จะเปลี่ยนจากการตรวจหาเชื้อและการเว้นระยะห่างมาสู่การฉีดวัคซีนแล้วก็ตาม กว่าหลายประเทศยังคงมีอัตราการฉีดวัคซีนต่ำเนื่องจากความเหลื่อมล้ำของอุปทาน กล่าวคือ ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ทั่วโลกมีการฉีดวัคซีนไปแล้วกว่า 1.1 หมื่นล้านโดส แต่ผู้คนในประเทศรายได้ต่ำเพียงร้อยละ 14.4 เท่านั้นที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อยหนึ่งโดส¹⁵¹ การวิจัยเชิงลึกว่าด้วยการฉีดวัคซีนในเรือนจำโดย PRI และองค์กร Harm Reduction International (HRI) ซึ่งเผยแพร่ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 สรุปว่า การรวมผู้ต้องขังและบุคคลที่ทำงานในเรือนจำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในแผนกระจายวัคซีนระดับชาติยังคงเป็นที่ถกเถียง และนำไปสู่การปฏิบัติตามแผน

ที่ไม่ปะติดปะต่อและมักไม่เพียงพอ โดยจากทั้งหมด 131 ประเทศที่พบว่า มีแผนการกระจายวัคซีนหรือทรัพยากรอื่นๆ มีเพียง 56 ประเทศเท่านั้นที่ระบุถึงผู้ต้องขังอย่างชัดเจน (ร้อยละ 43 จากทั้งหมด) ในขณะที่เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับการกล่าวถึงอย่างชัดเจนในแผนกระจายวัคซีน 66 ฉบับ¹⁵² นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงการกระจายวัคซีนในทางปฏิบัติ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564 สถิติที่มีอยู่ชี้ว่าการฉีดวัคซีนให้ผู้ต้องขังเริ่มต้นขึ้นแล้วใน 120 ประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้แต่ในพื้นที่ที่มีวัคซีนพร้อมสำหรับประชากรผู้ต้องขัง แต่อัตราการฉีดวัคซีนยังคงต่ำกว่าที่คาดหวัดอันเป็นผลมาจากระดับความล้มเหลวที่จะเข้ารับวัคซีนสูง ซึ่งเกิดจากความคลาดแคลงใจในวงกว้างที่มีต่อระบบทางการแพทย์ของเรือนจำ และการขาดแคลนความไว้วางใจในเจ้าหน้าที่เรือนจำในบางประเทศ ตลอดจนการขาดแคลน

การรวมบุคคลในเรือนจำเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การฉีดวัคซีนที่มีอยู่¹⁵²

ประชากรผู้ต้องขัง



เจ้าหน้าที่เรือนจำ



ข้อมูลว่าด้วยการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่มีคุณภาพ และรองรับด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์¹⁵³ ในบางกรณี อัตราการฉีดวัคซีนที่ต่ำเช่นนี้เกี่ยวข้องกับ การแพร่ระบาดของโรคใหม่ เช่น ในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งไวรัสแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในกลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้รับวัคซีน¹⁵⁴ ด้วยเหตุนี้ โครงการให้ความรู้เพื่อตอบคำถามและข้อกังวล เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนโควิด-19 จึงสำคัญอย่างยิ่ง ในหลายประเทศเพื่อเพิ่มอัตราการเข้ารับวัคซีน ในกลุ่มผู้ต้องขัง เช่น ในประเทศไอร์แลนด์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบการขาดแคลนความชัดเจน และความโปร่งใสในการวางแผนและการดำเนินการ ฉีดวัคซีนในเรือนจำ โดยสามารถเก็บข้อมูล นโยบายรัฐบาลอย่างเป็นทางการหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ให้รายละเอียดแผนการฉีดวัคซีนระดับชาติได้จาก 131 ประเทศเท่านั้น เมื่อเทียบกับ 177 ประเทศ ที่ดำเนินการสำรวจ (คิดเป็นร้อยละ 74) ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลที่เป็นทางการค่อนข้างขาดแคลนในกลุ่ม ประเทศทวีปแอฟริกา จากทั้งหมด 54 ประเทศที่ นำมาวิเคราะห์ พบว่ามีเพียง 34 ประเทศเท่านั้น ที่มีแผนการฉีดวัคซีนโควิด-19 อย่างเป็นทางการ (คิดเป็นร้อยละ 62) และไม่สามารถยืนยันได้ว่าการฉีดวัคซีนให้ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำ เริ่มต้นขึ้นอย่างแท้จริงหรือไม่ใน 27 ประเทศและ 31 ประเทศตามลำดับ¹⁵⁵

ตัวบ่งชี้สำคัญของการมีทรัพยากรเพื่อดูแล สุขภาพในเรือนจำไม่เพียงพอคือ การขาดแคลน เจ้าหน้าที่ให้บริการดูแลสุขภาพที่พบได้เป็นนวงกว้าง ยกตัวอย่าง ในประเทศสเปน มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่สุขภาพในเรือนจำราวถึง 200 ตำแหน่ง¹⁵⁶ ในประเทศปากีสถาน จากตำแหน่งด้านการแพทย์ ในเรือนจำทั้งหมด 193 ตำแหน่ง มีรายงานถึง ตำแหน่งว่างทั้งหมด 108 ตำแหน่ง¹⁵⁷ ทั้งยังพบการ ขาดแคลนเช่นนี้ในประเทศอาร์เจนตินาด้วยเช่นกัน¹⁵⁸ ขณะที่ในประเทศฟินแลนด์ แม้จะมีการส่งต่อ บริการดูแลสุขภาพในเรือนจำให้เป็นความรับผิดชอบ ของกระทรวงกิจการสังคมและสุขภาพ (Ministry of Social Affairs and Health) แต่ยังคง ขาดแคลนเจ้าหน้าที่เฉพาะทางในเรือนจำ ส่งผลให้ พยาบาลในเรือนจำต้องรับภาระเพิ่มขึ้น¹⁵⁹

ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพจิตเองก็เลวร้ายไม่ต่างกันหรืออาจเลว ร้ายยิ่งกว่าในหลายประเทศ ในประเทศโรมาเนีย มีหน่วยราชทัณฑ์เพียง 6 หน่วยจากทั้งหมด 38 หน่วยเท่านั้นที่จ้างจิตแพทย์

อย่างไรก็ดี ยังพบแนวโน้มเชิงบวกด้วยเช่นกัน โดยมีกรณีในบางประเทศที่จำนวนเจ้าหน้าที่ ด้านการแพทย์เพิ่มขึ้นอันเป็นผลโดยตรงจากการ แพร่ระบาด รวมถึงประเทศญี่ปุ่นและโรมาเนีย (เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นประมาณ 50 คน) ทั้งยังพบการ เพิ่มขึ้นของเจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพในประเทศ แคนาดาด้วย โดยปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น มากกว่า 500 คนเทียบกับสถิติในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่ 340 คนที่ได้รับการ ว่าเป็นการชั่วคราวเพื่อตอบสนองต่อการ แพร่ระบาด ส่วนในประเทศเซอร์เบีย ฝ่ายบริหาร จัดการเรือนจำให้เงินสนับสนุนโครงการเฉพาะ ทางด้านการแพทย์สำหรับแพทย์รุ่นใหม่ทั้งหมด หกโครงการ เพื่อจูงใจให้แพทย์รุ่นใหม่เข้าร่วม ในบริการของเรือนจำ¹⁶⁰

การวิจัยล่าสุดว่าด้วยผลกระทบของการแพร่ ระบาดต่ออารุดูแลสุขภาพในเรือนจำทั่วโลก โดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice) พบว่า ไม่ใช่ ทุกประเทศที่สามารถดำเนินการตรวจวินิจฉัย อย่างกันทั่วถึงและให้การดูแลรักษาสำหรับกรณีที่ไม่ใช่การติดเชื้อโควิด-19 ได้¹⁶¹ เนื่องจากข้อจำกัด ในหลายประเทศ ประกอบกับการกักขังปริมาณมหาศาลเพื่อตอบสนองต่อโรคระบาด ส่งผลให้บริการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังต้อง เผชิญช่วงเวลาให้บริการทางการแพทย์ถูกจำกัดไว้ สำหรับกรณีฉุกเฉินเท่านั้น ซึ่งบางครั้งอาจต้องรอ นานหลายเดือน¹⁶² โดยมีรายงานจากประเทศ บัลแกเรีย อิหร่าน ศรีลังกา ตุรกี และประเทศอื่นๆ ที่ชี้ว่าผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรังไม่สามารถ เข้าถึงการรักษาพยาบาลหรือส่งตัวไปโรงพยาบาลได้¹⁶³ นอกจากนี้ ยังมีภาระระงับการนัดหมาย ทางด้านการแพทย์กับสถานพยาบาลภายนอก ซึ่งรวมถึงเพื่อเข้ารับกายภาพบำบัด หรือการดูแล รักษาทางจิตวิทยาหรือทันตกรรม เป็นระยะเวลา

ที่ต่างกันไปในสหราชอาณาจักรและแอฟริกาใต้¹⁶⁴ มาตรการที่เกี่ยวกับโควิด-19 ในเรือนจำส่งผลต่อ การดำเนินมาตรการแทรกแซงที่เกี่ยวข้องกับการ ใช้ยาเสพติดในบางเรือนจำ รวมถึงการรื้อกิจกรรม กลุ่มและมาตรการแทรกแซงโดยผู้ให้บริการจาก ภายนอกและการสนับสนุนก่อนการปล่อยตัวจาก เรือนจำ¹⁶⁵ แม้ประเทศอาร์เจนตินา เอสโตเนีย และ บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา ยังคงดำเนินการบำบัด ด้วยการให้ยาในกลุ่ม Opioid Agonist สำหรับ ผู้ต้องขังอยู่เป็นประจำ แต่ประเทศอื่นๆ เช่นประเทศ เลบานอน มีรายงานถึงความยากลำบากในการ ให้การรักษาพยาบาลและการสนับสนุนอื่นๆ กับ ผู้ใช้สารเสพติด นอกจากนี้ แม้การปล่อยตัว ผู้ต้องขังในประเทศเคนยาเพื่อตอบสนองต่อการ แพร่ระบาดของสัณเฑาะว์ในกรลดจำนวนผู้ต้องขัง ล้นเรือนจำ แต่กลับมีรายงานว่า เป็นการจำกัดการ เข้าถึงบริการบำบัดการติดสารเสพติดที่จำเป็น โดยระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ประเทศในสหภาพยุโรป 15 ประเทศที่มี ข้อมูลรายงานถึงการหยุดชะงักของบริการที่เกี่ยวข้อง กับการใช้สารเสพติดในเรือนจำอย่างรุนแรง ซึ่งรวมถึงการให้คำปรึกษาทางจิตสังคม การบำบัด กลุ่ม และมาตรการแทรกแซงที่นำโดยกลุ่มเพื่อน (peer-led) ซึ่งยังคงดำเนินการต่อไม่มากนักน้อย ตลอดปี พ.ศ. 2563¹⁶⁶ ขณะที่ในบางประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศสและลักเซมเบิร์ก บริการที่เกี่ยวข้อง กับการใช้สารเสพติดกลับมาเพิ่มขึ้นในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563

โรคติดต่ออื่นๆ รวมถึงวัณโรค เอชไอวี และไวรัส ตับอักเสบบี ยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ ในเรือนจำหลายแห่งทั่วโลก และยังมีข้อมูลใหม่ ที่แสดงถึงกรณีการติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นในเรือนจำ อีกด้วย งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า กรณีการติดเชื้อวัณโรคในกลุ่มผู้ต้องขังในอเมริกา กลางและใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 269 ระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2561 โดยพบความชุก ของวัณโรคในกลุ่มผู้ต้องขัง เนื่องจากร้อยละ 11 ของผู้ป่วยวัณโรคทั้งหมดอยู่ในกลุ่มผู้ต้องขัง¹⁶⁷ ทั้งยังมีรายงานการแพร่ระบาดของวัณโรคตลอด ปีที่ผ่านมาในเรือนจำประเทศบราซิล รวมทั้ง เวียดนามด้วยเช่นกัน¹⁶⁸

การสอนโยคะในเรือนจำ Bomana
ประเทศปาปัวนิวกินี



เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดดีขึ้น มีการพัฒนาโครงการใหม่ๆ
ขึ้นร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำและองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้บริการ
ด้านการดูแลสุขภาพจิต แม้จะมีข้อบັงคับที่ยังคงดำเนินอยู่ก็ตาม

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา คาดการณ์ว่าความชุกของเชื้อเอชไอวีในเรือนจำเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.8 เป็นร้อยละ 4.3 หมายความว่าผู้ต้องขังมีแนวโน้มจะเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่าประชากรทั่วไปถึงหกเท่า ทั้งยังมีรายงานล่าสุดเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวีในเรือนจำในประเทศอินเดีย¹⁶⁹ และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสตับอักเสบบีชนิดซีในเรือนจำในเมืองการาจ ประเทศปาเลสไตน์ด้วย¹⁷⁰

ภาวะในการรับมือกับเชื้อเอชไอวีและไวรัสตับอักเสบบีชนิดซีในเรือนจำที่สูงมากเมื่อเทียบกับกลุ่มประชากรภายนอกเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย

ซึ่งรวมถึงการเข้าถึงบริการลดอันตรายอย่างครอบคลุมที่ไม่เพียงพอในเรือนจำ¹⁷¹ จำนวนของประเทศที่ให้บริการป้องกันเอชไอวีไม่ได้เพิ่มขึ้นมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และหากมีบริการดังกล่าวอยู่ ความครอบคลุมและการเข้าถึงบริการสำคัญเหล่านี้ยังคงไม่เพียงพอ ยกตัวอย่าง มีประเทศที่ให้บริการรณรงค์อนามัยและสารหล่อลื่นในเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่ง เพิ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งแห่งจาก 40 ประเทศในปี พ.ศ. 2560 เป็น 45 ประเทศในปี พ.ศ. 2563 ขณะที่ประเทศที่มีโครงการให้บริการเข็มและกระบอกฉีดยาเพิ่มขึ้นจาก 8 ประเทศเป็น 10 ประเทศ และประเทศที่ให้บริการบำบัดด้วยการให้ยาในกลุ่ม Opioid Agonist

เพิ่มขึ้นจาก 52 ประเทศเป็น 59 ประเทศ¹⁷² จากประเทศที่มีแผนการตรวจหาและรักษาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีแห่งชาติทั้งหมด 124 ประเทศ มีเพียง 28 ประเทศ (ร้อยละ 23) เท่านั้นที่มีมาตรการแทรกแซงดังกล่าวสำหรับผู้ต้องขัง¹⁷³ ผู้ต้องขังหญิงยังคงมีแนวโน้มที่จะติดเชื้อเอชไอวีมากกว่าผู้ต้องขังชาย โดยข้อมูลล่าสุดจาก UNAIDS แสดงให้เห็นว่า ตลอดปี พ.ศ. 2563 ความชุกของเอชไอวีในกลุ่มผู้ต้องขังหญิงโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.2 (ขนาดตัวอย่าง = 63 ประเทศ) และร้อยละ 2.9 (ขนาดตัวอย่าง = 74 ประเทศ) ในกลุ่มผู้ต้องขังชาย¹⁷⁴

3.2 สุขภาพจิต

➔ **ปัญหาสุขภาพจิตและความผิดปกติทางจิตใจหรือระบบประสาทยังคงสูงอย่างไม่ได้สัดส่วนในกลุ่มประชากรผู้ต้องขัง และข้อมูลยังชี้ว่ามีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นต่อไปด้วย**

➔ **หลักฐานใหม่ชี้ว่าข้อบังคับช่วงโควิด-19 ในเรือนจำส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต**

เช่นเดียวกับชุมชนภายนอก การวินิจฉัยและการเก็บรวบรวม ตลอดจนการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลด้วยความชุกของปัญหาสุขภาพจิตหรือความผิดปกติทางจิตใจในเรือนจำยังมีมากขึ้นในประเทศรายได้สูงเสียเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและหลักฐานโดยเรื่องเล่าที่มีอยู่ชี้ถึงวิกฤติปัญหาสุขภาพจิตในเรือนจำที่เลวร้ายลงทั่วโลก อัตราปัญหาสุขภาพจิตและความผิดปกติทางจิตใจหรือระบบประสาทยังคงสูงอย่างไม่ได้สัดส่วนในกลุ่มประชากรผู้ต้องขัง และยิ่งเพิ่มขึ้นในบางกรณีด้วย มีหลักฐานจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า การพึ่งพากระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการตอบสนองต่อการใช้สารเสพติดและอาการป่วยทางจิตมีส่วนที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นดังกล่าว¹⁷⁵

ยกตัวอย่าง ร้อยละ 70 ของผู้ต้องขังในประเทศไอร์แลนด์มีความผิดปกติทางบุคลิกภาพ¹⁷⁶ ผู้ต้องขังมากกว่าร้อยละ 40 ในประเทศอิตาลี และร้อยละ 60 ในประเทศเนเธอร์แลนด์มีความผิดปกติทางสุขภาพจิตอย่างน้อยหนึ่งอย่าง¹⁷⁷ และในประเทศอังกฤษและเวลส์ ผู้ต้องขังชายร้อยละ 48 และผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 70 เผชิญกับ “ปัญหา” สุขภาพจิต¹⁷⁸ ยิ่งไปกว่านั้น

งานวิจัยล่าสุดจากรัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา พบว่าจำนวนการรับผู้ต้องขังที่มีทั้งความต้องการด้านสุขภาพจิตและปัญหาการใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นสองเท่าในช่วงแปดปีที่ผ่านมา¹⁷⁹

การจัดให้บริการดูแลสุขภาพจิตมีลำดับความสำคัญต่ำในระบบเรือนจำหลายแห่ง ยังสะท้อนผ่านการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพจิตที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ในประเทศอินเดีย มีนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์เพียงหนึ่งคนต่อผู้ต้องขัง 16,503 ราย ขณะที่กว่า 21 รัฐ ไม่มีจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาประจำเรือนจำเลยแม้แต่คนเดียว¹⁸⁰ นอกจากนี้ เรือนจำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ตลอดจนเรือนจำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือชนบท มีความขาดแคลนอย่างรุนแรง หรือเรียกได้ว่าไม่มีบุคลากรด้านสุขภาพจิตโดยเฉพาะ (ดูหัวข้อ 4.5 เรือนจำใหม่ การวางแผน และสถานที่ตั้ง) การทบทวนวิธีปฏิบัติล่าสุดในประเทศในยุโรปทั้งหมดเปิดเผยพบพบว่า แม้เจ้าหน้าที่เรือนจำจะมีบทบาทสำคัญในการคัดแยกและสนับสนุนบุคคลที่มีอาการป่วยทางจิตในเรือนจำ ทว่ากลับแทบไม่มีการฝึกอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพจิตที่มีภาวะผิดปกติทางจิต หรือหากมีก็ถูกลดจำนวนลงให้เหลือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ส่งผลให้มีการสนับสนุนไม่เพียงพอสำหรับผู้ต้องขังที่มีภาวะผิดปกติทางจิตใจ¹⁸¹

การดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำที่มีระดับต่ำมาตั้งแต่ก่อนการแพร่ระบาดโดยเฉพาะในเขตพื้นที่รายได้ต่ำ ทำให้สถานการณ์ยิ่งเลวร้ายลงเมื่อการแพร่ระบาดเริ่มขึ้น โดยนำมาซึ่งความต้องการ

การสนับสนุนด้านสุขภาพจิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากระหว่างที่มีการบังคับใช้มาตรการโควิด-19 ในเรือนจำ ทั้งยังส่งผลให้สุขภาพจิตของผู้ต้องขังแย่ลงด้วย การวิเคราะห์บทความข่าวจากประเทศไลบีเรีย กินี และเซียร์ราลีโอน ซึ่งทั้งหมดเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากเชื้ออีโบล่าก่อนหน้านี้ พบว่าการแพร่ระบาดของส่งผลอย่างย่ำต่อสุขภาพจิตของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำ ทั้งยังสังเกตเห็นความหวาดกลัว ความสับสน และการตัดขาดจากความเป็นจริงในกลุ่มผู้ต้องขังด้วยเช่นกัน อันเป็นผลกระทบทางจิตสังคมจากการแพร่ระบาดที่คล้ายคลึงกับ “โรคจิต”¹⁸²

งานวิจัยใหม่ในสิบประเทศเปิดเผยถึงความร้ายแรงและผลกระทบต่อสุขภาพจิตที่หลากหลายซึ่งเกิดจากมาตรการที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 เช่น การเพิ่มขึ้นของความเครียดและความรุนแรงของปัญหาในการนอนหลับ ความวิตกกังวลและพฤติกรรมทำร้ายตนเอง (ดูหัวข้อ 4.2 การติดต่อกับสังคมภายนอก)¹⁸³ รายงานหลายฉบับยังฉบับบันทึกหลักฐานของผลกระทบรุนแรงต่อสุขภาพจิตของผู้ที่ถูกกักตัวหรือเว้นระยะห่างจากผู้อื่น ซึ่งเทียบได้กับการแยกขังเดี่ยวในหลายกรณี รวมถึงในเด็กเยาวชน และผู้หญิงด้วย¹⁸⁴ ก็ยังมีรายงานเหตุพฤติกรรมฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้นในสถานพินิจเยาวชนในประเทศเปอร์โตริโก และในทัณฑสถานหญิงใหญ่ที่สุดในทวีปยุโรปอย่าง HMP Bronzefield ในประเทศอังกฤษ ซึ่งเหตุทำร้ายร่างกายตนเองเพิ่มขึ้นร้อยละ 140 ในช่วงสองปีที่ผ่านมา เกี่ยวข้องกับการขาดการเข้าเยี่ยมจากสมาชิกครอบครัว โดยเฉพาะบุตรของผู้ต้องขัง

เมื่อสถานการณ์ของการแพร่ระบาดดีขึ้น มีโครงการใหม่ๆ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อให้บริการดูแลสุขภาพจิตแก่ผู้ต้องขังแม้จะยังมีข้อจำกัดที่ยังคงดำเนินอยู่ก็ตาม เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับมอบหมายให้จัดให้มีการสนับสนุนทางจิตสังคมเพื่อชดเชยการขาดแคลนเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง โดยในประเทศกรีซ เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมในการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตและรับมือกับกรณีของการทำร้ายตนเองและป้องกันการฆ่าตัวตาย ในประเทศฟิลิปปินส์ โปรแกรมนำร่องโดยองค์กรพัฒนาเอกชนชื่อ DIGNITY ช่วยสร้างศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำในการให้บริการสุขภาพจิตขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขังผ่านเทคนิคการให้สุขภาพจิตศึกษา

ภาคประชาสังคมยังคงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสุขภาพจิตแก่ผู้ต้องขัง ในประเทศอุกันดา PRI กำลังช่วยอำนวยความสะดวกการจัดการฝึกอบรม

ตลอดจนการคัดกรอง และการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตสำหรับผู้ต้องขัง นอกจากนี้ องค์กร Justice Project Pakistan ยังได้พัฒนาชุดเครื่องมือสร้างการตระหนักรู้เรื่องสุขภาพจิต ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการรับมือกับผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพจิต ในประเทศเลบานอน องค์กรพัฒนาเอกชนชื่อ Restart ให้บริการทางสุขภาพจิตในเรือนจำทางตอนเหนือของประเทศเนื่องจากไม่มีบริการดูแลสุขภาพจิตในสถานควบคุมตัว

ส่วนที่สี่

การบริหารจัดการเรือนจำ

4.1 ความมั่นคงและความรุนแรง

- ➔ **ยังคงมีการรายงานถึงการทรมานและการใช้กำลังเกินกว่าเหตุกับผู้ต้องขังในทุกภูมิภาคบนโลกอยู่เป็นประจำ**
- ➔ **การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้เปลี่ยนแปลงพลวัตของความรุนแรงในเรือนจำ และยังคงเป็นความท้าทายใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของเรือนจำและทัณฑสถาน**

การรับรองความปลอดภัยของผู้ต้องขังยังคงเป็นความท้าทายครั้งใหญ่สำหรับฝ่ายบริหารจัดการเรือนจำ เนื่องจากลักษณะความรุนแรงในเรือนจำแต่ละแห่งล้วนแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่การก่อความไม่สงบครั้งใหญ่ในเรือนจำ (หรือที่มักเรียกกันว่าการจลาจล) ความรุนแรงเกี่ยวกับกลุ่มอาชญากรไปจนถึงการละเมิดต่อบุคคลที่เปราะบาง ความรุนแรงที่กระทำไม่ไว้วางใจโดยผู้ต้องขังหรือเจ้าหน้าที่เรือนจำมักเกิดขึ้นกับบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงผู้ต้องขังที่เพิ่งเข้าเรือนจำ แม้จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องไปทั่วโลกเพื่อจัดการกระทำทรมาน ทว่าผู้ต้องขังยังคงมีความเสี่ยงสูง และเรือนจำยังไม่สามารถให้ความปลอดภัยการสนับสนุน และบริการที่ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงต้องการได้

โควิด-19 ได้เปลี่ยนแปลงพลวัตของความรุนแรงในเรือนจำ และยังคงเป็นความท้าทายใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของเรือนจำ การปิดเมืองและการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ยังเพิ่มความยากลำบากให้แก่เจ้าหน้าที่ในการประเมินและควบคุมความเสี่ยงผ่านแนวทางการรักษาความปลอดภัยอย่างมีพลวัตและเพื่อตอบสนองต่อเหตุที่มีการใช้ความรุนแรง ขณะที่ความหวาดหวังใจที่สะสมมาจากมาตรการบังคับต่างๆ ที่ยังคงดำเนินอยู่ยังเป็นตัวเร่งความผันผวนในสภาพแวดล้อมของเรือนจำ

มาตรการบังคับช่วงโควิด-19 ที่ยังคงบังคับใช้ อยู่ในหลายประเทศยังส่งผลกระทบต่อขอบเขตและลักษณะของความรุนแรงในเรือนจำ โดยมีข้อกังวลสูงมากกว่าความถี่เฉลี่ยที่สะสมระหว่างช่วงที่มีการเว้นระยะห่างทางสังคมเป็นเวลานานจะนำไปสู่การยกระดับความรุนแรงเมื่อมีการผ่อนคลายมาตรการปิดเมืองต่อไป¹⁸⁵ และเห็นได้ชัดว่าแม้มาตรการที่บังคับใช้ช่วงโควิด-19 หมายความว่า การอยู่ร่วมกันของผู้ต้องขังมีความหลากหลายน้อยลง แต่เรือนจำกลับไม่ได้ปลอดภัยมากขึ้น เนื่องจากความรุนแรงเกิดขึ้นในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมและบางครั้งไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งรวมถึงการกลั่นแกล้งและการคุกคามด้วย

การทบทวนงานวิจัยเพื่อทำความเข้าใจผลกระทบของมาตรการบังคับในช่วงโควิด-19 ต่อผู้ต้องขัง โดยผู้ตรวจเรือนจำในประเทศอังกฤษและเวลส์ พบว่าระหว่างการแพร่ระบาด มีการรายงานถึงการละเมิดทางด้านวาจาและการข่มขู่คุกคามเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มเด็ก โดยเกิดขึ้นที่ประตูห้องขังในช่วงกลางวัน และจากหน้าต่างและจากอีกฝั่งของห้องโถงในเวลา กลางคืน แม้การกลั่นแกล้งรูปแบบนี้มักพบได้ทั่วไปในเรือนจำเด็ก ทว่าระยะเวลาที่เด็กต้องอยู่เพียงลำพังในห้องขังที่ยาวนานมากขึ้น หมายความว่าผลกระทบของการคุกคามทางวาจามีความรุนแรงมากขึ้นต่อเด็ก¹⁸⁶

อย่างไรก็ตาม กลับมีการรายงานการประท้วงในเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดไม่มากนัก ระหว่างปี พ.ศ. 2564 แม้จะมีข้อยกเว้นที่เห็นเด่นชัดในกรณีการยึดพื้นที่ประท้วงอย่างสงบ เนื่องจากไม่พอใจสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำในประเทศบาห์เรน ซึ่งทางการดำเนินการตอบโต้โดยใช้กำลังเกินกว่าเหตุ โดยระหว่างการประท้วงต่อต้านการขาดแคลนการเข้าถึงการรักษาพยาบาล ซึ่งกลายเป็นปัญหายืดเยื้อในช่วงของการแพร่ระบาด ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษใช้ระเบิดมือสำหรับการปราบ

จลาจล รวมถึงกบฏผู้ต้องขังที่ศีรษะ และยัมนำตัวผู้ประท้วง 33 รายไปยังอาคารอีกหลังโดยไม่ให้ติดต่อกับบุคคลอื่น ผู้ต้องขังไม่สามารถติดต่อกับครอบครัวหรือกานายของตนได้ ซึ่งเป็นการละเมิดที่กฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ¹⁸⁷

การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ยังคงมีผลกระทบต่อระบบเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่เรือนจำที่น้อยลงมักนำไปสู่ระบบที่จำกัดพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ต้องขังถูกจำกัดให้อยู่ในห้องขังเป็นเวลานานกว่าเดิม ซึ่งหลายคนอธิบายว่าเป็น “การขังเดี่ยวโดยพฤตินัย” นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างมากมายของการที่ผู้ต้องขังไม่สามารถเข้าถึงบริการและการสนับสนุนอันเนื่องมาจากปัญหาในการเคลื่อนย้ายซึ่งเป็นผลโดยนัยจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่นั่นเอง การมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอยังทำให้สภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำอันตรายยิ่งขึ้น เนื่องจากยากต่อการควบคุมการใช้ความรุนแรง ซึ่งในทางกลับกันส่งผลให้สภาพการทำงานในเรือนจำอันตรายขึ้นและทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเหน็ดเหนื่อยมากขึ้นตามไปด้วย เช่น ที่พบในประเทศออสเตรเลียและหลายรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁸⁸

ทั้งนี้ ยังมีข้อบ่งชี้ว่าความรุนแรงทางเพศอาจเพิ่มขึ้นระหว่างช่วงเวลาที่มีการใช้มาตรการจำกัดพื้นที่¹⁸⁹ โดยในประเทศออสเตรเลียมีการยกข้อกังวลว่าการดำเนินมาตรการปิดเมืองต่อไปอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อความรุนแรงของผู้มีความพิการทางจิตสังคมหรือทางปัญญา ซึ่งรวมถึงความรุนแรงทางเพศ โดยเฉพาะเมื่อมีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลอิสระเป็นจำนวนจำกัดในเรือนจำ¹⁹⁰

มีการรายงานความรุนแรงทางเพศหรือด้วยเหตุแห่งเพศในเรือนจำน้อยกว่าที่ควร นอกจากนี้ ยังไม่ได้รับความสนใจจากทางการและผู้กระทำการอื่น ๆ โดยที่รายงานเกี่ยวกับประเทศในองค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe; OSCE) สรุปว่าปัญหานี้มักไม่ถูกบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการกำกับดูแล ติดตาม หรือตอบสนองของเรือนจำได้อย่างเพียงพอ¹⁹¹ ทางการประเทศแคนาดาถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักหลังมีการตีพิมพ์รายงานฉบับหนึ่งในปี พ.ศ. 2563 เกี่ยวกับความแพร่หลายของการบีบบังคับทางเพศ ทั้งยังดำเนินการตอบสนองอย่างเชื่อใจต่อความรุนแรงในสถาบันราชทัณฑ์ของรัฐบาลกลางด้วย

งานวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า ผู้ชายและเด็กชายมีความเสี่ยงสูงต่อความรุนแรงทางเพศในสถานที่ควบคุมตัวต่างๆ โดยงานวิจัยชิ้นใหม่ว่าด้วยความรุนแรงทางเพศในเรือนจำชายในประเทศเคนยาพบว่า ความรุนแรงดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและเจ้าหน้าที่ล้มเหลวในการบันทึกข้อมูลและแก้ไขประเด็นดังกล่าว¹⁹² ไม่นานมานี้ ประเด็นความรุนแรงทางเพศต่อผู้ชายและเด็กชายในรัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งเริ่มได้รับความสนใจ (ดูหัวข้อ 4.7 รัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง)

อย่างไรก็ดี แทบไม่มีการตอบสนองหรือตระหนักถึงความต้องการของผู้รอดชีวิตจากเหตุความรุนแรงทางเพศในระหว่างควบคุมตัวอย่างเพียงพอในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อไม่นานมานี้มีโครงการที่ตีเป่าในการช่วยให้ผู้ต้องขังกลุ่มที่เป็นผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศได้เป็นส่วนหนึ่งของความเคลื่อนไหว #MeToo และร่วมแบ่งปันเรื่องราวของตนเองแม้จะไม่สามารถทำผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ก็ตาม¹⁹³

ยังคงมีรายงานถึงการทรมานและการใช้กำลังเกินกว่าเหตุต่อผู้ต้องขังในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยทางการประเทศอาร์เจนตินาได้รายงานเหตุที่มีการทรมานหรือการปฏิบัติตัวอย่างโหดร้ายในเรือนจำรัฐบาลกลางกว่า 176 กรณี ในปี พ.ศ. 2563 โดยมี 77 กรณีที่เกิดขึ้นระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 รวมทั้งมีผู้ต้องขังที่เสียชีวิตจากความรุนแรงในเรือนจำรัฐบาลกลาง 16 รายในปี พ.ศ. 2563¹⁹⁴ ในประเทศเอกวาดอร์ มีผู้ต้องขังหลายร้อยคนที่เสียชีวิตจากเหตุความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม

อาชญากรระหว่างปี พ.ศ. 2564 ซึ่งความรุนแรงดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ การขาดแคลนโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู ตลอดจนปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำและการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารจัดการและเจ้าหน้าที่ด่านหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม¹⁹⁵ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ประธานาธิบดีแห่งเอกวาดอร์ประกาศแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวน และช่วยยุติความรุนแรงในเรือนจำ ขณะที่ในประเทศนิวซีแลนด์ ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกแยกออกมาจากผู้ต้องขังคนอื่น ๆ จะถูกนำตัวมาขังเดี่ยวโดยมีการควบคุมเข้มงวดและมีระยะเวลาสั้น ทั้งยังต้องรับโทษกักขังอยู่เป็นประจำ ถูกจ้องจ้องด้วยเครื่องพันธนาการอย่างแน่นหนา และมีการใช้กำลังบีบบังคับให้ถอดเสื้อผ้าเพื่อตรวจค้น

ไม่ว่าจะมีหรือขาดแคลนสารเสพติดในเรือนจำ ล้วนเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับระดับของความรุนแรงและการรักษาความมั่นคงทั้งสิ้น ในบางประเทศ การลดการเข้าเยี่ยมในเรือนจำหมายถึงการลดอุปทานสารเสพติดด้วยเช่นกัน ซึ่งในทางกลับกัน ประเด็นนี้นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการก่อความไม่สงบโดยใช้ความรุนแรงและความหวาดกลัวว่าจะมีการใช้ความรุนแรงกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ ไม่นานมานี้ในประเทศอื่นๆ รวมถึงสกอตแลนด์ กลับพบการเพิ่มขึ้นของการตรวจยึดสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท เช่น สารเสพติดสังเคราะห์ที่เรียกว่า “spice” เนื่องจากวิธีการลักลอบขนส่งของผิดกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง¹⁹⁶ ทั้งยังมีการยกข้อกังวลว่า เมื่อการเข้าเยี่ยมกลับมามีดำเนินการตามปกติแล้ว อาจมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดเหตุใช้ยาเกินขนาดตามมาในกลุ่มผู้ที่เลิกหรือลดการใช้สารเสพติดระหว่างที่มีการระงับการเข้าเยี่ยมของครอบครัว¹⁹⁷

ยังมีรายงานที่ชี้ว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำยังคงมีความเสี่ยงสูงต่อความรุนแรงในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ การสำรวจพนักงานหญิงของกรมราชทัณฑ์ (Correctional Service) แห่งประเทศแคนาดาพบว่า เกือบร้อยละ 40 บอกว่าตนรู้สึกไม่ปลอดภัยทั้งทางจิตใจและทางอารมณ์ในที่ทำงาน และเกือบหนึ่งในสามรายงานว่าตกเป็นเป้าของการคุกคามหรือความรุนแรงในช่วงห้าปีที่ผ่านมาอันเนื่องมาจากเพศภาวะของตน¹⁹⁸ ขณะที่ในประเทศตรินิแดดและโตเบโก พบว่ามีการใช้ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการสังหารเจ้าหน้าที่สองนายและการขู่ฆ่าเจ้าหน้าที่รายอื่นๆ¹⁹⁹ ในประเทศอังกฤษและเวลส์ การทำร้ายร่างกายเจ้าหน้าที่เรือนจำเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 247 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยเจ้าหน้าที่หนึ่งในสี่รายงานว่าถูกโจมตีร่างกายระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา และหนึ่งในสิบถูกทำร้ายร่างกายมากกว่าสองครั้งในช่วงเวลาเดียวกัน²⁰⁰

แม้ระบบราชทัณฑ์จะเผชิญความท้าทายนับประการกว่ายังมีวิธีปฏิบัติที่มีแนวโน้มในทางที่ดีและแนวทางใหม่ๆ ในการป้องกันการทรมานและการอนุวัติการตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน การปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีแห่งสหประชาชาติ (UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างหรือปรับปรุงกลไกการร้องทุกข์และการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลและระบบการสื่อสารในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian National Human Rights Institution Forum; SEANF) รับรองแนวปฏิบัติใหม่ว่าด้วยการป้องกันการทรมานโดยร่วมกับสมาคมป้องกันการทรมาน (Association for the Prevention of Torture) โครงการนี้จะช่วยให้ข้อมูลแก่การทำงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหกแห่งจากภูมิภาคนี้ ได้แก่ ในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ไทย และติมอร์เลสเต²⁰¹

4.2 การติดต่อกับสังคมภายนอก

➔ มีการยกเลิกมาตรการจำกัดการเข้าเยี่ยมในเรือนจำในบางประเทศ ทว่าก็มีการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวอีกครั้งในประเทศอื่นๆ เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคใหม่ที่มาพร้อมกับเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่

➔ ค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์จากเรือนจำยังคงเป็นความท้าทายสำหรับผู้ต้องขังจำนวนมาก

สำหรับผู้ต้องขัง การเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 นำมาซึ่งข้อบังคับที่เข้มงวดในการติดต่อกับสังคมภายนอก ด้วยเหตุผลเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไวรัสชนิดนี้เอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2564 เรือนจำหลายแห่งทั่วโลกกลับมาอนุญาตให้มีการเข้าเยี่ยมบางรูปแบบได้ โดยยังคงมีการนำเอานวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาใช้หรือเพิ่มการใช้เพื่อลดผลกระทบของการแพร่ระบาด

อย่างไรก็ตาม เมื่อเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่อุบัติขึ้นและจำนวนผู้ติดเชื้อพุ่งสูงขึ้น ทำให้ต้องดำเนินการจำกัดการติดต่อกับสังคมภายนอกอีกครั้ง หรือในบางกรณีอาจไม่มีการยกเลิกมาตรการนี้มาตั้งแต่ต้น ประเทศเคนยาอนุญาตให้มีการเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังได้เป็นครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 หลังจากเริ่มมีการฉีดวัคซีน²⁰² ทว่าในช่วงเวลาเดียวกันนี้ ประเทศโตโกและไทยยังคงสั่งห้ามการเข้าเยี่ยมในเรือนจำ โดยยังคงจำกัดการอนุญาตการเข้าเยี่ยมโดยนายความและจำกัดระยะเวลาการโทรพูดคุยผ่านวิดีโอ²⁰³ การระบาดครั้งใหม่ในประเทศสเปนนำไปสู่การดำเนินมาตรการจำกัดการเข้าเยี่ยมอีกครั้ง และผู้ต้องขังถูกจำกัดให้อยู่ในห้องขังของตนบนหลายชั่วโมงโดยไม่มีคำอธิบาย ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวลและทำให้สุขภาพจิตใจของผู้ต้องขังเลวร้ายลงยิ่งกว่าเดิม²⁰⁴ ในประเทศแอฟริกาใต้ ผู้ต้องขังที่มีบุตรรู้สึกว่าการจำกัดการเข้าเยี่ยมโดยอนุญาตให้สมาชิกครอบครัวเพียงหนึ่งคนเข้าเยี่ยมได้เท่านั้นส่งผลต่อความสามารถในการสานสัมพันธ์กับบุตรของตน²⁰⁵

มาตรการที่ใช้กันทั่วไปและยังคงดำเนินอยู่ในเรือนจำหลายแห่งทั่วโลกมานับตั้งแต่การแพร่ระบาดเริ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อบังคับใดก็ตาม ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและการโทรศัพท์เพิ่มมากขึ้นในประเทศไอร์แลนด์ มีการอำนวยความสะดวกให้แก่การเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังออนไลน์เฉลี่ย 1,800 ครั้งต่ออาทิตย์ (จากจำนวนประชากรผู้ต้องขังมากกว่า 3,700 ราย) ระหว่างที่การเข้าเยี่ยมที่

เรือนจำระหว่างเดือนมีนาคมถึงกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ถูกระงับ²⁰⁶ เรือนจำในประเทศโปรตุเกสอนุญาตให้โทรศัพท์ได้ครั้งละ 5 นาทีทุกวันและโทรพูดคุยผ่านวิดีโอได้ครั้งละ 20 นาที ขณะที่ผู้ต้องขังหญิงในประเทศโครเอเชียได้รับอนุญาตให้พูดคุยกับบุตรของตนผ่านโทรศัพท์ได้นานกว่านั้น ในประเทศเม็กซิโกมีการอนุญาตให้เข้าเยี่ยมได้อีกครั้งในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 โดยจะต้องทำการนัดหมายล่วงหน้า และยังคงอนุญาตให้โทรศัพท์หรือโทรผ่านวิดีโอสำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถรับผู้เข้าเยี่ยมได้²⁰⁷ ก็ยังเป็นครั้งแรกที่เมื่อบัวโนสไอเรสในประเทศอาร์เจนตินาและเรือนจำเจ็ดแห่งในประเทศชิลีอนุญาตให้ผู้ต้องขังใช้โทรศัพท์มือถือของตนเองเพื่อติดต่อกับครอบครัวระหว่างที่มีการระงับการเข้าเยี่ยมที่เรือนจำ²⁰⁸

อย่างไรก็ตาม การพึ่งพาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีมากขึ้นนำไปสู่ความท้าทายด้วยเช่นเดียวกัน โดยผู้ต้องขังได้รายงานถึงปัญหาในการเข้าถึง เช่น มีโทรศัพท์จำกัดทำให้การเข้าถึงโทรศัพท์ล่าช้าและมีปัญหาสายโทรศัพท์ติดขัด ในประเทศเซอร์เบีย ผู้ต้องขังมีสิทธิโทรศัพท์ได้ครั้งละ 15 นาทีอย่างน้อยสี่ครั้งต่ออาทิตย์ แต่คณะกรรมการของสหภาพยุโรปเพื่อป้องกันการทรมาน (European Committee for the Prevention of Torture) ระบุว่า บางเขตที่มีปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการเติมเต็มสิทธินั้นของผู้ต้องขัง เช่น ในเขตหนึ่งมีโทรศัพท์เพียงสองเครื่องสำหรับผู้ต้องขัง 147 ราย²⁰⁹ ในประเทศบราซิล ข้อกังวลที่มักพบ ได้แก่ ประเด็นเรื่องการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันสำหรับการโทรทางวิดีโอ การขาดแคลนความเป็นส่วนตัวในเรือนจำที่มีผู้ต้องขังแออัด และการมีเจ้าหน้าที่เรือนจำอยู่ด้วยระหว่างที่ทำการโทรศัพท์

การขาดแคลนสถานที่เพื่อให้เอื้อต่อการรักษาความเป็นส่วนตัวยังส่งผลต่อการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างนายความและลูกความด้วยเช่นกัน เช่น ผู้ต้องขังในเรือนจำรัฐบาลกลางในประเทศสหรัฐอเมริกาจะถูกเฝ้าตรวจทางอิเล็กทรอนิกส์ในการใช้อีเมล และการปฏิเสธไม่ยินยอมให้ตรวจสอบจะส่งผลให้ผู้ต้องขังนั้นไม่ได้รับอนุญาตให้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น²¹⁰ ขณะที่การส่งไปรษณีย์ก็ถูกยกเลิกด้วยเช่นกัน เนื่องจากเรือนจำของรัฐต้องการเปลี่ยนจากระบบที่ใช้กระดาษไปเป็นการส่งอีเมลทางดิจิทัลที่สามารถส่งพิมพ์ออกมาหรือผ่านอุปกรณ์แท็บเล็ตได้²¹¹

ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนไปใช้อุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อติดต่อกับนายความไม่ได้ส่งผลให้สามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาได้ดีขึ้นเสมอไป ในประเทศอินเดีย แม้เรือนจำเกือบร้อยละ 94 จะสามารถใช้

ระบบการประชุมผ่านวิดีโอได้ แต่การเข้าถึงความยุติธรรมยังคงจำกัดระหว่างที่มีการปิดเมืองหลายครั้ง ดังเช่น มีรายงานว่านายความไม่สามารถพูดคุยกับลูกความอย่างเป็นทางการลับระหว่างการพิจารณาคดีได้ เว้นแต่ผู้พิพากษาจะอนุญาตให้โทรศัพท์ติดต่อกัน เนื่องจากบุคคลอื่นๆ ล้วนแต่เข้าระบบการประชุมผ่านวิดีโอได้ทั้งหมด และลูกความก็มักมีเจ้าหน้าที่เรือนจำอยู่ด้วย²¹² ในประเทศอินโดนีเซีย การพิจารณาคดีที่มีโทษประหารชีวิตหลายคดีเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้จำเลยไม่สามารถเข้าร่วมในกระบวนการทางกฎหมายได้อย่างเต็มที่หรือไม่สามารถปรึกษากับทนายความของตนได้

หลายประเทศใช้ระบบโทรศัพท์แบบให้ผู้ใช้เป็นผู้จ่ายในเรือนจำ และค่าใช้จ่ายก็มีภาระสูง ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยการโทรศัพท์ 15 นาทีอาจมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 5 เหรียญสหรัฐ²¹³ ในปี พ.ศ. 2564 คณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสาร (Federal Communications Commission) ได้กำหนดเพดานค่าโทรศัพท์ระหว่างรัฐ แต่ค่าโทรศัพท์ภายในรัฐยังคงแพงมากเกินไปด้วย²¹⁴ เรือนจำในประเทศอังกฤษและเวลส์ลดค่าโทรศัพท์และให้บริการโทรศัพท์และเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่เด็ก ซึ่งเป็นการดำเนินการที่แม้จะได้รับเสียงตอบรับที่ดี แต่กลับไม่ได้นำไปปฏิบัติในเรือนจำทุกแห่ง เนื่องจากค่าบริการโทรศัพท์แตกต่างกันอยู่ระหว่าง 5-20 ปอนด์สเตอร์ลิง²¹⁵ ด้วยเหตุนี้เมื่อกลับมาใช้ระบบการเข้าเยี่ยมอีกครั้งจึงอนุญาตให้เข้าเยี่ยมเฉพาะผู้ต้องขังหญิงเท่านั้น เนื่องจากการที่ไม่สามารถพบปะบุตรและคนในครอบครัวของตน ส่งผลอย่างย่ำแย่ต่อสุขภาพจิตของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ที่มีอัตราการทำร้ายตนเองเพิ่มสูงขึ้น²¹⁶

ผู้ต้องขังในประเทศเคนยา แอฟริกาใต้ และบราซิลยังพบว่าตนขาดแคลนเงินสำหรับการใช้โทรศัพท์ เนื่องจากต้องพึ่งพาคนในครอบครัวที่ไม่สามารถเข้าเยี่ยมได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินสด บัตรโทรศัพท์ และสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ²¹⁷ เช่นเดียวกับในประเทศตุรกีที่ผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้โทรศัพท์หากครอบครัวได้นานกว่าเดิม 10 นาทีในแต่ละอาทิตย์ แต่กลับไม่มีการจัดหาบัตรโทรศัพท์ให้ ดังนั้นผู้ต้องขังที่มีเงินสดเพียงพอเท่านั้นจึงจะสามารถใช้ประโยชน์จากมาตรการนี้ได้ ขณะที่ในประเทศฮังการี ผู้ต้องขังจะต้องจ่ายมัดจำเป็นเงิน 118 เหรียญสหรัฐเพื่อให้สามารถเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสารที่จัดให้ในเรือนจำ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ต้องขังจะต้องชำระค่าบริการในอัตราที่สูงกว่าทั่วไปในการโทรศัพท์ด้วย²¹⁸

4.3 การบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังและการกลับสู่สังคม

นานาชาติมีความเห็นพ้องที่จะเปลี่ยนจากแนวทางเน้นการลงโทษไปเป็นเรือนจำที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูเป็นหลัก เนื่องจากประจักษ์ผลที่มีวิธีการที่ให้ผลลัพธ์โดยรวมดีกว่าสำหรับผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ²¹⁹ บางประเทศมีโครงการแก้ไขฟื้นฟูที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ปัญหาขาดแคลนทรัพยากร ประกอบกับเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานเกินกำลังและผู้ต้องขังล้นเรือนจำ หมายความว่าโครงการแก้ไขฟื้นฟูยังคงมีอยู่อย่างจำกัด หรืออาจไม่มีอยู่เลยในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในประเทศรายได้ต่ำ ความท้าทายที่โรคโควิด-19 มีต่อการจัดการเรือนจำยังคงส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนขอบเขต คุณภาพ และความสัมพันธ์ของโครงการสำหรับผู้ต้องขังโดยเฉพาะและผู้ที่อยู่ในชุมชนภายนอกในวงกว้าง

บทบาทสำคัญของเจ้าหน้าที่เรือนจำในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นที่ตระหนักมากขึ้น ทั้งยังสะท้อนให้เห็นในแนวโน้มโดยรวมไปสู่การปรับบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำให้สอดคล้องกับหลักการแก้ไขฟื้นฟูและมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหรือมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเจ้าหน้าที่แก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง โดยเฉพาะ เช่นที่พบในประเทศสวิตเซอร์แลนด์²²⁰ ในหลายกรณี บทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังไม่เหมาะสมกับระดับการฝึกอบรม การสนับสนุน หรือการตระหนักถึงความต้องการในแง่ของเวลา ทักษะ และขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ ยกตัวอย่าง เช่น งานวิจัยว่าด้วยคุณภาพ การจ้างงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำในประเทศในทวีปยุโรป พบว่าในปัจจุบันมีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการสอดส่องตรวจตราและหน้าที่ในการแก้ไขฟื้นฟูไปพร้อมกัน ทั้งยังพบว่ามีการมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในเชิงโครงสร้าง ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ และการขาดแคลนการฝึกอบรมทำให้เป็นไปไม่ได้ที่เจ้าหน้าที่เรือนจำจะสามารถทำทั้งสองหน้าที่นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความเครียดเกี่ยวกับงานและทำให้คุณภาพของบริการที่ให้แก่ผู้ต้องขังแย่ลงตามไปด้วย²²⁰

การลงทุนในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับการพิสูจน์แล้วว่าส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังได้จริงในการวิจัยสองชิ้นในประเทศแคนาดาและอิตาลี โดยการสำรวจเจ้าหน้าที่เรือนจำประเทศแคนาดา

กว่า 1,000 คนชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่รู้สึกมั่นใจในบทบาทและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่ตนกำกับดูแล จะให้การสนับสนุนโครงการแก้ไขฟื้นฟูมากกว่า²²¹ ผลจากการศึกษาที่ประเทศอิตาลียังพบความเชื่อมโยงที่ชัดเจนระหว่างการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เรือนจำและการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่เป็นชาวต่างชาติในเรือนจำ²²² ในทางกลับกัน การขาดแคลนการสนับสนุนเจ้าหน้าที่เรือนจำในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอาจนำไปสู่ความพยายามโดยเจตนาเพื่อขัดขวางหรือบ่อนทำลายโครงการแก้ไขฟื้นฟูเหล่านั้น โดยที่เจ้าหน้าที่เองอาจเป็นผู้ขัดขวางไม่ให้ผู้อื่นเข้าร่วมในโครงการดังกล่าวก็เป็นได้

ผลกระทบของโรคระบาดต่อจำนวนเจ้าหน้าที่เรือนจำ (ดูหัวข้อ 4.4 เจ้าหน้าที่เรือนจำ) ตลอดจนโครงการฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอ และสภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งหมดนี้ยังคงเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขัง ยกตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังในประเทศเคนยาที่ต้องพึ่งพาเอกสารประกอบการเรียนการสอนจากครูที่เข้ามาสอนในเรือนจำได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงระหว่างการแพร่ระบาด ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่าตนไม่สามารถทำข้อสอบมหาวิทยาลัยได้เมื่อย้ายไปเรียนในรูปแบบออนไลน์²²³

โควิด-19 ยังส่งผลให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ มากมายเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่โครงการแก้ไขฟื้นฟู ในประเทศอินโดนีเซีย มีการจัดการอบรมออนไลน์ขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำในหัวข้อการออกแบบโครงการแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำและการสร้างตราสินค้าเรือนจำเพื่อสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขัง ขณะที่ประเทศยูเครนได้พัฒนาโครงการแก้ไขฟื้นฟูใหม่ขึ้นในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งมุ่งเน้นการรักษาสายสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างการจำคุก และการเสริมสร้างความสามารถในการแก้ไข ปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่ผู้ต้องขังสามารถนำไปต่อยอดได้ต่อไป ในประเทศอังกฤษและเวลส์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการจ้างงานสำหรับผู้พ้นโทษ (Employment Advisory Boards) ขึ้นหลังจากโครงการทดลองประสบความสำเร็จในเรือนจำ 20 แห่ง คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางธุรกิจจากบริษัทขนาดใหญ่

และทำหน้าที่เป็นผู้ประสานระหว่างเรือนจำและนายจ้างเพื่อให้แน่ใจว่าผู้พ้นโทษมีทักษะที่ถูกต้อง และสามารถเข้าถึงโอกาสในการจ้างงานที่มั่นคงได้ หลังจากได้รับการปล่อยตัว

ยังมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในการใช้การให้คำปรึกษาแบบเพื่อนสำหรับผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีโครงการเช่นนี้ในหลายประเทศ อาทิ สวีเดน ฟินแลนด์ สหราชอาณาจักร แคนาดา ออสเตรเลีย โชมบิก และอิสราเอล รวมถึงในภูมิภาคแถบไซบีเรียและบางส่วนของเอเชียกลางด้วย ทั้งนี้ งานวิจัยใหม่พบหลักฐานที่แสดงถึงประสิทธิภาพของแนวทางดังกล่าวในการช่วยพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูและสุขภาพ ในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าผู้ที่บุคคลหนึ่งเคยผ่านประสบการณ์จำคุกมาแล้วทำให้มีความน่าเชื่อถือและเพื่อนก็สามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตหลังจากเรือนจำด้วย

นอกจากนี้ ยังพบว่าการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนในโครงการบำบัดผู้ติดสารเสพติดและสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรต่างๆ เป็นด้านที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง²²⁴ ในประเทศแคนาดา โครงการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนเมื่อผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำได้รับการพิสูจน์แล้วว่า มีประโยชน์เมื่อบริการอื่นๆ ถูกลดหรือระงับโดยมีเหตุมาจากโรคโควิด-19 แม้การแพร่ระบาดครั้งนี้ จะเน้นให้เห็นถึงความขาดแคลนที่มีอยู่ในระบบสนับสนุนทางสังคม กว่าโครงการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนยังสามารถตอบสนองได้อย่างยืดหยุ่น และให้การสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งทางปฏิบัติและทางอารมณ์ที่จำเป็นต่อการเตรียมตัวออกจากเรือนจำ ระหว่างที่มีการแพร่ระบาด²²⁵



นานาชาติมีความเห็นพ้องที่จะเปลี่ยนไปใช้เรือร่ำ
ที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟิ่นฟูเป็นหลัก
เนื่องจากมีวิธีการที่ให้ผลลัพธ์โดยรวมดีกว่า
สำหรับผู้ต่อขงและผู้พินโทษ

ผู้ต่อขงกำลังทำงานในโรงงานฝักวชิชาชีพ
ในเมืองบูเรต์ ประเทศฝรั่งเศส

4.4 เจ้าหน้าที่เรือนจำ

➔ **เจ้าหน้าที่เรือนจำกำลังเผชิญกับความรับผิดชอบที่กว้างใหญ่และท้าทาย ประกอบกับมีเจ้าหน้าที่น้อยลง (ในหลายกรณีเป็นผลมาจากการแพร่ระบาด) และความท้าทายอื่นๆ ล้วนส่งผลอย่างรุนแรงต่อสุขภาพจิตใจและร่างกายของเจ้าหน้าที่**
 ➔ **มีวิธีการใหม่ๆ ที่ช่วยสนับสนุนเจ้าหน้าที่เรือนจำในการตอบสนองต่อความท้าทายที่ปรากฏขึ้น**

การขาดแคลนเจ้าหน้าที่อย่างรุนแรงในเรือนจำยังคงดำเนินต่อไป หรืออาจเลวร้ายลงยิ่งกว่าเดิม ในบางเขตอำนาจศาล ส่งผลกระทบต่อความสามารถของเรือนจำในการรับรองความปลอดภัยและความมั่นคง ตลอดจนการให้บริการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมและโครงการแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการควบคุมดูแลเรือนจำในแต่ละวันในบริบทของการแพร่ระบาดด้วย

ข้อท้าทายที่พบได้ทั่วไปและเป็นที่ยอมรับกันดี ในหลายระบบเรือนจำทั่วโลกในการรักษารายงานของเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ นั้น มักเกี่ยวข้องกับสภาพการทำงานที่ไม่ดีและค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสไปทั่วโลกได้นำมาซึ่งความท้าทายใหม่ๆ สำหรับปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทุกรัฐมีตำแหน่งเจ้าหน้าที่เรือนจำว่าในปี พ.ศ. 2563²²⁶ โดยมีการแพร่ระบาดและผลกระทบต่อตลาดแรงงานเป็นเหตุผลหลักของสถานการณ์ขาดแคลนเจ้าหน้าที่เรือนจำที่เลวร้ายลง²²⁷

การแพร่ระบาดของไวรัสยังนำมาซึ่งการขาดงานของเจ้าหน้าที่ครั้งใหญ่ อันเป็นผลมาจากการติดเชื้อ และ/หรือ กฎการแยกกักตัวต่างๆ ในหลายประเทศ บทความวิเคราะห์ชิ้นหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ระหว่างที่เกิดการแพร่ระบาด มีช่วงหนึ่งที่เจ้าหน้าที่เรือนจำหนึ่งในหกคนขาดงาน เนื่องจากติดเชื้อหรือต้องกักตัว²²⁸ พบแนวโน้มคล้ายคลึงกันในประเทศอังกฤษและเวลส์²²⁹ และไอร์แลนด์ ซึ่งในช่วงต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 พนักงานเรือนจำมากกว่าหนึ่งในสามลางานเนื่องจากเชื้อโควิด-19

ที่ที่มีการดำเนินมาตรการบังคับฉีดวัคซีนสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำยังนำไปสู่การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ด้วยเช่นกัน หลายรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียซึ่งดำเนินมาตรการบังคับฉีดวัคซีน รวมถึงบางเมืองในประเทศแคนาดาสั่งห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับวัคซีน

เข้าไปทำงานที่เรือนจำ ในรัฐเวสเทิร์นออสเตรเลีย สหภาพสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำกล่าวว่า การบังคับฉีดวัคซีนมีส่วนให้เกิดการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประมาณ 800 คนทั่วรัฐ²³⁰

การแพร่ระบาดยังนำมาซึ่งความรับผิดชอบใหม่ๆ และเปลี่ยนไปสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ ตลอดจนความท้าทายในการจัดการมาตรการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานที่ควบคุมตัว โดยเจ้าหน้าที่จะต้องยอมรับภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นและทำงานล่วงเวลา²³¹ ในสถานราชทัณฑ์บางแห่งที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการดูแลสุขภาพ แต่เจ้าหน้าที่กลับต้องปฏิบัติหน้าที่ในการให้การดูแลสุขภาพต่างๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือการตรวจหาเชื้อและการฉีดวัคซีน (ดูหัวข้อ 3.2 สุขภาพจิต)²³²

เมื่อเริ่มมีการฉีดวัคซีนโควิด-19 ขึ้น กลับพบความหลากหลายค่อนข้างสูงในการจัดลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่เรือนจำตามที่กำหนดไว้ในแผนวัคซีนแห่งชาติ งานวิจัยโดย PRI และ HRI พบว่าจากทั้งหมด 131 ประเทศที่มีแผนการฉีดวัคซีน กว่าครึ่งกล่าวถึงเจ้าหน้าที่เรือนจำอย่างชัดเจน และหนึ่งในสามระบุให้เจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดในการฉีดวัคซีน ในวันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 การฉีดวัคซีนให้เจ้าหน้าที่เรือนจำเริ่มต้นขึ้นในอย่างน้อย 94 ประเทศ โดยที่สถานการณ์ในหลายประเทศมีความไม่ชัดเจน²³³ ทั้งนี้ พบว่าโดยทั่วไปมีการขาดแคลนข้อมูลว่าด้วยการฉีดวัคซีนโควิด-19 ในกลุ่มเจ้าหน้าที่เรือนจำ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่เรือนจำประกอบด้วยคนจากหลากหลายอาชีพ ซึ่งอาจส่งผลต่อการจัดลำดับความสำคัญในการเข้ารับวัคซีนที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำยังมักได้รับวัคซีนจากชุมชนภายนอกโดยอ้อมตามปัจจัยการจัดลำดับความสำคัญของประชากรโดยรวม เช่น บุคคลที่เป็นผู้สูบบุหรี่หรือมีความเสี่ยงทางสุขภาพ และในกรณีเหล่านี้ ข้อมูลการฉีดวัคซีนของเจ้าหน้าที่เรือนจำจึงไม่ได้รับการบันทึกเอาไว้เป็นกลุ่ม

การแพร่ระบาดยังส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจของเจ้าหน้าที่เรือนจำด้วยในประเทศจีน มีงานวิจัยที่พบว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำด้านหน้าต้องประสบกับสภาพจิตใจที่เครียดอันเป็นผลโดยตรงมาจากการจัดการโรคระบาดในเรือนจำ²³⁴ ขณะที่ในประเทศไอร์แลนด์ ระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่เรือนจำเพิ่มขึ้นระหว่างการแพร่ระบาด โดยร้อยละ 25 ของผู้ตอบแบบสำรวจรายงานว่า “ระดับความเครียดสูง” ในที่ทำงานก่อนจะเกิดการแพร่ระบาดเสียอีก

ซึ่งระดับนั้นเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 60 ระหว่างการแพร่ระบาด²³⁵ เพื่อตอบสนองต่อลักษณะการทำงานที่ยากลำบากในเรือนจำ จึงมีการพัฒนากระบวนการและโครงการใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางส่วนเกิดขึ้นจากการแพร่ระบาด และหลายโครงการจัดขึ้นโดยองค์กรพัฒนาเอกชน ในประเทศตุรกี องค์กรที่มีประสบการณ์ในด้านการสนับสนุนทางจิตสังคม ได้จัดให้มีการสนับสนุนตัวแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด-19²³⁶ ขณะที่องค์กรพัฒนาเอกชนแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ จัดห้องเรียนเพื่อฝึกโยคะและการทำสมาธิแก่เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ 12 แห่ง เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถรับมือกับความเครียดในช่วงการแพร่ระบาดได้²³⁷ ในประเทศเคนยา องค์กรเพื่อความพิการทางจิตเวชแห่งประเทศเคนยา (Psychiatric Disability Organization Kenya) เริ่มให้การสนับสนุนทางจิตสังคมแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำในเมืองนาкуру เพื่อช่วยในด้านความต้องการทางสุขภาพจิตของเจ้าหน้าที่ระหว่างการแพร่ระบาด²³⁸ ในประเทศไทย มีการจัดบริการสนับสนุนออนไลน์แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ โดยมุ่งเน้นให้การช่วยเหลือเรื่องความเครียดที่เกี่ยวกับการทำงาน โดยโครงการนี้มีระยะเวลาทั้งหมด 10 สัปดาห์ และประกอบด้วยการทำงานศิลปะบำบัด การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการเจริญสติ อันเป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่ 30 คน ซึ่งร้อยละ 85 รายงานว่ากิจกรรมดังกล่าวมีผลกระทบต่อตนเอง ยิ่งไปกว่านั้น ไม่นานมานี้กรมราชทัณฑ์ของประเทศไทยยังได้ตีพิมพ์แนวทางสำหรับการดูแลสุขภาพจิตสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ต้องขัง เพื่อป้องกันความเครียดหรือปัญหาสุขภาพจิตระหว่างการแพร่ระบาด โดยมีทั้งคำแนะนำเพื่อลดความวิตกกังวลและแบบฟอร์มประเมินสุขภาพจิตด้วย²³⁹ และยังมีอีกหนึ่งโครงการซึ่งนำโดยรัฐบาลที่ประเทศเปรู เจ้าหน้าที่เรือนจำจะได้รับเงินโบนัสประมาณ 190 เหรียญสหรัฐเพื่อแสดงความขอบคุณต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเผชิญกับความเครียดมากขึ้นในระหว่างการแพร่ระบาด²⁴⁰

4.5 เรือนจำใหม่ การวางแผน และสถานที่ตั้ง

➔ ความรู้ของเรือนจำทั่วโลกขยายเพื่อรองรับผู้ต้องขังเพิ่มได้อย่างน้อย 437,000 รายตามแผนใหม่ที่มีการประกาศออกมาหรือตามที่การก่อสร้างเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2564 เพียงปีเดียว

➔ เรือนจำใหม่ๆ มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ห่างไกลมากขึ้นด้วย

การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกและระดับความแออัดในเรือนจำที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในการสร้างเรือนจำใหม่หรือการขยายเรือนจำให้ใหญ่ขึ้นในหลายประเทศ ยกตัวอย่าง เช่น คณะกรรมาธิการยุโรปว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมระบุว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น บางประเทศในทวีปยุโรปได้ลงทุนเป็นจำนวนมากในการสร้างเรือนจำใหม่ และ/หรือ นำนโยบายการขยายความรู้ของเรือนจำไปปฏิบัติ²⁴¹ ประการนี้เกิดขึ้นทั้งที่มีหลักฐานจำนวนมากที่ชี้ว่า ควรดำเนินการลงทุนไปยังปัจจัยขับเคลื่อนความต้องการในการขยายความรู้ของเรือนจำมากกว่า เนื่องจาก “การสร้างเรือนจำใหม่มีต้นทุนสูงมาก และไม่ใช้ทางออกระยะยาวสำหรับปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ” ตามที่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross) ได้กล่าวไว้²⁴²

การขาดแคลนความโปร่งใสในนโยบายเรือนจำโดยทั่วไปหมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐบาลเพื่อสร้างเรือนจำใหม่มักไม่เปิดให้สาธารณชนได้รับทราบ ข้อมูลเหล่านี้มีแสดงให้เห็นว่าในประเทศที่มียุทธศาสตร์ขยายความรู้เรือนจำ การก่อสร้างมักเริ่มต้นขึ้นอย่างรวดเร็ว งานวิจัยจากแหล่งข้อมูลเปิดชี้ว่าในปี พ.ศ. 2564 อย่างน้อย 24 ประเทศได้ประกาศแผนหรือเริ่มต้นการสร้างเรือนจำแห่งใหม่²⁴³ ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะสามารถรองรับผู้ต้องขังเพิ่มได้ประมาณ 437,000 ราย โดยพบว่าประเทศตุรกีและศรีลังกา มีอัตราการเพิ่มขึ้นที่สูงมากเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากค่าประมาณนี้ไม่ได้รวมถึงการปรับปรุงหรือขยายพื้นที่เรือนจำเดิมที่มีอยู่ ประกอบกับความยากลำบากในการได้มาซึ่งข้อมูล ตัวเลขนี้จึงเป็นเพียงการประมาณอย่างระมัดระวังเท่านั้น และคาดว่า การเพิ่มขึ้นของความรู้เรือนจำทั่วโลกแท้จริงแล้วสูงกว่านี้มาก²⁴⁴

โดยทั่วไปมักพบว่า ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของการลงทุนในเรือนจำแห่งใหม่ แม้ว่าในหลายกรณี การเพิ่มความรู้เรือนจำอาจชี้ว่ารัฐบาลคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรผู้ต้องขังจะเพิ่มขึ้นในประเทศตุรกี ซึ่งเริ่มการก่อสร้างเรือนจำแห่งใหม่ 131 แห่งระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564²⁴⁵ ถึงแม้จะมีแผนเพิ่มความรู้เรือนจำเพื่อรองรับผู้ต้องขังได้เพิ่มอีกกว่า 266,800 รายภายในปี พ.ศ. 2567²⁴⁶ การ

ตุรกีชี้ว่าปัญหาความแออัดในเรือนจำและความจำเป็นต้องปรับปรุงสถานที่ที่เก่าเป็นเหตุผลของการลงทุนจำนวนมากในการสร้างเรือนจำ เนื่องจากจำนวนประชากรผู้ต้องขังยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ประเทศตุรกีมีอัตราการจำคุกสูงสุดในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป)²⁴⁷ อย่างไรก็ตาม รายงานว่าด้วยการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของพื้นที่เรือนจำไปทั่วประเทศพบว่าการแทนที่เรือนจำเก่าต้อง “แลกกับศูนย์รวมเรือนจำขนาดใหญ่”²⁴⁸

ยิ่งไปกว่านั้น ในปี พ.ศ. 2564 รัฐบาลประเทศศรีลังกาประกาศแผนสร้างศูนย์เรือนจำขนาดใหญ่ใหม่พื้นที่กว่า 200 เฮกตาร์ในเขตมิลลาเนีย เมืองไฮรานา ซึ่งรองรับผู้ต้องขังได้ 100,000 คน ที่เดิมต้องใช้สถานควบคุมตัวประมาณ 60 แห่งทั่วประเทศ และรองรับได้สูงกว่าจำนวนประชากรผู้ต้องขังปัจจุบันถึงสามเท่า ระดับความแออัดของเรือนจำในตอนนี้อยู่ที่ร้อยละ 190 หมายความว่าผู้ต้องขังกว่า 28,000 – 30,000 รายถูกจำคุกในเรือนจำที่มีความจุเพียง 10,000 เท่านั้น ศูนย์เรือนจำแห่งนี้จะประกอบไปด้วยพื้นที่สำหรับผู้ต้องขังหญิง เด็ก และผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษา ทั้งยังมีระดับความมั่นคงที่แตกต่างกัน ตลอดจนศูนย์บำบัดฟื้นฟูการติดสารเสพติด พื้นที่ทางการแพทย์ และสถานกีฬา²⁴⁹ นอกจากนี้ ประเทศอื่นๆ ที่สร้างเรือนจำใหม่เพื่อตอบสนองต่อปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้แก่ ประเทศแองโกลา เบลเยียม โคลอมเบีย คอสตาริกา และฝรั่งเศส

ในประเทศอังกฤษและเวลส์ ซึ่งจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าในเวลา 25 ปี²⁵⁰ รัฐบาลประมาณการล่วงหน้าว่าจะมีการเพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังอีกไม่เกิน 100,000 รายภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 โดยคาดว่าจะมีสาเหตุมาจากการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มอีก 23,400 นาย²⁵¹ เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นี้ จึงมีแผนเพิ่มความจุเพื่อรองรับผู้ต้องขังเพิ่มอีก 18,000 รายภายในช่วงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งรวมถึงการสร้างเรือนจำใหม่สี่แห่ง ขยายพื้นที่ในเรือนจำอีกสี่แห่ง และดำเนินการก่อสร้างเรือนจำอีกสองแห่งให้แล้วเสร็จ รวมเป็นมูลค่าการลงทุนสี่พันล้านปอนด์สเตอร์ลิง²⁵²

โครงการก่อสร้างเรือนจำบางโครงการเริ่มต้นขึ้นจากความจำเป็นในการแทนที่สถานที่ซึ่งเก่าและล้าสมัย ซึ่งแนวโน้มนี้มักพบในยุโรปเป็นหลัก (ภูมิภาคที่ไม่แน่นอนมาที่พบว่ามีความรู้ผู้ต้องขังลดลง) ยกตัวอย่าง เช่น ในประเทศฟินแลนด์ เรือนจำใหม่ห้าแห่งในหกแห่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแทนที่เรือนจำเก่าที่ใช้มานานอยู่²⁵³ ในประเทศอาร์เมเนีย เรือนจำแห่งใหม่ใกล้กับเมืองหลวงเยเรวานจะมีความจุสำหรับรองรับผู้ต้องขังได้ 700 ราย โดยจะนำมาใช้แทนที่เรือนจำเดิมถึงสามแห่ง ยิ่งไปกว่านั้น

จำนวนเรือนจำใหม่ที่อยู่ระหว่างการวางแผนหรือการก่อสร้าง²⁴³



ยังมีแผนสร้างเรือนจำขนาดเล็กสำหรับผู้ต้องขังประมาณ 50 รายเพื่อรองรับกลุ่มที่เรียกว่าเป็น “หัวหน้าผู้ต้องขัง” ซึ่งทำให้เกิดวัฒนธรรมย่อยขึ้นมาในเรือนจำโดยเฉพาะ กล่าวคือสร้างลำดับชั้นในการปกครองอย่างไม่เป็นทางการขึ้นในกลุ่มผู้ต้องขัง ซึ่งหัวหน้าเหล่านี้จะใช้อำนาจในระดับที่แตกต่างไปกับผู้ต้องขังคนอื่นๆ และเจ้าหน้าที่เรือนจำ ทำให้การใช้ความรุนแรงและการทุจริตแพร่กระจายไปทั่ว ขณะที่ประเทศสเปนก็กำลังสร้างเรือนจำใหม่เช่นกันในเมืองซาน เซบาสเตียน เพื่อแทนที่เรือนจำที่ใช้อยู่เดิม รวมถึงปรับปรุงเรือนจำอื่นอีก 53 แห่ง ถึงแม้มีประเทศเซอร์เบียที่เริ่มต้นโครงการปรับปรุงเรือนจำเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสหภาพยุโรป โดยได้ขยายความรู้เรือนจำเพื่อรองรับผู้ต้องขังได้มากขึ้นกว่าเดิมประมาณ 2,000 รายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ผ่านการเปิดให้บริการของเรือนจำรวมทั้งเขตพื้นที่เรือนจำที่สร้างขึ้นใหม่



ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในเรือนจำใหม่

ซึ่งมักมีขนาดใหญ่กว่าเดิมในหลายประเทศ

แม้จะมีหลักฐานว่าการทำเช่นนี้ไม่ใช่ “ทางออกระยะยาว”

ของปัญหานี้แต่อย่างใด

ภาพถ่ายทางอากาศของเรือนจำ ฟอร์ด เวลส์
ในเมืองเวลลิงโบโร สหราชอาณาจักร

นอกจากช้อยกเว้นในบางกรณี แนวโน้มในภาพรวมคือเรือนจำใหม่จะมีขนาดใหญ่สุดเท่าที่ประเทศนั้นๆ เคยมีมา ตัวอย่างของแนวโน้มดังกล่าวคือ ประเทศนอร์เวย์ ซึ่งเรือนจำแห่งใหม่จะเข้ามาแทนที่เรือนจำขนาดเล็กในประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่รองรับผู้ต้องขังได้เพียง 30 คน เรือนจำเก่าที่มีโครงสร้างพื้นฐานล้าสมัยจะถูกแทนที่โดยเรือนจำที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาก และในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทุกครั้งที่มีการสร้างเรือนจำแห่งใหม่มักจะเป็นการสร้างสถิติว่าเป็นเรือนจำที่มีขนาดใหญ่สุดของประเทศเสมอ การตัดสินใจงบประมาณประจำปีสำหรับเรือนจำนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แม้จะมีข้อกังวลว่าการลงทุนในการย้ายไปใช้สถานราชทัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ก่อปรกัมกับงบประมาณที่ลดลง จะส่งผลให้มีจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยลงระยะเวลาที่ผู้ต้องขังอยู่ในห้องขังนานขึ้น และความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินโครงการแก้ไขฟื้นฟูที่ลดลงก็ตาม²⁵⁴ ในทำนองเดียวกัน เรือนจำใหม่แห่งหนึ่งในประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งคาดว่าจะเปิดใช้ในปี พ.ศ. 2565 จะมีขนาดใหญ่สุดในประเทศ โดยรองรับผู้ต้องขังได้ 500 คน และยังมีรองรับผู้ต้องขังที่ต้องการบริการดูแลสุขภาพจิตและบำบัดการติดสารเสพติดได้อีก 100 คน²⁵⁵

เห็นได้ชัดเจนว่าบางประเทศดำเนินการตาม “ต้นแบบจากประเทศสหรัฐอเมริกา” ในการสร้างศูนย์เรือนจำขนาดใหญ่ ประธานาธิบดีของประเทศอียิปต์ประกาศในเดือนกันยายนที่แล้วว่าเรือนจำขนาดใหญ่ “แบบอเมริกัน” จะเปิดใช้ในเร็วๆ นี้ โดยมีรายงานว่าจะมีจำนวนประมาณ 30,000 คน กลายเป็นเรือนจำขนาดใหญ่สุดในประเทศ ขณะที่ในประเทศตุรกีมีรายงานว่า เรือนจำแห่งใหม่ๆ ที่สร้างขึ้นหลังปี พ.ศ. 2559 มีพื้นที่ใช้สอยอาคารเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 50 เทียบกับช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2559 ซึ่งมีการก่อรัฐประหารที่ล้มเหลว ส่งผลให้เกิดการสร้างศูนย์เรือนจำขนาดใหญ่ตามมา²⁵⁶

มีความเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลงแนวโน้มนการสร้างเรือนจำขนาดใหญ่ดังกล่าว โดยมีการสนับสนุนให้สร้างเรือนจำขนาดย่อมลงมา เครือข่ายองค์กรในนาม Rescaled ในทวีปยุโรป กำลังเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแนวคิดจากเรือนจำไปเป็นสถานควบคุมตัวขนาดเล็กแทน โดยการสนับสนุนแนวคิดนี้มีที่มาจากหลักฐานที่ชี้ว่าสถาปัตยกรรมและการออกแบบเรือนจำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุการปฏิบัติกับผู้ต้องขังอย่างมีมนุษยธรรมและได้มาซึ่งผลลัพธ์เชิงบวกในประเทศเนเธอร์แลนด์ แทนที่จะใช้เรือนจำความมั่นคงสูงสำหรับเยาวชนสองแห่ง ก็มีการเปิดเรือนจำขนาดเล็กที่มีระดับความมั่นคงต่ำกว่าห้าแห่งขึ้นมาแทน โดยสามในห้าแห่งเปิดใช้ในปี พ.ศ. 2564²⁵⁷

เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและที่ตั้งของเรือนจำที่ก่อสร้างใหม่นั้นเปิดให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบ จึงเห็นได้ชัดเจนว่า มีแนวโน้มโดยรวมไปสู่การสร้างเรือนจำที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ห่างไกลมากขึ้นด้วย โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่และต้นทุนการก่อสร้างสูงหากตั้งอยู่ภายในหรือใกล้เขตพื้นที่เมืองที่มีความแออัด

มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าเรือนจำในพื้นที่ชนบทอาจส่งผลกระทบได้ ดังที่อธิบายในงานวิจัยชิ้นล่าสุดว่าด้วยตำแหน่งที่ตั้งของเรือนจำในประเทศอังกฤษและเวลส์ ซึ่งพบว่าเรือนจำที่แวดล้อมไปด้วยพื้นที่สีเขียวสัมพันธ์กับระดับการรำยารตนเองและความรุนแรงในเรือนจำที่ลดลง²⁵⁸ ทั้งนี้ยังช่วยให้เรือนจำนั้นมีโอกาสมากกว่าในการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกวิชาชีพทางการเกษตรและการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง และทำให้เรือนจำพึ่งพาตนเองได้ผ่านโครงการเพาะปลูกภายใน เรือนจำนั้นเอง อย่างไรก็ตาม มีข้อกังวลที่พบได้บ่อยเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบของเรือนจำในพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะในแง่ของการติดต่อกับสังคมภายนอกและการให้บริการต่างๆ ในเรือนจำ

มักพบว่าบริการดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลมีคุณภาพแย่กว่า ในประเทศบูร์กินาฟาโซ มีเรือนจำขนาดใหญ่เพียงสองแห่งในสองเมืองใหญ่สุดของประเทศอย่างวากาตูกู และโบโบดิยูลาสโซเท่านั้นที่มีจิตแพทย์อาสาเข้าไปเยี่ยมทุกสองอาทิตย์ ขณะที่เรือนจำอีก 27 แห่งทั่วประเทศกลับไม่มีบริการดังกล่าว ในทำนองเดียวกัน ในประเทศเลบานอน เรือนจำที่ตั้งอยู่ใจกลางพื้นที่เมืองเพียงสามแห่ง (ได้แก่ เรือนจำในเขตคูเบห์ ตรีโปลี และซาห์เล) เท่านั้นที่มีศูนย์การแพทย์สำหรับให้บริการผู้ต้องขัง ส่วนในประเทศไนจีเรีย ซึ่งมีจิตแพทย์ทั่วไปประมาณ 200 คนจากประชากรทั้งหมดในประเทศกว่า 200 ล้านคน ร้อยละ 70 ของจิตแพทย์เหล่านี้ล้วนอยู่ในหรืออยู่รอบเขตเมือง ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพจิตในเรือนจำได้ในเขตที่ไม่ได้รับบริการดังกล่าว ในประเทศอุกันดา การดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำในเขตชนบทได้รับการกล่าวถึงว่าด้อยคุณภาพหรือไม่มีการบริการดังกล่าวอยู่เลย ขณะที่โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ห่างไกลเองก็อาจด้อยคุณภาพด้วยเช่นเดียวกัน เช่นที่พบในเรือนจำแห่งใหม่ของประเทศเอธิโอเปีย ซึ่งสร้างขึ้นในพื้นที่ชนบทและต้องพบกับความยากลำบากในการเข้าถึงน้ำประปา ความสามารถในการรักษาการติดต่อกับครอบครัวและเครือข่ายสนับสนุนอื่นๆ ยังได้รับผลกระทบจากตำแหน่งที่ตั้งของเรือนจำที่ห่างไกล

จากพื้นที่เมืองด้วยเช่นกัน ตัวอย่างสุดโต่งของกรณีนี้พบในเรือนจำแห่งหนึ่งทางตอนใต้ของประเทศเปรู โดยเรือนจำ Challapalca ตั้งอยู่ที่ความสูง 4,600 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล และเป็นเรือนจำที่ตั้งอยู่ในระดับความสูงที่สุดของโลก ด้วยตำแหน่งที่ตั้งในเขตกันดารประกอบด้วยสภาพอากาศสุดขั้วและอุณหภูมิต่ำถึงจุดเยือกแข็งบ่อยครั้ง จึงไม่ง่ายต่อการเข้าถึงโดยญาติ ทนายความ หรือบริการทางแพทย์²⁵⁹ ในประเทศเลบานอน ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ผู้ต้องขังจะถูกจำคุกในเรือนจำที่ไกลจากภูมิลำเนาของตน ฉะนั้นการเข้าเยี่ยมในเรือนจำจึงเป็นเรื่องยากสำหรับครอบครัวผู้ต้องขังในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากการขาดแคลนเชื้อเพลิงในประเทศท่ามกลางวิกฤตการณ์เศรษฐกิจรุนแรง

มีการพิจารณาให้เรือนจำแบบอาคารหลายชั้นในพื้นที่ใจกลางมหานครต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ชิคาโกและไมอามี เป็นตัวอย่างวิธีการขยายความจุของเรือนจำในเมืองโดยเขตอำนาจศาลต่างๆ ทั้งนี้ ในเมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย ทางกรมวางแผนสร้างเรือนจำหลายชั้นขึ้นในเมืองที่ขาดแคลนที่ดิน ท่ามกลางผู้ต้องขังที่เพิ่มจำนวนขึ้นและปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำโดยซีไปยัตตัวอย่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในฐานะต้นแบบที่ประเทศอินเดียกำลังดำเนินการตามอยู่ ยิ่งไปกว่านั้น ส่วนหนึ่งของแผนซึ่งยังเป็นที่ยกเถียงว่าด้วยการแทนที่ศูนย์เรือนจำ Rykers Island ในนิวยอร์กซึ่งมีชื่อเสียงจากไว้ด้วยเรือนจำสี่แห่งที่มีขนาดเล็กกว่า คือการหันมาใช้ห้องขังบนตึกสูงใจกลางเขตแมนฮัตตันแทน แม้การจำคุกในเมืองใหญ่จะมีข้อดีในการช่วยให้ผู้ต้องขังได้อยู่ใกล้กับเครือข่ายสนับสนุนของตนเองและบริการอื่นๆ แต่การมีเรือนจำบนตึกสูงในพื้นที่เมือง ซึ่งมีความแออัดสูงทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์เช่นกัน เนื่องจากอาจขาดแคลนพื้นที่กลางแจ้งและอาคารหลายชั้นที่ไม่มี การปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานตามที่กำหนด อาจเป็นปัญหาต่อผู้สู่วัยหรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษอื่นๆ ในการเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าว²⁶⁰

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา มีการให้ความสนใจมากขึ้นกับการมีส่วนร่วมของบริษัเอกชนและโครงการความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน (public-private partnership; PPP) ในการก่อสร้างและบริหารจัดการเรือนจำใหม่²⁶¹

ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และแอฟริกาใต้ มักพบว่ามีการทำสัญญากับบริษัเอกชนในการสร้างและดำเนินการเรือนจำทั้งหมด ขณะที่ในประเทศบราซิล มีแผนโครงการความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนหลายโครงการ เช่น ในรัฐซานตาแคตารีนา และในเมืองเซาเปาโล โดยเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามเพื่อลดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ในประเทศคาซัคสถาน

รัฐบาลได้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสร้างเรือนจำใหม่ 40 แห่งก่อนปี พ.ศ. 2568 ภายใต้ยุทธศาสตร์ใหญ่ในการปรับระบบเรือนจำให้ทันสมัย

อย่างไรก็ดี บางเขตอำนาจศาลเริ่มไม่ให้นักเอกชนเข้าร่วมในการดำเนินการเรือนจำ โดยกล่าวว่าเกิดจากสภาพการณ์และการปฏิบัติที่ไม่ดีในเรือนจำ ประธานาธิบดีโจ ไบเดนแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาออกคำสั่งฝ่ายบริหารหลังจากเข้ารับตำแหน่งในเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ได้ไม่นาน เพื่อยุติการใช้สถานกักกัน ซึ่งดำเนินการโดยเอกชนสำหรับผู้ที่อยู่ในการควบคุมตัว

ทางอาญาโดยรัฐบาลกลาง ในปี พ.ศ. 2564 เรือนจำเอกชนแห่งสุดท้ายในรัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ถูกส่งคืนให้อยู่ในความควบคุมของรัฐ โดยอธิบดีกรมราชทัณฑ์กล่าวว่ามีสาเหตุมาจากความท้าทายในการรับรองว่าผู้ต้องขังในเรือนจำที่ดำเนินการโดยเอกชนจะได้รับปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและสามารถเข้าถึงโครงการและบริการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นน่าจับตามอง:

4.6 น้ำและการสุขาภิบาลในเรือนจำ

➔ เรือนจำทั่วโลกเผชิญกับการขาดแคลนน้ำรวมทั้งน้ำที่ไม่ปลอดภัยและมีการปนเปื้อนและการสุขาภิบาลไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งและประเทศที่มีรายได้ต่ำหรือปานกลาง

➔ ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเป็นปัจจัยสำคัญในทุกภูมิภาคที่ก่อให้เกิดปัญหาน้ำและการสุขาภิบาลไม่เพียงพอในเรือนจำ

ในปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 26 ของประชากรโลกไม่มีน้ำดื่มที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย และร้อยละ 46 ขาดแคลนบริการสุขาภิบาล อัจฉริยจากองค์การน้ำแห่งสหประชาชาติ (UN Water) การจะบรรลุเป้าหมายการเข้าถึงน้ำดื่มโดยถ้วนหน้าให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2573 ตามที่กำหนดไว้ในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 จำเป็นต้องเพิ่มการลงทุนมหาศาลในสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับน้ำและการสุขาภิบาล เมื่อคุณภาพและปริมาณของน้ำแตกต่างกันในพื้นที่ชนบทและพื้นที่เมือง และขึ้นอยู่กับระดับรายได้และระดับการพัฒนาของประเทศ ฉะนั้นการเข้าถึงน้ำที่สะอาดและปลอดภัยในเรือนจำจึงแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ หรือแม้กระทั่งแต่ละเรือนจำในประเทศเดียวกันด้วยเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ การขาดแคลนน้ำในชุมชนภายนอกก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงกว่าในเรือนจำ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งหรือในประเทศที่มีรายได้ต่ำหรือปานกลาง ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำและการขาดแคลนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานนำไปสู่การขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในเรือนจำหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นน้ำสำหรับดื่มกิน เตรียมอาหารหรือเพื่อการสุขาภิบาล ในแถบตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราซึ่งประชากรหนึ่งสามไม่มีกระทั่งอุปกรณ์ในการล้างมือที่บ้าน²⁶² น้ำประปาในเรือนจำยังคงต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนั้น ในหลายประเทศ อาทิ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง มาลาวี อุกันดา เอธิโอเปีย และเซเนกัล ห้องสุขาไม่ใช้มานานไม่ได้และจุถ่ายน้ำสำหรับห้องสุขาและห้องอาบน้ำมักสร้างอยู่ใกล้ระบบระบายน้ำเสียทางสุขาภิบาล²⁶³ ในประเทศเลบานอน ซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเมือง เรือนจำต้องเผชิญกับการขาดแคลนผลิตภัณฑ์เพื่อรักษาสุขอนามัย รวมถึงการขาดแคลนทรัพยากรในการซ่อมแซมจุถ่ายน้ำดื่ม ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ต้องขังไม่มีเงินที่เพียงพอต่อการซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในพื้นที่ที่น้ำประปาปนเปื้อนมลพิษ²⁶⁴

ในภูมิภาคอื่นๆ ที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำ การจ่ายน้ำประปาในเรือนจำถูกจัดลำดับความสำคัญไว้ต่ำตามไปด้วย โดยรายงานสหประชาชาติเกี่ยวกับประเทศเฮติในปี พ.ศ. 2564 อธิบายว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำที่มีสภาพแออัดเข้าดื่มนี้ได้อย่างจำกัดและต้องใช้ตัวแทนเนื่องจากขาดแคลนห้องสุขาในเรือนจำ²⁶⁵ ในประเทศนิการากัวและปานามา มักมีการจัดน้ำประปาให้ผู้ต้องขังเพียงดื่มเดียวสำหรับ

ใช้ในการซักล้าง ทำอาหารและดื่มกิน²⁶⁶ ในประเทศโคลอมเบียและเปรู ซึ่งเรือนจำต้องพึ่งพาน้ำประปาจากพื้นที่ใกล้เคียงส่งผลให้ได้ผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำหรือท่อประปาเสียหาย²⁶⁷ ทั้งยังคาดการณ์ว่าต่อไปเรือนจำจะได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในพื้นที่เมืองมากขึ้น

ในประเทศรายได้สูง โดยทั่วไปน้ำสำหรับดื่มทำอาหาร และเพื่อการสุขาภิบาลมักได้รับผลกระทบในเรือนจำที่เก่าหรือทรุดโทรมและได้รับทุนสนับสนุนไม่เพียงพอ คณะกรรมการของสหภาพยุโรปเพื่อป้องกันการกรมนพบว่าเป็นเรือนจำบางแห่งในยุโรปภาคทวีให้ผู้ต้องขังซื้อน้ำบรรจุขวดด้วยเงินที่มีอยู่จำกัดของตนเอง หากเรือนจำไม่สามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้²⁶⁸ ทั้งยังพบด้วยว่าผู้ต้องขังอาจเข้าถึงห้องอาบน้ำและห้องสุขาได้อย่างจำกัด และมีปัญหาการจ่ายน้ำประปาไม่สม่ำเสมอหรือหยุดชะงักโดยไม่มี การแจ้งล่วงหน้าอย่างเหมาะสม หรือโดยไม่มี การเตรียมงานออกสำรองเอาไว้

ในประเทศอาร์เจนตินาและอังกฤษและเวลส์ มีรายงานว่าห้องอาบน้ำรวมในเรือนจำมีคุณภาพต่ำ ขาดแคลนระบบระบายอากาศและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ และไม่ได้มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ในประเทศฟินแลนด์ การใช้วิธี “เทอร์โคโดน” หรือการเอาภาชนะที่ใช้แทนสุขาตอนกลางคืนไปเททิ้ง เนื่องจากไม่มีห้องน้ำอยู่ในห้องขังสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2563 เมื่อเรือนจำ Hämeenlinna ถูกแทนที่แต่การปฏิบัติเช่นนี้ยังคงพบใน เรือนจำสองแห่งในประเทศ

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำและการขาดแคลน

ทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

นำไปสู่การขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในเรือนจำหลายแห่ง

ไม่ว่าจะเป็นน้ำสำหรับดื่มกิน เตรียมอาหารหรือเพื่อการสุขาภิบาล

**ผู้ต้องขังตักน้ำใส่ถังเพื่อนำไปใช้อาบและซักเสื้อผ้า
ในเรือนจำลา เอสเปอร์รินซาในประเทศฮอนดูรัส**

ไอร์แลนด์ ซึ่งยังไม่ได้รับอานิสงส์ของกระบวนการปฏิรูปเพื่อจัดให้มีการสุขาภิบาลในห้องขังตามการตัดสินใจของศาลฎีกา ซึ่งพบว่าการใช้วิธีดังกล่าวจะเปิดต่อสิทธิในศักดิ์ศรีตามรัฐธรรมนูญและการสั่งห้ามการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมและที่ย่ำยีศักดิ์ศรี²⁶⁰

มีหลักฐานที่ชี้ว่า ยังมีการใช้การปฏิเสธไม่ให้เข้าถึงน้ำดื่มและการสุขาภิบาลเป็นมาตรการลงโทษในเรือนจำ โดยงานวิจัยใหม่ที่ได้อิทธิพลจากระบบราชทัณฑ์ของประเทศเกาหลีเหนือ โดยองค์กรพัฒนาเอกชน Korea Future เปิดเผยว่า ยังมีการใช้วิธีการเช่นนั้นอยู่ ทั้งยังพบว่า การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสุขาภิบาลเป็นลักษณะร่วมของสถานกักกันหลายแห่งในประเทศนั้น โดยมีรายงานว่าผู้ต้องขังถูกเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สั่งห้ามไม่ให้รักษาความสะอาดส่วนบุคคลด้วย²⁷⁰

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับน้ำและการสุขาภิบาลไม่เพียงพอในทุกภูมิภาค ยิ่งประกอบกับการเข้าถึงการสุขาภิบาล น้ำสะอาด และบริการดูแลสุขภาพที่จำกัด ทำให้เกิดความเสียหายต่อการติดเชื้อในเรือนจำมากขึ้น ในเรือนจำขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศเลบานอน ซึ่งดำเนินการเกินความจุสี่เท่า มีรายงานว่าผู้ต้องขังมากกว่า 100 คนต้องใช้ห้องน้ำหนึ่งห้องร่วมกัน ทำให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว²⁷¹ ในประเทศแอฟริกาใต้ซึ่งมีอัตราความแออัดเรือนจำอยู่ที่ร้อยละ 127.2 ผู้ต้องขังรายงานเหตุที่ตนต้องใช้ถังแทนการเข้าห้องน้ำ เนื่องจากมีผู้ต้องขังล้นเรือนจำ และมีห้องน้ำ รวมถึงกระดาษชำระ สบู่ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่นๆ อยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่สะอาดและโรคต่างๆ ตามมา²⁷² ยิ่งไปกว่านั้น เรือนจำในประเทศตุรกีจะจ่ายน้ำเป็นเวลาหนึ่งถึงสองชั่วโมงไม่กี่ครั้งในหนึ่งอาทิตย์เพื่อให้ผู้ต้องขังอาบน้ำและซักล้าง โดยผู้ต้องขังหลายรายอาจได้อาบน้ำเพียงอาทิตย์ละหนึ่งครั้งเท่านั้น²⁷³

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่น่าประหลาดในเรือนจำไม่ปลอดภัยสำหรับการดื่มกิน ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศเม็กซิโก ผู้ต้องขังร้อยละ 60 ซึ่งสามารถเข้าถึงน้ำได้คิดว่าน้ำนั้นไม่ปลอดภัยสำหรับการบริโภค ทั้งยังมีรายงานถึงน้ำประปาในเรือนจำที่ปนเปื้อนสารพิษและสิ่งปนเปื้อน การอุปโภคบริโภคน้ำที่ปนเปื้อน รวมถึงการหยุดชะงักของการระบายของเสียและการรั่วซึมของน้ำเสียจากท่อ หรือเหตุที่พบได้ทั่วไปอย่างการขาดแคลนการเข้าถึงน้ำสะอาดและสิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขาภิบาลแล้วแต่เป็นปัจจัย

ที่เพิ่มความเสี่ยงของการแพร่เชื้อของโรคและอาการป่วยต่างๆ ในเรือนจำได้ทั้งสิ้น²⁷⁴ ในเรือนจำ Insein ของประเทศเมียนมาร์ ผู้ต้องขังเริ่มมีผื่นและรอยโรคตามผิวหนังเมื่อถูกบังคับให้ใช้น้ำสกปรกและมีตะกอนอันเป็นผลมาจากความแออัดในเรือนจำ²⁷⁵ นอกจากนี้ ตลอดสามปีที่ผ่านมา ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า น้ำในเรือนจำรัฐเท็กซัสมีการปนเปื้อนของสารหนู ส่วนน้ำในเรือนจำรัฐแอริโซนา ปนเปื้อนน้ำมันปิโตรเลียมจากสถานีบริการน้ำมันแห่งหนึ่ง ทำให้ไม่เหมาะสำหรับการบริโภค ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำรัฐนิวยอร์กที่บริโภคน้ำปนเปื้อนหลังจากพายุเฮอริเคนไอดาดล่มเกิดอาการป่วยเกี่ยวกับกระเพาะอาหารอย่างรุนแรง ขณะที่ผู้ต้องขังที่ไม่มีเงินซื้อน้ำบรรจุขวดจำเป็นต้องบริโภคน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดของเรือนจำในแต่ละวัน²⁷⁶

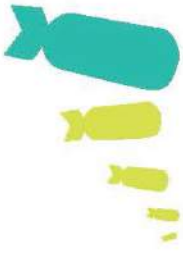
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และโรคติดต่ออื่นๆ เช่น อหิวาตกโรค ทำให้ผู้คนรับรู้ถึงผลกระทบของการขาดแคลนน้ำประปาในเรือนจำที่เกิดขึ้นต่อผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในประเทศเวเนซุเอลา การขาดแคลนน้ำสะอาดซึ่งมีส่วนให้เกิดการขาดแคลนอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอและการรักษาความสะอาด ส่งผลให้เกิดความหิวโหยและโรคภัยในเรือนจำในระดับสูง ตลอดจนอัตราการเสียชีวิตจำนวนไม่น้อยจากภาวะทุพโภชนาการ ทั้งยังเอื้อต่อการแพร่ระบาดของอย่างรวดเร็วของเชื้อไวรัสโควิด-19²⁷⁷ นอกจากนี้ ท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศอิหร่านและตุรกี รายงานจากปี พ.ศ. 2563 เปิดเผยถึงการขาดแคลนการเข้าถึงน้ำประปา รวมถึงผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและอุปกรณ์เพื่อป้องกันโรคในสภาพเรือนจำที่แออัด²⁷⁸ เช่นเดียวกับในประเทศบราซิล ซึ่งการแพร่ระบาดของสองครั้งในปี พ.ศ. 2564 เป็นผลมาจากปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งทำให้การเข้าถึงน้ำและความสะอาดกลายเป็นปัญหาในเรือนจำประเทศบราซิล การขาดแคลนน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขาภิบาลหมายความว่าผู้ต้องขังไม่สามารถกดชักโครกได้ จึงส่งผลต่อคุณภาพของอากาศภายในพื้นที่เรือนจำและห้องขังตามไปด้วย

ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามการเรียกร้องจากนานาชาติให้ลดผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่อประชากรผู้ต้องขังทั่วโลก ประเทศอื่นๆ จึงมีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงน้ำ โดยหลายประเทศในทวีปแอฟริกา อาทิ อุกันดา มาลาวี และเคนยา ทำการจัดซื้อถังสำรองน้ำและสบู่ รวมทั้งยังเริ่มมีการดำเนินการปรับปรุงอาคารที่พักเพื่อให้ระบบระบายอากาศและการเข้าถึงน้ำดีขึ้น²⁷⁹ ในประเทศเสด

งค์กร UNICEF เริ่มต้นโครงการติดตั้งสถานีล้างมือ 390 จุดในประเทศ ซึ่งรวมถึงในเรือนจำด้วย²⁸⁰ ในประเทศแทนซาเนีย มีการติดตั้งสถานีล้างมือ 35 จุดที่ให้บริการน้ำสะอาด สบู่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อระบายน้ำในเรือนจำสี่แห่ง เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่วนในประเทศอื่นๆ เช่นปานามา มีการประกาศใช้แผนต่อต้านการขาดแคลนน้ำดื่มในเรือนจำซึ่งรวมถึงการนำถังสำรองน้ำใหม่มาใช้เพื่อขนส่งน้ำ การเจาะบ่อน้ำบาดาลใหม่ และการกระจายน้ำส่วนเกินจากบางเรือนจำไปแบ่งให้เรือนจำอื่นๆ ที่ต้องการน้ำ²⁸¹

ผู้หญิงซึ่งเป็นประชากรส่วนน้อยในเรือนจำยังคงต้องเผชิญความท้าทายเฉพาะบางประการในการเข้าถึงน้ำ เช่น ผู้ที่เคยรับโทษในศูนย์กักกันในประเทศรวันดา อธิบายถึง “สภาพขวนขวายและย่ำยีศักดิ์ศรี” ในห้องสำหรับผู้หญิงและเด็ก ซึ่งไม่มีน้ำดื่มให้บริการเป็นประจำ อีกทั้งบางครั้งอาจมีน้ำให้เพียงวันละหนึ่งครั้งและในปริมาณน้อยนิดให้ทุกคนแบ่งกัน²⁸² รายงานในปี พ.ศ. 2562 อธิบายว่า ผู้หญิงในเรือนจำต้องอยู่ในห้องขังที่ห้องน้ำเสียและถ่ายน้ำอย่างไม่สม่ำเสมอ ทั้งยังไม่สามารถเข้าห้องน้ำได้ในตอนกลางวัน ในประเทศแคเมอรูน ไนจีเรีย เซียร์ราลีโอน และซิมบับเว ผู้หญิงถูกบังคับให้ใช้กระโถนที่ต้องนำไปล้างทำความสะอาดด้วยตนเอง²⁸³ เรือนจำสำหรับผู้หญิงหลายแห่งในประเทศอิหร่านเผชิญกับปัญหาขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในฤดูร้อน และในทัศนสถานหญิงแห่งหนึ่งมีรายงานว่า มีห้องน้ำน้ำห้องและห้องอาบน้ำสามห้องเท่านั้นสำหรับผู้ต้องขังหญิงเกือบ 300 คน²⁸⁴

4.7 รัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง



680,500

มีผู้ต้องขังกว่า 680,500 คนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง²⁹⁵

➔ **ระหว่างที่การแพร่ระบาดดำเนินไป เรือนจำในรัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ขาดแคลนกระทั่งอุปกรณ์พื้นฐานในการป้องกันและการแพร่ระบาดและให้บริการดูแลสุขภาพกับผู้ติดเชื้อโควิด-19**

อ้างอิงจากค่าประมาณของธนาคารโลก (World Bank) ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2563 ผู้คนเกือบ 82.4 ล้านคนอาจต้องถูกบังคับให้กลายเป็นผู้พลัดถิ่น และอีกกว่า 20 ล้านคนกำลังใช้ชีวิตอยู่ในภาวะยากจนสุดขีดในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง²⁹⁶ ตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งต่อเนื่องในบางรัฐที่ได้รับผลกระทบเลวร้ายที่สุด เช่น ประเทศซีเรีย โซมาเลีย และเยเมน ยังคงดำเนินต่อไป ขณะที่ความไม่สงบในประเทศเมียนมาร์ อัฟกานิสถาน และเอธิโอเปียทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ประเทศรัสเซียรุกรานประเทศยูเครน ประธานาธิบดีจึงได้ประกาศว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการสู้รบจะได้รับรางวัลพลจัตวาจากเรือนจำ ภายในเดือนมีนาคม เรือนจำ 33 แห่งตกอยู่ในเขตที่มีการสู้รบอย่างดุเดือด และเรือนจำอย่างน้อยห้าแห่งถูกโจมตีจากกองทหารรัสเซียตามข้อมูลอ้างอิงจากกระทรวงยุติธรรมของประเทศยูเครน เรือนจำในเขตที่มีความขัดแย้งจึงประสบความยากลำบากในการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้ต้องขัง เช่น อาหาร ยารักษาโรค และผลิตภัณฑ์รักษาความสะอาด ตลอดจนเครื่องปั่นไฟฟ้า รถยนต์ และชุดเกราะ โดยที่เรือนจำต้องดำเนินการมาตรการในการอพยพผู้คนไปยังสถานกักกันในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ

เมื่อโรคร้ายยังคงดำเนินต่อไป เรือนจำและศูนย์กักกันหลายแห่งในรัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งขาดแคลนกระทั่งอุปกรณ์พื้นฐานในการป้องกันและการแพร่ระบาดและให้บริการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ติดเชื้อโควิด-19²⁹⁷ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้คนนับล้านในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งยังไม่ได้รับวัคซีนโควิด-19 แม้แต่เข็มเดียวภายในปี พ.ศ. 2564 โดยมีเพียงร้อยละ 1.2 ของประชากร

ในประเทศเอธิโอเปีย ซูดานใต้ และเยเมนเท่านั้นที่ได้รับวัคซีนครบ รวมถึงประชากรร้อยละ 3.5 ในประเทศโซมาเลีย และร้อยละ 4 ในประเทศซีเรีย²⁹⁸

มีข้อมูลอยู่จำกัดเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนในเรือนจำภายในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 ในกลุ่มประเทศที่ธนาคารโลกจำแนกว่าเป็นเขตที่มีความขัดแย้งระดับสูงถึงปานกลาง การฉีดวัคซีนให้ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำได้เริ่มขึ้นในประเทศลิเบีย สาธารณรัฐแอฟริกากลาง และโมซัมบิก แต่ความคืบหน้าไม่ชัดเจน ขณะที่น้อยกว่าร้อยละ 10 ได้รับวัคซีนในประเทศเมียนมาร์ แคมปอนด์ และบูร์กินาฟาโซ เทียบกับร้อยละ 80 ที่ได้รับวัคซีนในประเทศอัฟกานิสถานและอิรัก การฉีดวัคซีนยังไม่เริ่มในประเทศเซติ บุรุนดี และซาด และไม่มีข้อมูลสำหรับอีกเก้าประเทศ ซึ่งรวมถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ซีเรีย เยเมน และเอธิโอเปีย²⁹⁹

โรคร้ายยังก่อให้เกิดข้อจำกัดใหม่ๆ เช่น ความหวาดกลัวว่าจะได้มีเงินบริจาคน้อยลงและการแทรกแซงการเข้าถึงองค์กรพัฒนาเอกชนที่จำเป็น ตลอดจนองค์กรให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอื่นๆ ที่มีบทบาทสำคัญในการเฝ้าติดตามบริบทของเรือนจำและให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาและการสร้างกระบวนการยุติธรรมขึ้นมาใหม่³⁰⁰ ยกตัวอย่าง เช่น ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross) หรือ ICRC รายงานว่า ไม่สามารถกลับไปเยี่ยมเยียนและดำเนินกิจกรรมเพื่อจุดประสงค์ด้านมนุษยธรรม โดยบริสุทธิ์ใจในเรือนจำประเทศเมียนมาร์ได้อีกนับตั้งแต่หยุดชะงักไปในช่วงเริ่มแรกของการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไรก็ตาม ICRC ยังสามารถกลับเข้าไปในเรือนจำในภูมิภาคกัทเทรย์ของประเทศเอธิโอเปีย เพื่อจัดหาปัจจัยพื้นฐาน

น้ำและการสุขาภิบาล และช่วยให้ผู้ต้องขังติดต่อกับครอบครัวของตนเอง³⁰¹

สภาพการกักกันที่เลวร้ายและการทรมาณหรือการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างโหดร้ายหลักรวมมีการขัดกันด้วยอาวุธกลายเป็นหัวข้อของคดีที่ได้รับการสนทนากันอย่างกว้างขวางในขณะนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 ในฐานะส่วนหนึ่งของความพยายามเพื่อเรียกร้องการรับผิดชอบในการทรมาณและการปฏิบัติกับผู้ต้องขังอย่างโหดร้ายในเรือนจำประเทศซีเรีย ศาลประเทศเยอรมนีพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ชาวซีเรียมีความผิดในอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ขณะที่ทางประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้มาตรการคว่ำบาตรใหม่กับเรือนจำและเจ้าหน้าที่ของประเทศซีเรีย³⁰² ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปตัดสินว่าสภาพการกักกันพลเรือนชาวอาร์เจนตินาและนักโทษสงครามในประเทศรัสเซียหลักรวมความขัดแย้งในปี พ.ศ. 2551 ละเมิดการห้ามการปฏิบัติที่โหดร้าย การรุนแรงจากการขาดแคลนพื้นที่ในศูนย์กักกันก็ยังมีเทียบเท่ากับไม่พอ สภาพทางสุขาภิบาลไม่ดี ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน และมีการปฏิบัติที่ทำให้ผู้ต้องขังเสียชีวิต³⁰³ โดยอาชญากรรมสำคัญต่อการกักกันชาวอาร์เจนตินาในสภาพเรือนจำที่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่ยอมรับได้หลังจากการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศอาร์เจนตินาและอาเซอร์ไบจานในปี พ.ศ. 2564

ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง การขาดแคลนซึ่งเสถียรภาพ การช่วงชิงอำนาจอย่างไม่สิ้นสุด และการยกระดับความรุนแรงของสงครามกลางเมืองอยู่บ่อยครั้งยังคงทำให้เรือนจำตกเป็นเป้าของการโจมตีจากภายนอกและการหลบหนีออกจากเรือนจำ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 นักรบกลุ่มอัลชาบับบุกเข้าเรือนจำแห่งหนึ่งในประเทศโซมาเลียและปลดปล่อยนักโทษ 400 คนเป็นอิสระ

การฉีดวัคซีนโควิด-19 ในเรือนจำในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2564)²⁹⁹

ได้รับวัคซีนมากกว่าร้อยละ 80	อัฟกานิสถาน อิรัก
ได้รับวัคซีนน้อยกว่าร้อยละ 10	เมียนมาร์ แคมปอนด์ บูร์กินาฟาโซ
เริ่มฉีดวัคซีนแต่ความคืบหน้าไม่ชัดเจน	ลิเบีย สาธารณรัฐแอฟริกากลาง โมซัมบิก
ยังไม่เริ่มฉีดวัคซีน	เซติ บุรุนดี ซาด
ไม่มีข้อมูล	สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ซีเรีย เยเมน เอธิโอเปีย

ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง การขาดแคลนซึ่งเสถียรภาพ

การช่วงชิงอำนาจอย่างไม่สิ้นสุด และการยกระดับความรุนแรง

ของสงครามกลางเมืองอยู่บ่อยครั้งยังคงทำให้เรือนจำ

ตกเป็นเป้าของการโจมตีจากภายนอกและการหลบหนีออกจากเรือนจำ



ผู้คนมารวมตัวกันที่เรือนจำแห่งหนึ่งซึ่งถูกโจมตี
โดยเครื่องบินรบในเมืองโฮ โดกาห์ ประเทศเยเมน

ซึ่งนักโทษหลายคนเป็นสมาชิกกลุ่มอัล-ซาบับ ที่ยังสังหารทหารไปทั้งหมดเจ็ดนาย²⁹⁴ หนึ่งในสิ่งแรกที่กลุ่มตาลีบันลงมือทำหลังจากยึดอำนาจในประเทศอัฟกานิสถานคือการเข้าควบคุมเรือนจำ Pul-e-Charkhi และเรือนจำ Bagram ที่มีชื่อเสียงฉาวโฉ่ และปล่อยสมาชิกกลุ่มตาลีบันที่ถูกคุมขังเป็นอิสระ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 มีการโจมตีทางอากาศที่พุ่งเป้าไปที่เรือนจำที่ดำเนินการโดยกลุ่มกบฏฮูตีในประเทศเยเมน และอ้างว่าทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 82 รายและผู้บาดเจ็บ 265 ราย²⁹⁵ การบุกเข้าเรือนจำครั้งใหญ่ในประเทศซีเรีย ซึ่งสถานการณ์ทางการเมืองกลับมาปั่นป่วนอีกครั้ง โดยมีฉากหลังเป็นการกล่าวหาว่ามีความพยายามก่อรัฐประหารในปี พ.ศ. 2564 ทำให้มีผู้ต้องขังหลบหนีออกมาได้ 250 รายและมีผู้เห็นเหตุการณ์เสียชีวิต 25 ราย²⁹⁶

เมื่อไม่นานมานี้ ความรุนแรงทางเพศต่อผู้ชายและเด็กผู้ชายที่เกี่ยวกับความขัดแย้งได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งรวมถึงในการประชุมเพื่ออภิปรายแบบเปิดว่าด้วยความรุนแรงทางเพศที่เกี่ยวกับความขัดแย้งของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) ในปี พ.ศ. 2564 โดยมีรายงานว่าผู้ชายและเด็กผู้ชายถูกใช้เป็นแรงงานบังคับ รวมถึงถูกใช้เป็นโล่มนุษย์และแสวงประโยชน์ทางเพศ อ้างอิงจากรายงานสหประชาชาติปี พ.ศ. 2564 จากรัฐที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง 18 รัฐ เหตุความรุนแรงทางเพศต่อผู้ชายและเด็กผู้ชายส่วนใหญ่เกิดขึ้นในสถานกักกัน²⁹⁷ ส่วนในประเทศอัฟกานิสถาน มีการบันทึกถึงวิธีปฏิบัติที่เรียกว่า บาช่า บาช (bacha bazi) หรือการแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณีและล่วงละเมิดเด็กผู้ชายและเด็กหนุ่มโดยกองกำลังความมั่นคง²⁹⁸

เด็กมักตกอยู่ในสภาพการกักกันและการปฏิบัติที่โหดร้ายในบริบทของรัฐที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ซึ่งรวมถึงการขาดแคลนอาหารและบริการทางการแพทย์ที่เพียงพอ ระหว่างปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 เด็กจำนวน 318 คน โดยส่วนใหญ่ไม่ได้ถือสัญชาติอัฟกานิสถาน ถูกจำคุกในเรือนจำและศูนย์กักกันในประเทศอัฟกานิสถานพร้อมกับมารดาจากข้อกล่าวหาว่าเกี่ยวข้องกับกลุ่มตาลีบันหรือกลุ่ม ISIL-K²⁹⁹ ยิ่งไปกว่านั้น บุตรของสมาชิกกลุ่ม ISIS ในประเทศซีเรียและอิรักถูกควบคุมตัวในค่ายกักกันสำหรับครอบครัว และเมื่ออายุครบ 18 ปี จะถูกส่งตัวไปยังเรือนจำทั่วไปพร้อมกับนักบวช ISIS ที่ได้รับบาดเจ็บ ระหว่างความขัดแย้งช่วงต้นปี พ.ศ. 2565 เพื่อยึดเรือนจำในเมืองอัล-ฮาซาคาห์ ประเทศซีเรีย ซึ่งมีเด็กหนุ่มประมาณ 700 คน ถูกจำคุกอยู่ มีรายงานว่า นักบวช ISIS เคลื่อนผู้ส่วนของเรือนจำที่มีเด็กผู้ชายเหล่านั้นอยู่และใช้พวกเขาเป็นโล่มนุษย์³⁰⁰

4.8 กิจพิบัติทางธรรมชาติและสภาพอากาศสุดขั้ว

- ➔ เรือนจำมักถูกละเลยจากแผนจัดการความเสี่ยงจากอันตรายต่าง ๆ ตลอดจนแผนลดผลกระทบจากภัยพิบัติหรือในการรับมือกับผลพวงจากภัยพิบัติจากสภาพภูมิอากาศ
- ➔ ในปี พ.ศ. 2564 เกิดเหตุอัคคีภัยในเรือนจำในประเทศอินโดนีเซียและบรูไน ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 40 ราย

จากผลการวิจัยปฐมภูมิ เอกสารนี้เสนอมาตรการเชิงปฏิบัติโดยใช้แนวทางฐานสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ด่านหน้าที่ทำงานในระบวเรือนจำ³⁰²

ภาวะสภาพอากาศสุดขั้วเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตที่เพิ่มขึ้น โดยเกือบร้อยละ 9.4 ของการเสียชีวิตทั่วโลกในแต่ละปีมีสาเหตุมาจากความร้อนหรือหนาวจัด³⁰⁴ ที่ยังเกี่ยวข้องมวลหลักของผู้ต้องขังมาอย่างยาวนานเช่นกัน การศึกษาโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในประเทศชิลีพบว่าผู้ต้องขังเสียชีวิต 44 รายในหนึ่งคืนเนื่องจากต้องอยู่ในห้องขังที่แออัดจนเป็นอันตรายในอุณหภูมิสูงถึง 46 องศาเซลเซียส³⁰⁵ แม้แต่ในประเทศรายได้สูงอย่างออสเตรเลีย อุณหภูมิในเรือนจำที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ³⁰⁶ พบปัญหาการขาดแคลนเครื่องปรับอากาศที่คล้ายกัน ในเรือนจำของรัฐเท็กซัสและรัฐมิสซิสซิปปีในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้เกิดการฟ้องร้องคดีให้มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศหลังจากคลื่นความร้อนทำให้อุณหภูมิพุ่งสูงกว่า 37 องศาเซลเซียส³⁰⁷ ในช่วงฤดูหนาวที่อากาศหนาวเย็นเป็นพิเศษในรัฐนิวยอร์กในปี พ.ศ. 2563 โดยมีอุณหภูมิราว -15 องศาเซลเซียส พบว่าเรือนจำไม่มีเครื่องทำความร้อนและเครื่องนุ่งห่มที่อบอุ่นเพียงพอ อีกทั้งหน้าต่างที่ยังไม่สามารถปิดได้สนิทเพื่อกันไม่ให้ความหนาวเข้ามาภายในอาคาร³⁰⁸ เจ้าหน้าที่เรือนจำเองก็ได้รับผลกระทบไปด้วยเช่นกันจากสภาพอุณหภูมิสุดขั้วและได้ฟ้องร้องระบบเรือนจำจากปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องด้วย³⁰⁹



ภาวะสภาพอากาศสุดขั้วยังอาจส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง โดยการเพิ่มความเสี่ยงต่อความรุนแรง โดยการวิจัยใน 57 เมืองทั่วโลกระหว่างปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2555 พบว่า การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโดยรวมหนึ่งองศาสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของเหตุฆาตกรรมร้อยละ 6 โดยเฉลี่ย ที่ยังพบผลกระทบที่แตกต่างกันออกในแต่ละภูมิภาคของอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นต่ออาชญากรรมที่มีการใช้ความรุนแรง³¹⁰

ระหว่างปี พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2562 อันตรายจากสภาพอากาศ สภาพภูมิอากาศ และอุทกภัยรวมแล้วเป็นสาเหตุของภัยพิบัติที่ร้ายแรงกว่าร้อยละ 50 ที่ยังเป็นเรื่องของการเสียชีวิตที่ได้รับแจ้งร้อยละ 45 และความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั่วโลกกว่าร้อยละ 74 ถึงแม้การเสียชีวิตทั้งหมดจากภัยพิบัติเหล่านี้จะลดลงในช่วงเวลาดังกล่าวก็ตาม ทว่าร้อยละ 91 ของการเสียชีวิตเกิดขึ้นในประเทศรายได้ต่ำ³⁰¹

แม้รัฐบาลและสังคมจะต่อสู้กับการแก้ไขปัญหามาจากภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง แต่เรือนจำมักไม่ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งในแผนจัดการความเสี่ยงจากอันตรายต่างๆ ตลอดจนแผนลดผลกระทบจากภัยพิบัติหรือในการรับมือกับผลพวงจากภัยพิบัติจากสภาพภูมิอากาศไม่ว่าจะในประเทศรายได้สูงหรือประเทศรายได้ต่ำ เพื่อตอบสนองต่อปัญหานี้ PRI ออกเอกสารแนวทวนใหม่ในปี พ.ศ. 2564 ว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสำหรับเรือนจำ นับเป็นเป็นเอกสารฉบับแรกในหัวข้อนี้ที่มีการจัดทำขึ้น อ้างอิง

ผลกระทบของภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภาวะสภาพอากาศสุดขั้วต่อเรือนจำ



งานวิจัยในรัฐมิสซิสซิปปีของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐที่ไม่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศในเรือนจำ พบว่าในวันที่มีอุณหภูมิเฉลี่ย 26 องศาเซลเซียสขึ้นไป ความรุนแรงในเรือนจำสูงขึ้นกว่าร้อยละ 20³¹¹ อัตราความแออัดในเรือนจำที่สูงขึ้นทั่วโลกยังส่งผลต่อวิธีที่ผู้ต้องขังประสบกับอันตรายจากภัยธรรมชาติและภัยพิบัติอื่นๆ ปัญหาผู้ต้องขังในเรือนจำทำให้สภาพการอยู่ใน

สภาวะสภาพอากาศสุดขั้วเลวร้ายลงกว่าเดิม โดยเฉพาะเมื่ออากาศไม่ถ่ายเทและมีเวลาอยู่กลางแจ้งจำกัด ตลอดจนอันตรายอื่นๆ เช่น อัคคีภัย ในเรือนจำ ในปี พ.ศ. 2564 เกิดเหตุเพลิงไหม้ในเรือนจำในประเทศอินโดนีเซียและบรูไน ส่งผลให้มีรายงานผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 40 ราย เรือนจำในทั้งสองประเทศมีปัญหาผู้ต้องขังในเรือนจำอย่างรุนแรงและรองรับผู้ต้องขังเกินความจุอย่างน้อยสามเท่า ทำให้ไฟลุกไหม้อย่างรวดเร็วก็ยังมียากต่อการหาหนทางนี้ด้วย

ในประเทศมาดากัสการ์ พายุไซโคลนที่เกิดขึ้นติดต่อกันสองครั้งและอุกกภัยที่ตามมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อเรือนจำห้าแห่ง ก็ยังทำให้ถนนใช้การไม่ได้ ส่งผลให้เรือนจำขาดแคลนทั้งอาหารและน้ำดื่ม ในเรือนจำ Mananjary ซึ่งมีรายงานว่ารองรับผู้ต้องขังเกินความจุอย่างเป็นทางการถึงสามเท่า ความแออัดในเรือนจำทำให้สถานการณ์ที่มีอาหารและน้ำจำกัดเลวร้ายลงไปอีก ส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ ขณะที่หลังคาเรือนจำถูกลมแรงพัดปลิว และมีรายงานว่าคนในเรือนจำต้องนั่งขดตัวก้นในโบสถ์ของเรือนจำ เนื่องจากไม่มีพื้นที่มากพอให้นอนลงได้³¹² การขาดแคลนซึ่งแผนการจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งเน้นเรือนจำ

โดยเฉพาะก่อให้เกิดความหวาดกลัวในกลุ่มผู้ต้องขังเมื่อต้องเผชิญกับวิถีภัย ส่งผลให้เกิดการหลบหนีและการก่อความไม่สงบในเรือนจำ ยกตัวอย่างเช่น หลังจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศชิลี อินโดนีเซีย และเนปาล ผู้ต้องขังหลายรายพยายามหลบหนีเมื่อกำแพงเรือนจำถล่ม น้ำไหลทะลักท่วมเรือนจำ และมีอาหารและน้ำเหลืออยู่จำกัด ในประเทศออสเตรเลีย เกิดเหตุความไม่สงบขึ้นในเรือนจำเนื่องจากขาดแคลนเครื่องปรับอากาศในช่วงที่อุณหภูมิในหน้าร้อนพุ่งสูงอย่างรุนแรงในปี พ.ศ. 2561

ยิ่งไปกว่านั้น การขาดแคลนการวางแผนเผชิญเหตุ โดยเฉพาะสำหรับเหตุภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำอาจส่งผลกระทบเป็นทอดๆ เช่น ปัญหาน้ำประปาปนเปื้อน การขาดแคลนอาหาร ห่อน้ำดื่มและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ต้องขัง³¹³ เมื่อโควิด-19 แพร่ระบาดไปพร้อมๆ กับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างพายุทอร์นาโดในรัฐเซาท์แคโรไลนา และพายุเฮอริเคนไอดาในรัฐหลุยเซียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เรือนจำจำเป็นต้องดำเนินการส่งตัวและการอพยพโดยกระหน่ำกันท่ามกลางการแพร่ระบาด ทำให้ผู้ต้องขังถูกตัดขาดจากครอบครัวของตน³¹⁴

ส่วนที่ห้า

บทบาทและการใช้เทคโนโลยี

➔ **ทั่วโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลในกลุ่มผู้ต้องขังเนื่องมาจากตระหนักถึงความสำคัญของทักษะทางดิจิทัลในทุกมิติของชีวิต**

➔ **ความยุ่งยากซับซ้อนในการเพิ่มการใช้เทคโนโลยีในเรือนจำก่อให้เกิดความท้าทายด้านทรัพยากร สิทธิมนุษยชน และการนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งรวมไปถึงข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวด้วย**

เรือนจำและกระบวนการยุติธรรมโดยรวมยังคงลงทุนในการสร้างศักยภาพทางดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังถูกเร่งให้เร็วขึ้นด้วยความจำเป็นในสถานการณ์ของโรคระบาดโควิด-19

ในบริบทที่ความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและยังเป็นสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลในกลุ่มผู้ที่อยู่ในเรือนจำ³¹⁵ โดยผู้ที่พ้นโทษจะต้องมีทักษะทางดิจิทัลที่จำเป็นต่อการกลับคืนสู่ชุมชนของตน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประกันสังคม งานบริการทางสุขภาพ และการประกันได้ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ชีวิตประจำวันมีส่วนที่ต้องดำเนินกิจกรรมออนไลน์มากขึ้น

เพื่อตอบสนองต่อประเด็นนี้ จึงมีการเพิ่มโครงการใหม่ๆ ขึ้นตลอดปีที่ผ่านมา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลในเรือนจำในหลายประเทศ ยกตัวอย่าง เช่น เรือนจำในรัฐฟิลาเดลเฟีย ประเทศอินเดีย ได้เปิดตัวโครงการรณรงค์ความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลที่มีผู้ต้องขังเข้าร่วมกว่า 500 คน เพื่อสอนให้ผู้ต้องขังใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ดิจิทัลอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ต รับส่งอีเมล และทำธุรกรรมออนไลน์³¹⁶ พบความพยายามที่คล้ายคลึงกันนี้ ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ในรัฐเคนซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังดำเนินการออกแบบโครงการความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลสำหรับผู้ต้องขังหญิง เพื่อให้พวกเขาที่มีทักษะที่จำเป็นต่อการสมัครงานและช่วยให้สามารถเปลี่ยนถ่ายกลับคืนสู่สังคมได้อย่างราบรื่นเมื่อได้รับการปล่อยตัว³¹⁷

ความรู้ความเข้าใจทางดิจิทัลจำเป็นมากขึ้นเรื่อยๆ ในชีวิตประจำวัน รวมถึงในเรื่องจำด้วยเช่นกัน ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้นในหลายมิติของระบบเรือนจำ อาทิ การแก้ไขฟื้นฟู การติดต่อกับสังคมภายนอก และบริการดูแลสุขภาพ ยกตัวอย่าง เช่น ในประเทศอังกฤษ มีการใช้ระบบการแพทย์ทางไกล (telemedicine) ในเรือนจำทั่วประเทศ แม้จะมีความล่าช้าอยู่บ้าง เนื่องจากความกังวลเรื่องความเป็นส่วนตัว รวมถึงการอนุมัติทางแก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี และการขาดแคลนการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย³¹⁸ เรือนจำแห่งหนึ่งในประเทศเลบานอนติดตั้งระบบติดตามสุขภาพทางดิจิทัลและคลินิกจิตวิทยาทางไกลด้วยการร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน ขณะที่ประเทศไทยเปิดใช้ระบบให้คำปรึกษาทางจิตเวชทางไกลในเรือนจำและทัณฑสถาน 60 แห่ง และในปี พ.ศ. 2564 มีผู้ต้องขังเข้าใช้บริการนี้เป็นจำนวน 3,359 ราย³¹⁹

หลายประเทศมีความล่าช้าในการให้บริการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในเรือนจำ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างร้ายแรมมักพบได้ทั่วไปในเขตที่มีรายได้ต่ำ แต่ในหลายพื้นที่กลับพบว่า มีการห้ามไม่ให้ใช้อินเทอร์เน็ตในเรือนจำด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงในประเทศฝรั่งเศส นโยบายเช่นนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้ตรวจการเรือนจำ ซึ่งแนะนำให้ยกเลิกเนื่องจากการห้ามดังกล่าวขัดขวางสิทธิหลายข้อ เช่น สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมาย เป็นต้น

ประเทศแคนาดายังคงไม่อนุญาตให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตในเรือนจำ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงล่าสุดที่อนุญาตให้จำเลยที่ไม่มีตัวแทนทางกฎหมายสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ด้วยจุดประสงค์ทางกฎหมาย แม้จะต้องอยู่ใต้การกำกับดูแลจากเจ้าหน้าที่และในระยะเวลากำหนดตามที่ระบุ อีกทั้งยังมีรายงานว่า ภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ การการังไม่สามารถอนุมัติคำร้องขอเพื่อเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ทั้งหมด³²⁰ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปพิจารณาประเด็นนี้ในการฟ้องคดีต่อประเทศตุรกี ในปี พ.ศ. 2564 โดยศาลเห็นว่า แม้เจ้าหน้าที่เรือนจำจะมีอำนาจตามกฎหมายในการจำกัดให้เข้าถึงได้บางเว็บไซต์เท่านั้น แต่การกระทำดังกล่าวละเมิดต่อสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล เนื่องจากปฏิเสธไม่ให้

ผู้ถูกควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีเข้าถึงเว็บไซต์ของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป ศาลรัฐธรรมนูญ และราชกิจจานุเบกษาของทางการเพื่อจุดประสงค์ในการเตรียมตัวสู้คดี³²¹

พบการเพิ่มขึ้นของจำนวนโครงการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังสู่การทำงานภายหลังการปล่อยตัวในภาคเทคโนโลยีที่ขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ในหลายพื้นที่บนโลก ในปี พ.ศ. 2564 เรือนจำในประเทศกายอานาจัดการฝึกอบรมทักษะทางดิจิทัลนาน 12-15 สัปดาห์สำหรับผู้ต้องขังชาย 15 คนและผู้ต้องขังหญิง 15 คน ในหัวข้อเรื่องการออกแบบและการพัฒนาเว็บไซต์ และการใช้เครื่องมือประมวลผลคำขึ้นพื้นฐาน ขณะที่เรือนจำในประเทศเนเธอร์แลนด์ สเปน โปรตุเกส และโรมาเนีย ได้ดำเนินโครงการต่างๆ เช่น “Coding Out” ซึ่งสอนทักษะการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้พ้นโทษได้เข้าไปฝึกงานในด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ หลังจากการปล่อยตัว และมีโครงการ TRIANGLE สำหรับเยาวชนในเรือนจำ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้พัฒนาแผนพัฒนาชีวิตของตนเอง³²²

นอกจากนั้น แนวโน้มไปสู่เรือนจำอัจฉริยะ (smart prison) และเทคโนโลยีภายในห้องขังได้เริ่มขึ้นแล้วเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในประเทศรายได้สูง โดยมีบริการในเรือนจำที่หันมาใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางดิจิทัลมากขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาความมั่นคง ประสิทธิภาพ และการเข้าถึงบริการและโอกาสในการแก้ไขฟื้นฟู ยกตัวอย่าง เช่น “โครงการเรือนจำอัจฉริยะ” ในประเทศฟินแลนด์

ชั้นเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ในทัศนสถานหญิง
เชียงใหม่ ประเทศไทย

หลายประเทศมีความล่าช้าในการให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

ในเรือนจำ บางส่วนเกิดจากการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน

ทางเทคโนโลยี ขณะที่ในหลายพื้นที่ที่มีสาเหตุมาจาก

การสั่งห้ามไม่ให้ใช้อินเทอร์เน็ต

เรือนจำแห่งหนึ่งที่เปิดใช้ในปี พ.ศ. 2564 ติดตั้งคอมพิวเตอร์พกพาไว้ในห้องขังทุกห้องพร้อมกับระบบที่สามารถใช้เพื่อติดต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำ บริการดูแลสุขภาพและภาคีองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ได้ ก็ยังสามารถใช้โทรผ่านวิดีโอ และเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ อาทิ การศึกษา ชื่อออนไลน์ และจัดการธุรกรรมในแต่ละวัน³²³ ทั้งนี้ ในประเทศตุรกีกำลังจะดำเนินโครงการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งได้จัดโครงการนำร่องในทัณฑสถานหญิงในเมืองอังการาเพื่อบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะที่มีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้เรือนจำสามารถใช้จอสัมผัสที่เชื่อมกับข้อมูลชีวมาตร (biometrics) ซึ่งจะเชื่อมต่อผู้ต้องขังกับบริการที่ต้องการได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่³²⁴ ประเทศคาซัคสถานเพิ่งเริ่มใช้มาตรการดิจิทัลต่างๆ ด้วยเช่นกัน อาทิ ร้านค้าออนไลน์สำหรับผู้ต้องขังและครอบครัว ทั้งยังตั้งจุดบริการอิเล็กทรอนิกส์ในเรือนจำ ซึ่งผู้ต้องขังสามารถใช้ในการส่งคำขอ คำร้อง และคำอุทธรณ์ไปยังหน่วยงานติดตามตรวจสอบภายในต่างๆ ได้³²⁵

อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในเรือนจำมีความซับซ้อนยิ่ง ดังนั้นจึงมีความท้าทายด้านจริยธรรม สิทธิมนุษยชน และการนำไปปฏิบัติจริง ยกตัวอย่าง เช่น แผนการให้ผู้ใช้เป็นผู้จ่ายอย่างเห็นตัวอย่างในรัฐโอคลาโฮมา ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำให้ผู้ต้องขังมีค่าใช้จ่ายสูงมากในการเข้าถึงตำรากฎหมาย ชั้นเรียนในมหาวิทยาลัย ดนตรี หรือแม้แต่การติดต่อ

สื่อสารกับครอบครัวผ่านแท็บเล็ตที่เรือนจำจัดให้ ประเด็นนี้นำไปสู่ความหวาดกลัวว่าการเปลี่ยนไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแทนระบบที่ต้องใช้กระดาษอย่างห้องสมุดกฎหมายและการส่งไปรษณีย์ จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขัง³²⁶

ความกังวลเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องความได้สัดส่วนและความเป็นส่วนตัวเกิดขึ้นพร้อมกับการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อตรวจตราและติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่แพร่หลายขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น ในประเทศออสเตรเลีย ระบบการเฝ้าระวังในเรือนจำใหม่ออกแบบมาเพื่อให้สิทธิพิเศษทางดิจิทัลต่างๆ สำหรับผู้ต้องขังที่มี “พฤติกรรมที่สงบเรียบร้อย”³²⁷ ในทางกลับกัน การใช้เทคโนโลยีนี้อาจมีข้อดีด้วยเช่นกัน เช่น นำมาใช้เพื่อติดตามสุขภาพเหมือนในเรือนจำที่ประเทศออสเตรเลีย ขณะที่ในฮ่องกงมีการใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถติดตามสัญญาณชีพารและตำแหน่งที่ตั้งของผู้ต้องขังได้ ช่วยลดความเสี่ยงในการทำร้ายตนเอง ทั้งยังแจ้งเตือนเจ้าหน้าที่เมื่อผู้ต้องขังจำเป็นต้องได้รับการดูแลสุขภาพ³²⁸ การพัฒนาความปลอดภัยสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังยังเป็นตัวขับเคลื่อนการใช้ระบบความมั่นคงขั้นสูง ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศไทยกำลังจะมีโครงการนำร่องสำหรับการใช้กล้องติดตามตัว กล้องวงจรปิดที่สามารถดักจับใบหน้าและปัญญาประดิษฐ์เพื่อป้องกันการกระทำทารุณระหว่างการควบคุมตัว

นอกจากนี้ ยังมีการเปลี่ยนจากระบบที่ใช้สืบต่อกันมาไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกันมากขึ้นในเรือนจำ และในการจัดการคดีในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเรือนจำ 52 แห่งในประเทศโบลิเวียหันไปใช้ระบบบันทึกข้อมูลผู้ต้องขังอัตโนมัติด้วยการสนับสนุนจาก UNODC และมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานในประเด็นเกี่ยวกับเรือนจำ³²⁹ ขณะที่มณฑลเจียงซูในประเทศจีนกำลังพัฒนาเทคโนโลยีบล็อกเชน เพื่อบริหารจัดการเรือนจำด้วยการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์แบบบูรณาการขึ้นมา โดยประกอบด้วยหน้าที่ใช้งาน 800 หน้าที่ และกระบวนการทำงาน 1,200 กระบวนการ³³⁰ และจากปัญหาเรือนจำแออัดและทรัพยากรไม่เพียงพอ ผู้ตรวจการแผ่นดินจากรัฐบาลกลางปากีสถานจึงสั่งให้บูรณาการระบบระบุตัวตนที่ใช้ข้อมูลชีวมาตรเข้ากับฝ่ายต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการประสานงานระหว่างกัน³³¹ นอกจากนี้ ประเทศอินเดียอยู่ระหว่างการสร้างระบบความยุติธรรมทางอาญาแบบบูรณาการขึ้น ซึ่งจะเชื่อมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาล และเรือนจำเข้าด้วยกันบนหนึ่งแพลตฟอร์ม เพื่อให้เจ้าหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้ทันที ซึ่งรวมถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ชื่อ “FASTER” ที่ช่วยส่งสำเนาคำสั่งประกันตัวที่ผ่านการยืนยันตัวบุคคลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้อาจสามารถปล่อยตัวผู้ต้องขังได้ทันที³³²

เชิงอรรถท้ายเล่ม

- 1 Helen Fair and Roy Walmsley, World Prison Population List (13th edition), World Prison Brief (Institute for Crime & Justice Policy Research), 1 December 2021.
- 2 Ibid.
- 3 Ibid.
- 4 Commonwealth Human Rights Initiative, CHRI's analysis of changes in prison population between December 2019 & November 2021, 17 December 2021, p. 6.
- 5 'Turkey: Huge budgets for new prisons and state intelligence activities in 2022', Medya News, 18 January 2022, medyanews.net/turkey-huge-budgets-for-new-prisons-and-state-intelligence-activities-in-2022/.
- 6 'Imprisonment: detainees in January 2021', Federal Statistical Office, 27 April 2021, www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/crime-criminal-justice/execution-penal-sentences-justice.gnpdetail.2021-0255.html.
- 7 Indicator 16.3.2 of the Sustainable Development Agenda is: The total number of persons held in detention who have not yet been sentenced, as a percentage of the total number of persons held in detention, on a specified date. See more at sdg.tracking-progress.org/indicator/16-3-2-unsentenced-detainees-as-a-proportion-of-overall-prison-population.
- 8 UNODC, Data Matters No.1, July 2021.
- 9 'Covid outbreaks in prisons bring disruption to courts', RTE News, 15 November 2021, www.rte.ie/news/coronavirus/2021/11/15/1260115-coronavirus-courts.
- 10 'Some prisoners have 'no idea' when their trials will be heard', RNZ, 6 September 2021, www.rnz.co.nz/news/national/450851/some-prisoners-have-no-idea-when-their-trials-will-be-heard.
- 11 'Stuck in limbo': endless wait for justice for those in Nigeria's prisons', *The Guardian*, 28 October 2021, www.theguardian.com/global-development/2021/oct/28/stuck-in-limbo-endless-wait-for-justice-for-those-in-nigerias-prisons.
- 12 'State prisons and local jails appear indifferent to COVID outbreaks, refuse to depopulate dangerous facilities', Prison Policy Initiative, 20 February 2022, www.prisonpolicy.org/blog/2022/02/10/february2022-population/.
- 13 'Highest to Lowest – Occupancy Level (based on official capacity)', World Prison Brief (Institute for Crime & Criminal Justice Policy Research), www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/occupancy-level?field_region_taxonomy_tid=All [accessed on 9 May 2022].
- 14 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), 31st General Report of the CPT, April 2022, paras. 89-90, 102.
- 15 'Jails overcrowded up to four times, Uttar Pradesh extends parole for 2500 prisoners', *The Times of India*, 19 August 2021, timesofindia.indiatimes.com/city/bareilly/jails-overcrowded-up-to-4-times-up-extends-parole-for-2500-prisoners/articleshow/85433935.cms.
- 16 'In China, COVID-19 had an unlikely side effect: bail reform', *Sixth Tone*, 28 October 2021, www.sixthtone.com/news/1008812/in-china-covid-19-had-an-unlikely-side-effect-bail-reform.
- 17 Penal Reform International and University of Coimbra, The impact of the COVID-19 pandemic on non-custodial sanctions and measures: Summary report of a comparative study in Member States of the European Union, January 2022.
- 18 Ibid.
- 19 UNODC, World Drug Report 2020, Booklet 6, June 2020, p. 56.
- 20 UNODC and UNAIDS, Compulsory Drug Treatment and Rehabilitation in East and Southeast Asia, January 2022.
- 21 The Global Drug Policy Index is available here: www.globaldrugpolicyindex.net.
- 22 United Nations, United Nations system common position supporting the implementation of the international drug control policy through effective inter-agency collaboration, 2018.
- 23 United Nations, United Nations System Common Position on Incarceration, 2021.
- 24 United Nations Working Group on Arbitrary Detention, Study on arbitrary detention and drug policies, A/HRC/47/40, 18 May 2021.
- 25 'Drug Decriminalisation Across the World', Talking Drugs, www.talkingdrugs.org/drug-decriminalisation.
- 26 '63% of inmates minor drug offenders, says Azalina, in calling for prison reform', *Free Malaysia Today*, 29 November 2021, www.freemalaysiatoday.com/category/nation/2021/11/29/63-of-prisoners-minor-drug-offenders-says-azalina-in-calling-again-for-prison-reform.
- 27 'The Drug War Rages on in the Philippines: New Data on the Civilian Toll, State Responsibility, and Shifting Geographies of Violence', ACLED, 18 November 2021, acleddata.com/2021/11/18/the-drug-war-rages-on-in-the-philippines-new-acted-data-on-the-civilian-toll-state-responsibility-and-shifting-geographies-of-violence.
- 28 Department of Prisons, Prison Statistics 2020, prisons.gov.lk/web/wp-content/uploads/2021/05/prison-statistics-2021.pdf.

- 29 Campaign to Decriminalise Poverty and Status, Submission on the Decriminalisation of Homelessness and Extreme Poverty, 30 November 2021, pettyoffences.org/downloads/submission-on-the-decriminalisation-of-homelessness-and-extreme-poverty.
- 30 Ibid.
- 31 African Commission on Human and Peoples' Rights, Ouagadougou Declaration and Plan of Action on Accelerating Prison and Penal Reform in Africa, 34th Ordinary Session, November 2003.
- 32 Conectas Direitos Humanos, Submission to the Special Rapporteur on the right to adequate housing and the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, November 2021.
- 33 'STJ concede habeas corpus e manda soltar mulher que furtou Miojo, Coca-Cola e suco em par de supermercado na Zona Sul de SP', Globo.com, 13 October 2021, g1.globo.com/sp/sao-paulo/noticia/2021/10/13/stj-concede-habeas-corpus-e-liberta-mulher-que-furtou-coca-cola-miojo-e-suco-em-po-de-supermercado-na-zona-sul-de-sp.ghtml.
- 34 Penal Reform International, The impact of the COVID-19 pandemic on non-custodial sanctions and measures: Summary report of a comparative study in Member States of the European Union, January 2022, p. 24.
- 35 'Manhattan to Stop Prosecuting Prostitution, Part of Nationwide Shift', The New York Times, 23 July 2021, www.nytimes.com/2021/04/21/nyregion/manhattan-to-stop-prosecuting-prostitution.html.
- 36 Conducted by Red de Mujeres Trabajadoras Sexuales de Latinoamérica y El Caribe (RedTraSex). See all country reports at www.redtralsex.org/Mapeo-de-la-legislacion-sobre.
- 37 'Bahrain makes all prisoners eligible for 'alternative' sentences', The New Arab, 9 September 2021, english.alaraby.co.uk/news/bahrain-says-prisoners-eligible-alternative-sentences.
- 38 Penal Reform International and University of Coimbra, The impact of the COVID-19 pandemic on non-custodial sanctions and measures: Summary report of a comparative study in Member States of the European Union, January 2020.
- 39 Ibid; see country reports available at www.penalreform.org/resource/country-reports-covid-19-impact-non-custodial-measures/.
- 40 Penal Reform International, Ten-point plan: Crisis-ready non-custodial sanctions and measures, January 2022.
- 41 Galleguillos, S., et al., 'The COVID-19 Pandemic and Probation in Chile: Remote Supervision and Regional Differences', International Criminology, 2022.
- 42 'Sanctions and measures without deprivation of liberty grow in Europe: annual statistics for 2020', Council of Europe, 8 June 2021, www.coe.int/en/web/portal/-/sanctions-and-measures-without-deprivation-of-liberty-grow-in-europe-annual-statistics-for-2020.
- 43 'Mass Incarceration: The Whole Pie 2022', Prison Policy Initiative, 14 March 2022, www.prisonpolicy.org/reports/pie2022.html.
- 44 Penal Reform International, Ten-point plan: Crisis-ready non-custodial sanctions and measures, January 2022.
- 45 'No more prison sentences for minor offences, announces justice minister', The Bulletin, 6 July 2021, www.thebulletin.be/no-more-prison-sentences-minor-offences-announces-justice-minister.
- 46 This Life, No Place For A Child: Alternatives to imprisoning children in Cambodia, February 2021.
- 47 Lorana Bartels et al., 'Public opinion on sentencing and parole in Australia', Probation Journal, 27 May 2018.
- 48 Comment by UN High Commissioner for Human Rights Michelle Bachelet on Papua New Guinea's repeal of the death penalty', United Nations, 21 January 2022, www.ohchr.org/en/2022/01/comment-un-high-commissioner-human-rights-michelle-bachelet-papua-new-guineas-repeal-death.
- 49 'Papua New Guinea repeals death penalty 30 years after introduction', The Guardian, 21 January 2021, www.theguardian.com/world/2022/jan/21/papua-new-guinea-repeals-death-penalty-30-years-after-reintroduction.
- 50 'Sierra Leone: Abolition of death penalty a major victory', Amnesty International, 25 July 2021, www.amnesty.org/en/latest/news/2021/07/sierra-leone-abolition-of-death-penalty-a-major-victory.
- 51 'Malawi Supreme Court Retreats from Opinion that Declared the Death Penalty Unconstitutional', Death Penalty Information Centre, 24 August 2021, deathpenaltyinfo.org/news/malawi-supreme-court-retreats-from-opinion-that-declared-the-death-penalty-unconstitutional.
- 52 'Protest against executions ordered by Minister of Justice Yoshihisa Furukawa', World Coalition Against the Death Penalty, 23 December 2021, worldcoalition.org/2021/12/23/protest-against-executions-ordered-by-minister-of-justice-yoshihisa-furukawa.
- 53 Human Rights Watch, World Report 2022: Events of 2021, January 2022, p. 572.
- 54 Human Rights Watch, World Report 2022: Events of 2021, January 2022, pp. 86-87; 'UN Rights Committee condemns Belarus's execution of man while case still pending', RadioFreeEurope, 10 March 2022, www.rferl.org/a/un-belarus-execution-case-pending/31746846.html.
- 55 'Executions, death sentences in the U.S. reach historic lows', Washington Post, 16 December 2021, www.washingtonpost.com/nation/2021/12/16/death-penalty-down.
- 56 Harm Reduction International, The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2021, 2022, p. 33.
- 57 The Cornell Centre on the Death Penalty Worldwide, "No One Believed Me": A Global Overview of Women Facing the Death Penalty for Drug Offenses, September 2021.
- 58 Harm Reduction International, The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2021, 2022, p. 24.

59 'Singapore President stops execution of two death row inmates', ABC News, 17 February 2022, [abcnews.go.com/International/wireStory/singapore-president-stops-execution-death-row-inmates-82949732](https://www.abcnews.go.com/International/wireStory/singapore-president-stops-execution-death-row-inmates-82949732).

60 'Iranian women at risk as execution numbers rise', France24, 15 December 2021, www.france24.com/en/live-news/20211215-iranian-women-at-risk-as-execution-numbers-rise.

61 Harm Reduction International, The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2021, 2022, p. 22.

62 Reprieve, The Death Penalty in Egypt – Ten years after the Uprising, p. 10.

63 Human Rights Watch, World Report 2022: Events of 2021, January 2022, p.214.

64 'Iran: UN Independent Experts condemn secret execution of Kurdish prisoner', United Nations, 22 December 2021, news.un.org/en/story/2021/12/1108652.

65 Project 39A, Deathworthy: A mental health perspective of the death penalty, October 2021, pp. 5, 91.

66 Harm Reduction International, The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2021, 2022, p. 27.

67 Reprieve and Migrant CARE, Worked to Death: A study on migrant workers and capital punishment, August 2021, p.6.

68 'Iran: Execution of juvenile offender 'deeply alarming and shocking'', United Nations, 24 November 2021, news.un.org/en/story/2021/11/1106512; 'Ground-breaking survey reveals' Iranians' attitudes towards the death penalty', World Coalition Against the Death Penalty, 23 October 2020, worldcoalition.org/2020/10/23/groundbreaking-survey-reveals-iranians-attitudes-towards-the-death-penalty.

69 Dirk Van Zyl Smit and Catherine Appleton, 'Life Imprisonment: A Global Human Rights Analysis', Harvard University Press, 2019.

70 Figures provided by the Life Imprisonment Worldwide project at the University of Nottingham, UK and Centre for Research and Education in Security, Prisons and Forensic Psychiatry, St Olavs University Hospital, Norway.

71 'Constable Matthew Hunt killing: Eli Epiha's sentence one of the longest ever given in New Zealand', NZ Herald, 9 December 2021, www.nzherald.co.nz/nz/constable-matthew-hunt-killing-eli-epihas-sentence-one-of-the-longest-ever-given-in-new-zealand/IS4F6MXCXX27SZ30ZU3PWPKXTQ.

72 Ashley Nellis, In the Extreme: Women Serving Life Without Parole and Death Sentences in the United States, The Sentencing Project, 22 September 2021.

73 Sección del tribunal constitucional, Sentencia 169/2021, de 6 de octubre de 2021, ECLI:ES:TC:2021:169, Sec. TC. Pg. 138576, 9 November 2021.

74 Corte Constitucional, Comunicado 33, Septiembre 2 de 2021, Sentencia C-294/21.

75 Ufficio Stampa della Corte costituzionale, Comunicato del 15 aprile 2021, Ergastolo ostativo incompatibile con la costituzione ma occorre un intervento legislativo, un anno di tempo al parlamento, 15 April 2021.

76 European Court of Human Rights, The applicant's irreducible life sentence breached the Convention, ECHR 217 [2019], 13 June 2019.

77 European Court of Human Rights, Case of Syomak and others v. Ukraine, 1691/21 and 5 others, 2 December 2021; 'The Constitutional Court of Ukraine Delivered Decision in the Case upon the Constitutional Complaints of D. Krupka, V. Kostin, O. Melnychenko, and V. Hohin', Constitutional Court of Ukraine, ccu.gov.ua/en/novina/constitutional-court-ukraine-delivered-decision-case-upon-constitutional-complaints-d-krupka.

78 The countries are: Australia, Canada, Georgia, Ghana, Hungary, Indonesia, Kenya, Lebanon, Nepal, New Zealand, Russia, Thailand, Uganda, United Kingdom. The Global Drug Policy Index is available at globaldrugpolicyindex.net.

79 UNODC, Data Matters No.1, July 2021.

80 'Prisoners serving longer jail terms push prison population', The Telegraph, 22 January 2022, www.telegraph.co.uk/news/2022/01/22/pensioners-serving-longer-jail-terms-push-prison-population.

81 Office of the Inspector of Custodial Services, Older prisoners, 15 June 2021.

82 U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics, Capital Punishment, 2019 – Statistical Tables, June 2021.

83 U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics, Prisoners in 2020 – Statistical Tables, December 2021.

84 CGL, Health Care Study: Florida Department of Corrections, 13 November 2019.

85 DLA Piper, A global analysis of prisoner releases in response to COVID-19, March 2021.

86 Penal Reform International and Harm Reduction International, COVID-19 vaccinations for prison populations and staff: Report on global scan, December 2021.

87 'Visualizing the unequal treatment of LGBTQ people in the criminal justice system', Prison Policy Initiative, 2 March 2021, www.prisonpolicy.org/blog/2021/03/02/lgbtq/; Chaiuea Chiranon, 'The Treatment of Third Sex Offenders in Prisons', Journal of Criminology and Soc-Ant, Volume 4, Issue 3, [July-September], 2021; 'Transgender prison population rises by a fifth', The Times, 25 November 2021, www.thetimes.co.uk/article/transgender-prison-population-rises-by-a-fifth-3c7w5mb2g.

88 ILGA World, State-Sponsored Homophobia 2020: Global Legislation Overview Update, December 2020.

89 ILGA World, Our identities under arrest: A global overview on the enforcement of laws criminalising consensual same-sex sexual acts between adults and diverse gender expressions, December 2021.

90 Dirección general de Políticas de Género, Personas travestis y trans en conflicto con la ley penal: impacto de la ley de identidad de género, June 2021.

91 Irish Penal Reform Trust and Maynooth University, "Sometimes I'm missing the words". The rights, needs and experiences of foreign national and minority ethnic groups in the Irish Penal System, 2022.

- 92 Ashley Nellis, *The Color of Justice: Racial and Ethnic Disparity in State Prisons*, The Sentencing Project, 13 October 2021.
- 93 'New data: The changes in prisons, jails, probation, and parole in the first year of the pandemic', Prison Policy Initiative, 11 January 2022, www.prisonpolicy.org/blog/2022/01/11/bjs_update.
- 94 'Prisoners in Australia', Australian Bureau of Statistics, 9 December 2021, www.abs.gov.au/statistics/people/crime-and-justice/prisoners-australia/latest-release#ab-original-and-torres-strait-islander-prisoners; 'Profile of Indigenous Australians', Australian Institute of Health and Welfare, 16 September 2021, www.aihw.gov.au/reports/australias-welfare/profile-of-indigenous-australians.
- 95 'Cartilha em quadrinhos os direitos das pessoas indígenas em conflito com a lei', Conselho Indigenista Missionário, 2020, cimi.org.br/wp-content/uploads/2020/07/cartilha-possos-conflito-lei.pdf.
- 96 Conselho Indigenista Missionário, *Violence Against Indigenous Peoples in Brazil*, October 2021; Stephen Grant Baines, 'The criminalization of indigenous people in Roraima state, Brazil: indigenous strategies to bring their rights into effect in the face of injustices and inequalities', *Vibrant*, Volume 18, 2021.
- 97 Permanent Forum on Indigenous Issues, *Update on the promotion and application of the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples: Violence against children*, E/C.19/2022/4, 2 February 2022.
- 98 Human Rights Council, *Promotion and protection of the human rights and fundamental freedoms of Africans and of people of African descent against excessive use of force and other human rights violations by law enforcement*, A/HRC/47/CRP.1, 28 June 2021, para. 95.
- 99 Sharon Shalev, *First, Do No Harm: Segregation, restraint, and pepper spray use in Women's prisons in New Zealand*, New Zealand Human Rights Commission, November 2021.
- 100 UNICEF, *Estimating the Number of Children Deprived of Liberty in the Administration of Justice*, 2021, p. 14.
- 101 UNICEF, *Detention of Children in the Time of COVID-19*, 2021, p. 9.
- 102 UNICEF, *Estimating the Number of Children Deprived of Liberty in the Administration of Justice*, 2021, p. 14.
- 103 Justice With Children, *Global Declaration on Justice With Children*, 20 November 2021, www.penalreform.org/resource/2021-global-declaration-on-justice-with-children.
- 104 Justice With Children, *Preparatory Meeting Report Middle East and North Africa (MENA)*, justicewithchildren.org/wp-content/uploads/2021/11/MENA-preparatory-meeting-report-for-WCJWC-March-2021.pdf, p.7.
- 105 HM Inspectorate of Prisons, *Report on an unannounced inspection of HMYOI Cookham Wood*, 9–13 August 2021, 2021.
- 106 'COVID-19 in Juvenile Facilities', The Sentencing Project, 18 May 2021, www.sentencingproject.org/publications/covid-19-in-juvenile-facilities.
- 107 'Ending corporal punishment of children in penal systems', Sonia Vohito for Penal Reform International, 1 November 2021, www.penalreform.org/blog/ending-corporal-punishment-of-children-in-penal-systems.
- 108 'Abolishing life imprisonment for children: A battle that's not won yet', Leo Ratledge for Penal Reform International, 8 November 2021, www.penalreform.org/blog/abolishing-life-imprisonment-for-children-a-battle-thats.
- 109 'World Prison Brief data: Japan', World Prison Brief, www.prisonstudies.org/country/japan; Korea Law Translation Center, *Juvenile Act*, elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=37128&lang=ENG.
- 110 Sibella Matthews, Vincent Schiraldi & Lael Chester, 'Youth Justice in Europe: Experience of Germany, the Netherlands, and Croatia in Providing Developmentally Appropriate Responses to Emerging Adults in the Criminal Justice System', *Justice Evaluation Journal*, 31 July 2018, p. 8.
- 111 Eva P. Schmidt, Stephanie E. Rap and Ton Liefwaard, 'Young Adults in the Justice System: The Interplay between Scientific Insights, Legal Reform and Implementation in Practice in The Netherlands', *Youth Justice*, 21(2), 2021.
- 112 'Prison Operations Manual', Ara Poutama Aotearoa – Department of Corrections, www.corrections.govt.nz/resources/policy_and_legislation/Prison-Operations-Manual/Movement/M.03-Specified-gender-and-age-movements/M.03.01-Under-20-years-old-male-prisoners.
- 113 'Changes to California's youth prison system prove difficult to implement', EdSource, 7 October 2021, edsources.org/2021/changes-to-californias-youth-prison-system-prove-difficult-to-implement/661967.
- 114 US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Morocco*, 30 March 2021, p. 6.
- 115 'Italy: Country Profile', Prison Insider, 2021, www.prison-insider.com/en/countryprofile/italie-2019-5d540d7647051.
- 116 'How Croatia's 'off-ramps' keep young adults out of prison', The Crime Report, 4 April 2018, thecrimereport.org/2018/04/04/how-croatiass-off-ramps-keep-young-adults-out-of-prison.
- 117 'Statistics', Federal Bureau of Prisons, www.bop.gov/about/statistics/population_statistics.jsp.
- 118 Justice with Children, *World Congress 2021 Preparatory Meetings Compendium Report*, November 2021, p. 18.
- 119 'Justice for Children', UNICEF, www.unicef.org/protection/justice-for-children.
- 120 The Sentencing Project, *Youth in Adult Courts, Jails, and Prisons*, 16 December 2021, p. 1.
- 121 Justice with Children, *World Congress 2021 Preparatory Meetings Compendium Report*, November 2021.
- 122 'More than 600 assaults at Victoria's Malmsbury Youth Justice Centre as judge calls for urgent reform', ABC News, 11 December 2021, www.abc.net.au/news/2021-

12-12/ malmsbury-youth-justice-centre-calls-for-reform-amid-as-saults/100685426.

123 Agenda and Alliance for Youth Justice, "We've not given up" Young women surviving the criminal justice system: Young Women's Justice Project Final Report, March 2022.

124 'CT Child Advocate report: Adult prison system is no place for minors', The CT mirror, 17 November 2020, ctmirror.org/2020/11/17/ct-child-advocate-report-adult-prison-system-is-no-place-for-minors/.

125 HM Inspectorate of Prisons, Outcomes for Young Adults in Custody, January 2021, p. 16.

126 'Prison Re-offending Statistics 2011-2018', Central Statistics Office, www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-pros/prisonre-offendingstatistics2011-2018/.

127 'Juvenile inmates encouraged to reconnect with society before release', Kyodo News, 21 May 2021, english.kyodonews.net/news/2021/05/88a810f8fba2-feature-juvenile-inmates-encouraged-to-reconnect-with-society-before-release.html; Council of Europe, Report to the Finnish Government on the visit to Finland carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 7 September to 18 September 2020, 5 May 2021, p. 31.

128 'Addressing the 105,000 increase in the global female prison population, ten years after the Bangkok Rules were adopted', Triona Lenihan for Penal Reform International, 10 December 2020, www.penalreform.org/blog/addressing-the-105000-increase-in-the-global-female.

129 PRI analysis of data available on the World Prison Brief, as at 16 February 2022, www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/female-prisoners?field_region_taxonomy_tid=All.

130 Claudia Vince and Emily Evison, Invisible Women: Understanding women's experiences of long-term imprisonment, Prison Reform Trust, 2021.

131 Ashley Nellis, In The Extreme: Women Serving Life Without Parole and Death Sentences in the United States, The Sentencing Project, 2021.

132 Penal Reform International, Women who kill in the context of domestic violence in Uganda: How does the criminal justice system respond?, 2021.

133 Claudia Vince and Emily Evison, Invisible Women: Understanding women's experiences of long-term imprisonment, Prison Reform Trust, 2021.

134 United Nations, Report of the Working Group on Arbitrary Detention, A/HRC/48/55, 6 August 2021, para. 18.

135 'Inter-American Court of Human Rights Orders El Salvador to Reform Policies That Criminalize Women for Accessing Reproductive Health Care', Centre for Reproductive Rights, 30 November 2021, reproductiverights.org/inter-american-court-of-human-rights-orders-el-salvador-to-reform-policies-abortion.

136 'Iran death penalty threat for abortion unlawful: UN rights experts', United Nations, 16 November 2021, news.un.org/en/story/2021/11/1105922.

137 Rona Epstein et al., Why are Pregnant Women in Prison, Coventry University, 2021.

138 'Ending birth behind bars: Minnesota's healthy start act and where we go from here', Ms. Magazine, 23 June 2021, msmagazine.com/2021/06/23/pregnancy-women-mothers-jail-prison-minnesota-healthy-start-act.

139 'Chart of the week: How many women in prison in England give birth each year', Nuffield Trust, 9 September 2021, www.nuffieldtrust.org.uk/resource/chart-of-the-week-how-many-women-in-prison-in-england-give-birth-each-year.

140 AdvocAid Sierra Leone, AdvocAid Condemns Death of Baby in Police Station, 27 December 2021.

141 Prisons and Probation Ombudsman, Baby Death at HMP Styal – PPO Report Highlights Shocking Circumstances of Baby Stillborn In Prison, 10 January 2022, s3-eu-west-2.amazonaws.com/ppo-prod-storage-1g9rkjhkjm/gw/uploads/2022/01/Baby-B-Styal-Press-Release-Final-11.1.22.pdf.

142 'Unsupportive environments and limited policies: Pregnancy, postpartum, and birth during incarceration', Prison Policy Initiative, 19 August 2021, www.prisonpolicy.org/blog/2021/08/19/pregnancy-studies.

143 UN Bangkok Rules, Rule 24; UN Nelson Mandela Rules, Rule 48 [2]; CAT/C/USA/CO/2, para. 33; A/74/137, para. 22.

144 Martha J. Paynter, Reproductive (In) Justice in Canadian Federal Prisons for Women, February 2022, p. 36.

145 'WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard', World Health Organization, covid19.who.int [accessed on 21 March 2022].

146 'COVID: Over 1,000 jail inmates positive, close to 2020 peak', ANSA, 7 January 2022, www.ansa.it/english/news/general_news/2022/01/07/covid-over-1000-jail-inmates-positive-close-to-2020-peak_b613fb07-fdd1-467f-837a-4fb54c742306.html.

147 'Data update: As the Delta variant ravages the country, correctional systems are dropping the ball (again)', Prison Policy Initiative, 21 October 2021, www.prisonpolicy.org/blog/2021/10/21/october2021_population.

148 'New data gives a detailed picture of how COVID-19 increased death rates in Florida prisons', Prison Policy Initiative, 27 April 2021, www.prisonpolicy.org/blog/2021/04/27/florida-prison-mortality.

149 Ministry of Justice, Safety in Custody Statistics, England and Wales: Deaths in Prison Custody to September 2021, Assaults and Self-harm to June 2021, 28 October 2021.

150 'How Europe's prisons have fared in the Covid-19 pandemic', Prison Insider, 14 December 2021, www.prison-insider.com/en/articles/quand-le-covid-19-fait-trembler-les-prisons-europeennes.

151 'Coronavirus (COVID-19) Vaccinations', Our World in Data, ourworldindata.org/covid-vaccinations [accessed on 21 March 2022].

152 Penal Reform International and Harm Reduction International, COVID-19 vaccinations for prison populations and staff: Report on global scan, December 2021, p. 5.

- 153 Ibid.
- 154 Human Rights Watch, World Report 2022, Events of 2021, 2022.
- 155 Penal Reform International and Harm Reduction International, COVID-19 vaccinations for prison populations and staff: Report on global scan, December 2021, p. 14.
- 156 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment of Punishment (CPT), Report to the Spanish Government on the visit to Spain from 14 to 28 September 2020, CPT/Inf [2021] 27, Council of Europe, 9 November 2021.
- 157 UNODC, Prisons and Pandemic, Inaction is not an Option (Advocacy Brief 1, Government of Balochistan), www.unodc.org/documents/pakistan/SP2_Advocacy_Brief_1_Prisons_COVID-19-Balochistan.pdf.
- 158 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment of Punishment (CPT), Report to the Armenian Government on the visit to Armenia from 2 to 12 December 2019, CPT/Inf [2021] 10, Council of Europe, 26 May 2021.
- 159 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment of Punishment (CPT), Report to the Finnish Government on the visit to Finland from 7 September to 18 September, CPT/Inf [2021] 7, Council of Europe, 5 May 2021.
- 160 Council of Europe, Report to the Serbian Government on the periodic visit to Serbia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 9 to 19 March 2021, 10 March 2022, para. 79.
- 161 Thailand Institute of Justice, A Global Study on the Impact of COVID-19 on Prison Health, January 2022, p. 44.
- 162 Linda Montanari et al., 'The impact of the COVID-19 lockdown on drug service provision in European prisons', International Journal of Prison Health, 2021; Krysia Canvin and Laura Sheard, Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights, University of York, 2021.
- 163 Amnesty International, Forgotten behind bars: COVID-19 and prisons, 2021.
- 164 Krysia Canvin and Laura Sheard, Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights, University of York, 2021; Catherine Heard, Locked in and locked down –Prison life in a pandemic: Evidence from 10 countries, Institute for Crime & Justice Policy Research, May 2021.
- 165 Linda Montanari et al., 'The impact of the COVID-19 lockdown on drug service provision in European prisons', International Journal of Prison Health, 2021; European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons, April 2021; Krysia Canvin and Laura Sheard, Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights, University of York, 2021.
- 166 European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons, April 2021.
- 167 Katherine S Walter et al., 'The escalating tuberculosis crisis in central and South American prisons', The Lancet, Volume 197, Issue 10284, 24 April 2021.
- 168 'Tracking the spread of tuberculosis in Brazilian prisons', Stanford Medicine News Center, 16 December 2021, med.stanford.edu/news/all-news/2021/12/tuberculosis-brazil-prisons.html; 'Tuberculosis en prisiones de Venezuela', Fundacion iO, 29 October 2021, fundacionio.com/tuberculosis-en-las-prisiones-de-venezuela.
- 169 '88 under trial prisoners test positive for HIV in 2 Assam jails', Hindustan Times, 10 October 2021, www.hindustantimes.com/india-news/88-under-trial-prisoners-test-positive-for-hiv-in-2-assam-jails-101633862577669.html.
- 170 '71 inmates at Karachi's Malir jail found infected with hepatitis', Dawn, 17 December 2021, www.dawn.com/news/1664257/71-inmates-at-karachis-malir-jail-found-infected-with-hepatitis.
- 171 Matthew J Akiyama et al., 'Hepatitis C elimination among people incarcerated in prisons: challenges and recommendations for action within a health systems framework', Lancet Gastroenterol Hepatol., Volume 6, Issue 5, pp. 391-400, May 2021.
- 172 UNAIDS Programme Coordinating Board, Update on HIV in prisons and other closed settings, 11 November 2021.
- 173 Matthew J Akiyama et al., 'Hepatitis C elimination among people incarcerated in prisons: challenges and recommendations for action within a health systems framework', Lancet Gastroenterol Hepatol., Volume 6, Issue 5, pp. 391-400, May 2021.
- 174 UNAIDS Programme Coordinating Board, Update on HIV in prisons and other closed settings, 11 November 2021.
- 175 Roger H. Peters et al., 'Co-Occurring Substance Use and Mental Disorders in the Criminal Justice System: A New Frontier of Clinical Practice and Research', Psychiatric Rehabilitation Journal, Volume 38, No. 1, pp. 1-6, 2015; Natalie Bonfine et al., 'Meeting the Needs of Justice-Involved People With Serious Mental Illness Within Community Behavioral Health Systems', Psychiatric Services, Volume 71, Issue 4, 2019.
- 176 'Vulnerable, older prisoners 'sabotaging' parole to stay in jail', The Irish Times, 29 November 2021, www.irishtimes.com/news/crime-and-law/vulnerable-older-prisoners-sabotaging-parole-to-stay-in-jail-1.4741176.
- 177 Prison Insider, Walling up madness, April 2022.
- 178 Her Majesty's Inspectorate of Probation, A joint thematic inspection of the criminal justice journey for individuals with mental health needs and disorders, November 2021.
- 179 Amanda Butler et al., 'Prevalence of Mental health Needs, Substance Use, and Co-occurring Disorders Among People Admitted to Prison', Psychiatric Services, November 2021.

- 180 Tata Trusts, India Justice Report: Ranking States on Police, Judiciary, Prisons and Legal Aid, January 2021; National crime Records Bureau, Ministry of Home Affairs, Prison Statistics India 2019, August 2020.
- 181 Prison Insider, Walling up madness, April 2022.
- 182 Khalida Saalim et al., 'Reported health and social consequences of the COVID-19 pandemic on vulnerable populations and implemented solutions in six West African countries: A media content analysis', PLOS ONE, 16 June 2021.
- 183 Catherine Heard, Locked in and locked down –Prison life in a pandemic: Evidence from 10 countries, Institute for Crime & Justice Policy Research, May 2021 [reports from England and Wales, Kenya, Netherlands, Ireland]; Laurent Gatzaz et al., 'Suicide attempts and Covid-19 in prison: Empirical findings from 2016 to 2020 in a Swiss prison', Psychiatry Research, Volume 303, September 2021.
- 184 Amnesty International, Forgotten behind bars: COVID-19 and prisons, 2021; 'COVID precautions put more prisoners in isolation. It can mean long-term health woes', NPR, 4 October 2021, www.npr.org/sections/health-shots/2021/10/04/1043058599/rising-amid-covid-solitary-confinement-inflicts-lasting-harm-to-prisoner-health.
- 185 'It's brewing': Inmates, guards worry about violence after COVID-19 lockdown', National Post, 6 June 2020, nationalpost.com/news/canada/its-brewing-inmates-guards-worry-about-violence-after-covid-19-lockdown.
- 186 HM Inspectorate of Prisons, What happens to prisoners in a pandemic?, February 2021.
- 187 'Press briefing notes on Bahrain', United Nations, 30 April 2021, www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27042&LangID=E.
- 188 'As Corrections Officers Quit in Droves, Prisons Get Even More Dangerous', The Marshall Project, 1 November 2021, www.themarshall-project.org/2021/11/01/as-correc-tions-officers-quit-in-droves-prisons-get-even-more-dangerous.
- 189 'Covid-19: Whatever unfolds in our prisons will affect all of us', Just Detention International, 26 May 2020, justdetention.org/covid-19-whatever-unfolds-in-our-prisons-will-affect-all-of-us.
- 190 'Coronavirus is a Ticking Time Bomb for Australia's Prisons', Human Rights Watch, 16 April 2020, www.hrw.org/news/2020/04/16/coronavirus-ticking-time-bomb-australias-prisons.
- 191 OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), Integrating the Issue of Sexual and Gender-Based Violence in Detention Monitoring: A Guidance Note for Oversight Mechanisms, 2021.
- 192 Martin Kelvin Inyani, 'Causes and Consequences of Sexual Violence in Male Prisons in Kenya: A Study of Kisumu Maximum Security Prison, Kenya', International Knowledge Sharing Platform, 11[5], 2021.
- 193 See for example justdetention.org/prisonerstoo/ and nlgsf.org/programs-committees/nlg-sfba-programs/metoo-behind-bars.
- 194 Human Rights Watch, World Report 2022: Events of 2021, 2022.
- 195 'We are all suffering': What's going on inside Ecuador's prisons?', Aljazeera, 18 November 2021, www.aljazeera.com/news/2021/11/18/we-are-all-suffering-whats-going-on-inside-ecuador-prisons.
- 196 'Drug seizures in Scots jails double during Covid-19 pandemic as 'Zombie Spice' causes havoc behind bars', Daily Record, 26 January 2021, www.dailyrecord.co.uk/news/scottish-news/drug-seizures-scots-jails-double-23380314.
- 197 'Families urged not to smuggle drugs into prison as visits resume', The Irish Times, 20 July 2020, www.irishtimes.com/news/crime-and-law/families-urged-not-to-smuggle-drugs-into-prison-as-visits-resume-1.4309088.
- 198 'Almost 40% of women employees in Correctional Service survey say they don't feel mentally or emotionally safe at work', National Post, 25 December 2021, nationalpost.com/news/canada/almost-40-of-women-employees-in-correctional-service-survey-say-they-dont-feel-mentally-or-emotionally-safe-at-work.
- 199 'Attorney calls for appointment of Inspector of Prisons to stem acts of violence', News Day, 2 December 2021, newsday.co.tt/2021/12/02/attorney-calls-for-appointment-of-inspector-of-prisons-to-stem-acts-of-violence/.
- 200 'Assault on front-line prison workers 'de-facto decriminalised', warns report', Independent, 10 August 2021, www.independent.co.uk/news/uk/politics/assault-front-line-prison-officers-b1900373.html.
- 201 'Regional NHRI body adopts torture prevention guidelines', Association for the Prevention of Torture, 15 December 2021, www.ap.t.ch/en/news_on_prevention/regional-nhri-body-adopts-torture-prevention-guidelines.
- 202 'COVID-19 vaccinations help restore family links in Kenya's prisons', GAVI The Vaccine Alliance, 4 November 2021, www.gavi.org/vaccineswork/covid-19-vaccinations-help-restore-family-links-kenya-prisons.
- 203 'Joint letter on restrictions on prison visits and correspondence', FIDH, 30 November 2021, www.fidh.org/en/region/asia/thailand/thailand-joint-letter-on-restrictions-on-prison-visits-and; 'In Togo, prison visit ban keeps families apart', The Guardian, 18 November 2021, guardian.ng/news/in-togo-prison-visit-ban-keeps-families-apart.
- 204 'The double sentence of prisoners in a pandemic: "The isolation they receive is torture"', El Salto, 10 January 2022, www.elsaltodiarario.com/carceles/doble-condena-presos-pandemia-aislamiento-tortura.
- 205 Catherine Heard, Locked in and locked down –Prison life in a pandemic: Evidence from 10 countries, Institute for Crime & Justice Policy Research, May 2021, p. 8.
- 206 Irish Prison Service, Annual Report 2020, p. 11.
- 207 'COVID-19 Guidance Note - Mitigating the disruptive impact of infection

- prevention and control measures in prisons: core principles and recommendations', UNODC, www.unodc.org/res/justice-and-prison-reform/nelsonmandelarules-GoF_html/COVID_19_Guidance_Note_IPC_ebook.pdf.
- 208 **Marta Luisa Romero et al.**, *The Covid-19 Pandemic and Prison Policy in Latin America*, *The Dialogue*, April 2021, p. 13; *Association for the Prevention of Torture, COVID-19 Digital Mapping Findings Report: Justice and Deprivation of Liberty in Latin America and the Caribbean*, *United Nations Development Programme*, March 2021, p. 12.
- 209 **Council of Europe**, *Report to the Serbian Government on the periodic visit to Serbia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment [CPT] from 9 to 19 March 2021*, 10 March 2022.
- 210 'When it comes to email, some prisoners say attorney-client privilege has been erased', *NPR*, 31 March 2021, www.npr.org/2021/03/31/982339371/when-it-comes-to-email-some-prisoners-say-attorney-client-privilege-has-been-erased.
- 211 'Prisons are increasingly banning physical mail', *SLATE*, 9 August 2021, slate.com/technology/2021/08/prisons-banning-physical-mail.html.
- 212 **Commonwealth Human Rights Initiative**, *Disconnected - Videoconferencing and fair trial rights*, 2020, p. 13.
- 213 'Opinion: The staggeringly high price of a phone call', *Washington Post*, 30 November 2021, www.washingtonpost.com/opinions/2021/11/30/staggeringly-high-price-prison-phone-call/.
- 214 'FCC lowers inter-state and international prison phone call rates', *Federal Communications Commission*, 20 May 2021, www.fcc.gov/document/fcc-lowers-interstate-and-international-prison-phone-rates.
- 215 **Prison Reform Trust**, *CAPTIVE - How prisons are responding to COVID-19 Briefing 1*, 2020, p. 11.
- 216 'No more free phone calls for men in prison', *Inside Time*, 13 December 2021, insidetime.org/no-more-free-phone-calls-for-men-in-prison/.
- 217 **Catherine Heard**, *Locked in and locked down- Prison life in a pandemic: Evidence from 10 countries*, *Institute for Crime & Justice Policy Research*, May 2021.
- 218 **Amnesty International**, *Forgotten behind bars: COVID-19 and prisons*, 2021.
- 219 'Promoting prison-based rehabilitation programmes and post-release services to foster prisoners' social reintegration', *UNODC*, 8 March 2021, www.unodc.org/dohadeclaration/en/crimecongress14/events/8MarPrisons.html.
- 220 **Yennef Vereycken and Monique Ramioul**, 'Employment quality of prison staff in Europe: trapped in a vicious circle?', *HesaMag #19*, Special report 3/36.
- 221 **Thomas D. Akoensi and Justice Tankebe**, 'Prison Officer Self-Legitimacy and Support for Rehabilitation in Ghana', *Criminal Justice and Behavior*, 47(1), 2020.
- 222 'The link between the rehabilitation of detainees and the prison staff training with regard to the management of Foreign Prisoners', *B-Competent*, 27 August 2021, www.bcompetent.eu/news/link-between-rehabilitation-detainees-and-prison-staff-training-regard-management-foreign-prisoners.
- 223 **Helen Fair and Jessica Jacobson**, *Keeping Covid Out of Prisons: Approaches in Ten Countries*, May 2021.
- 224 **Esther Matthews**, 'Peer-focused prison reentry programs: Which peer characteristics matter most?', *Incarceration: An international journal of imprisonment, detention and coercive confinement*, 23 August 2021.
- 225 **Katherine E McLeod et al.**, 'Supporting people leaving prisons during COVID-19: perspectives from peer health mentors', *International Journal of Prisoner Health*, 17 February 2021 Feb 17, 206-216.
- 226 'Mississippi Prisons: No One's Safe, Not Even the Guards', *The Marshall Project*, 20 February 2020, www.themarshallproject.org/2020/02/20/mississippi-prisons-no-one-s-safe-not-even-the-guards.
- 227 'As Corrections Officers Quit in Drove, Prisons Get Even More Dangerous', *The Marshall Project*, 1 November 2021, www.themarshallproject.org/2021/11/01/as-corrections-officers-quit-in-drove-prisons-get-even-more-dangerous.
- 228 'A Half-Million People Got COVID-19 in Prison. Are Officials Ready for the Next Pandemic?', *The Marshall Project*, 30 June 2021, www.themarshallproject.org/2021/06/30/a-half-million-people-got-covid-19-in-prison-are-officials-ready-for-the-next-pandemic.
- 229 **Kryisia Canvin and Laura Sheard**, *Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights*, *University of York*, 2021.
- 230 'Casuarina Prison inmates riot amid union warning of shortages of up to 800 officers', *Perth Now*, 7 December 2021, www.perthnow.com.au/news/crime/casuarina-prison-inmates-riot-amid-union-warning-of-shortages-of-up-to-800-officers-c-4852698.
- 231 'A Half-Million People Got COVID-19 in Prison. Are Officials Ready for the Next Pandemic?', *The Marshall Project*, 30 June 2021, www.themarshallproject.org/2021/06/30/a-half-million-people-got-covid-19-in-prison-are-officials-ready-for-the-next-pandemic; **Kryisia Canvin and Laura Sheard**, *Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights*, *University of York*, 2021.
- 232 **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA)**, *Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons*, April 2021; **Kryisia Canvin and Laura Sheard**, *Impact of Covid-19 on healthcare in prisons in England: Early insights*, *University of York*, 2021.
- 233 **Penal Reform International and Harm Reduction International**, *COVID-19 vaccinations for prison populations and staff: Report on global scan*, December 2021, p. 7.
- 234 **Yang Li et al.**, 'Mental health status among prison officers in the process

of enforcing the law during COVID-19 epidemic: a cross-sectional survey from China', *BMC Psychiatry*, Volume 22, Article number 33, 2022.

235 'Prison officers' stress at work worsened during pandemic', *Irish Examiner*, 21 December 2021, www.irishexaminer.com/news/arid-40770978.html.

236 OMCT World Organisation Against Torture, Building our response on COVID-19 and detention: OMCT Guidance brief to the SOS-Torture Network and partner organizations, 15 April 2020.

237 'Yoga helps prison officers cope with Covid-19 stress', *The Prison Phoenix Trust*, 2 July 2021, www.theppt.org.uk/2021/07/02/yoga-helps-prison-officers-cope-with-covid-19-stress.

238 Lola Kola et al., 'COVID-19 mental health impact and responses in low-income countries: reimagining global mental health', *Lancet Psychiatry*, Volume 8, pp. 535-550, 2021.

239 Department of Corrections, Guidelines for mental health care during the COVID-19 pandemic in the prison, 16 June 2021.

240 'Aprueban bono para personal del INPE por emergencia nacional', *Instituto Nacional Penitenciario*, 6 May 2020, www.inpe.gob.pe/prensa/noticias/item/4345-aprueban-bono-para-personal-del-inpe-por-emergencia-nacional.html.

241 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), 31st General Report of the CPT, April 2022, para. 104.

242 International Committee of the Red Cross, *Better Prisons: A Short Introduction to More Humane Prison Planning and Design*, 12 January 2022.

243 Information from open sources was found on planning and initiating construction of new prison facilities in 2021 in the following countries: Angola, Argentina, Australia, Austria, Cambodia, Canada, Colombia, Costa Rica, France, Germany, Ghana, Guatemala, India, New Zealand, Nigeria, Paraguay, Peru, Serbia, Spain, Sri Lanka, Sweden, Turkey, United Kingdom, United States of America, Uruguay.

244 PRI's research involved a scan of the following types of material: press-releases, reports from national/international monitoring bodies, reports from NGOs, newspaper articles.

245 'We fell off the face of the earth', *Foreign Policy*, 8 August 2021, foreignpolicy.com/2021/08/08/turkey-prison-complex-erdogan.

246 'Turkey aiming to increase capacity of its prisons to 500,000 by 2024, says opposition MP Gergerlioglu', *Stockholm Centre for Freedom*, 19 October 2021, stockholmcf.org/turkey-aiming-to-increase-capacity-of-its-prisons-to-500000-by-2024-says-opposition-mp-gergerlioglu.

247 Marcelo F. Aebi and Malanie M. Tiago, *SPACE I – 2020 – Council of Europe Annual Penal Statistics: Prison populations*, Council of Europe, 2021.

248 'We fell off the face of the earth', *Foreign Policy*, 8 August 2021, foreignpolicy.com/2021/08/08/turkey-prison-complex-erdogan.

249 'New prison complex in Horana to expand Sri Lanka's prison capacity to 100,000: Minister', *ECONOMYNEXT*, 6 July 2021, economynext.com/new-prison-complex-in-horana-to-expand-sri-lankas-prison-capacity-to-100000-minister-83768.

250 House of Commons Library, *The prison estate*, 8 October 2021.

251 Ministry of Justice, *Prison population projections: 2021 to 2016*, England and Wales, 25 November 2021.

252 House of Commons Library, *The prison estate*, 8 October 2021; 'Government's 10-year plan to expand prison estate will make 'failed system bigger', *campaigners warn*', *The Independent*, 20 July 2021, www.independent.co.uk/news/uk/politics/prison-places-england-wales-buckland-b1887361.html.

253 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment of Punishment (CPT), *Report to the Finnish Government on the visit to Finland from 7 September to 18 September*, CPT/Inf [2021] 7, Council of Europe, 5 May 2021.

254 Information provided by RESCALED, 2022.

255 'Excellent progress at new Waikeria prison build', *Beehive.govt.nz*, 3 April 2021, www.beehive.govt.nz/release/excellent-progress-new-waikeria-prison-build.

256 'We fell off the face of the earth', *Foreign Policy*, 8 August 2021, foreignpolicy.com/2021/08/08/turkey-prison-complex-erdogan.

257 'Small scale facilities for young offenders in the Netherlands: Juvenile and Young Offenders in Prison and Probation: Europris', *Rijksoverheid*, 1 December 2020, www.europris.org/wp-content/uploads/2020/12/Small-scale-community-integrated-grounded-in-relational-security-youth-justice-facilities-lessons-from-the-Netherlands-Belgium-by-J.-Wallace-Lems-I.-Bos-F.-Souverein.pdf.

258 Dominique Moran et al., 'Does prison location matter for prisoner wellbeing? The effect of surrounding greenspace on self-harm and violence in prisons in England and Wales', *Wellbeing, Space and Society*, Volume 3, 2022.

259 'Derechos humanos y Sistema penitenciario', *Defensoria del pueblo*, www.defensoria.gob.pe/wp-content/uploads/2018/05/informe_29.pdf.

260 'New York's high-rise jails: what could go wrong?', *The Guardian*, 9 December 2019, www.theguardian.com/cities/2019/dec/09/new-yorks-high-rise-prisons-what-could-go-wrong.

261 Rob Allen and Paul English, *Public-Private Partnerships in Prison Construction and Management*, The World Bank, 2013.

262 'Summary Progress Update 2021: SDG 6 – water and sanitation for all', *UN Water*, July 2021, www.unwater.org/app/uploads/2021/12/SDG-6-Summary-Progress-Update-2021-Version-July-2021a.pdf.

263 Marie-Claire van Hout and Rosemary Mhlanga-Gunda, 'Prison health situation and health rights of young people incarcerated in sub-Saharan African prisons and detention centres: a scoping review of extant

- literature', BMC International Health and Human Rights, 19, 22 May 2019.
- 264 Restart Center for Rehabilitation of Victims of Violence and Torture, Poverty and torture and ill-treatment in Lebanon - Submission to the UN Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, 10 October 2021, p. 3.
- 265 'Haiti: Inhuman prison conditions demand urgent action', OHCHR, 30 June 2021, reliefweb.int/report/haiti/n-ap-mouri-rapport-sur-les-conditions-de-d-tention-en-ha-ti-frht.
- 266 'Prison and the pandemic: The lethal cocktail used by the Nicaraguan government against those who criticize them', Amnesty International, 10 August 2020, www.amnesty.org/en/latest/news/2020/08/carcel-covid19-coctel-letal-gobierno-nicaragua.
- 267 US Department of State, 2020 Country Report on Human Rights Practices: Colombia, 30 March 2021; Penal Reform International, Natural hazards and prisons: Protecting human rights in disaster prevention, response and recovery, December 2021.
- 268 CPT, 30th General Report of the CPT, May 2021, p. 38.
- 269 '51 inmates in Irish prison still 'slopping out' despite government pledge to end practice by this year', The Journal.ie, 21 August 2020, www.thejournal.ie/51-irish-prisoners-slopping-out-2020-5180221-Aug2020.
- 270 Korea Future, North Korean Prison Database, 2022.
- 271 'Lebanon's prisons: A microcosm of disease, sectarianism and near anarchy', TRT World, 4 January 2022, www.trtworld.com/magazine/lebanon-s-prisons-a-microcosm-of-disease-sectarianism-and-near-anarchy-53288.
- 272 Catherine Heard, Towards a Health Informed Approach to Penal Reform, Institute for Criminal Policy Research, June 2019.
- 273 European Prison Observatory, Prisons in Europe, October 2019, p. 51.
- 274 Catherine Heard, Towards a Health Informed Approach to Penal Reform, Institute for Criminal Policy Research, June 2019.
- 275 'In Myanmar's Insein Prison, inmates shared bathwater and were denied medical care', Radio Free Asia, 17 November 2021, www.rfa.org/english/news/myanmar/insein-11172021204102.html.
- 276 'Women in New York prisons complain of contaminated water after Hurricane Ida', NBC News, 14 September 2021, www.nbcnews.com/news/nbcblk/women-new-york-prisons-complain-contaminated-water-hurricane-ida-rcna2020.
- 277 Human Rights Watch, World Report 2022: Events of 2021, January 2022, p. 740.
- 278 Amnesty International, Forgotten behind bars: COVID-19 and prisons, 2021.
- 279 'Impact of COVID-19 heavily felt by prisoners globally: UN Expert', United Nations, 9 March 2021, news.un.org/en/story/2021/03/1086802.
- 280 'As Haiti Braces for the COVID-19 Pandemic, Water, Sanitation, and Hygiene Are More Important Than Ever', World Bank, 29 May 2020, www.worldbank.org/en/news/feature/2020/05/29/as-haiti-braces-for-the-covid-19-pandemic-water-sanitation-and-hygiene-are-more-important-than-ever.
- 281 Mariana Luisa Romero et al., The COVID-19 pandemic and prison policy in Latin America, The Dialogue, April 2021, p. 13.
- 282 Human Rights Watch, Submission by Human Rights Watch to the Special Rapporteur on the right to adequate housing and the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights on decriminalization of homelessness and extreme poverty, available at www.ohchr.org/en/calls-for-input/calls-input/call-input-decriminalization-homelessness-and-extreme-poverty.
- 283 Marie-Claire Van Hout and Rosemary Mhlanga-Gunda, 'Mankind owes to the child the best that it has to give: prison conditions and the health situation and rights of children incarcerated with their mothers in sub Saharan African prisons', BMC International Health and Human Rights, 2019, p. 8.
- 284 'A glance at the conditions of women in Iranian prisons - women's rights are human rights', NCRI Women Committee, 9 December 2021, women.ncri-iran.org/2021/12/09/the-conditions-of-women-iran-prisons.
- 285 Calculated using the World Bank, FY22 List of Fragile and Conflict-affected Situations, www.worldbank.org/en/topic/fragilityconflictviolence/brief/harmonized-list-of-fragile-situations, plus Ukraine, and prison population data from the World Prison Brief Database [Institute for Crime & Justice Policy Research], www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison-populationtotal?field_region_taxonomy_tid=All [accessed 2 May 2022].
- 286 'Fragility, Conflict and Violence', World Bank, 11 March 2022, www.worldbank.org/en/topic/fragilityconflictviolence/overview#1.
- 287 Mick Mulroy et al, COVID-19 & Conflict in the Middle East, MEI Policy Center, January 2021.
- 288 'ICRC: Omicron highlights need to step up global vaccinations, including in conflict zones', International Committee of the Red Cross, 2 December 2021, www.icrc.org/en/document/icrc-omicron-highlights-need-step-global-vaccinations-including-conflict-zones.
- 289 Penal Reform International and Harm Reduction International, COVID-19 Vaccinations for prison populations and staff: Report on global scan, December 2021.
- 290 'Humanitarian financing is failing the COVID-19 frontline', Center for Global Development, 18 June 2020, www.cgdev.org/blog/humanitarian-financing-failing-covid-19-frontlines; 'Middle East in 2021: Despite a year out of the global spotlight, millions remain in need', ICRC, www.icrc.org/en/document/middle-east-2021-despite-year-out-global-spotlight-millions-remain-need.
- 291 'ICRC Statement on latest development in Myanmar', International Committee of the Red Cross, 24 July 2021, www.icrc.org/en/document/icrc-statement-myanmar-24-july-2021; 'Ethiopia - ICRC starts detention visits to members of the Ethiopian armed forces in

- the Tigray region', International Committee of the Red Cross, 18 July 2021, www.icrc.org/en/document/ethiopia-icrc-starts-detention-visits-members-ethiopian-armed-forces-tigray-region.
- 292 'Syrian official sentenced to life for crimes against humanity in landmark German trial', The Courthouse, 13 January 2022, www.courthousenews.com/syrian-official-sentenced-to-life-for-crimes-against-humanity-in-landmark-german-trial/; 'The Biden Administration imposes new sanctions on Syrian prisons and officials', New York Times, 28 July 2021, www.nytimes.com/2021/07/28/us/politics/syria-sanctions-biden.html.
- 293 European Court of Human Rights, Guide to the case-law of the European Convention on Human Rights – Prisoners' rights, 31 December 2021, p. 60.
- 294 'Al Shabaab militants storm Somali jail, seven soldiers killed', Reuters, 5 March 2021, www.reuters.com/article/us-somalia-violence-idUSKB-N2AX188.
- 295 'Houthis, aid group: Death toll from prison airstrike hits 82', AP News, 22 January 2022, apnews.com/article/united-nations-houthis-yemen-middle-east-saudi-arabia-dec15b16732f17383968eaa2bc810b49.
- 296 'At least 25 dead after prison break in Haiti in which hundreds of inmates escaped', NPR, 27 February 2021, www.npr.org/2021/02/27/972076434/at-least-25-dead-after-prison-break-in-haiti-in-which-hundreds-of-inmates-escape.
- 297 United Nations, Conflict-related sexual violence: Report of the Secretary General, S/2021/312, 30 March 2021, para. 14.
- 298 All Survivors Project, Conflict-related sexual violence: New dangers facing men and boys in Afghanistan, January 2022, p. 2.
- 299 United Nations, Children and armed conflict in Afghanistan: Report of the Secretary-General, S/2021/662, 16 July 2021, para. 31.
- 300 'U.S. Troops join assault on prison where ISIS holds hostage hundreds of boys', New York Times, 25 January 2022, www.nytimes.com/2022/01/24/world/middleeast/syria-prison-isis-hasaka.html.
- 301 'Weather-related disasters increase over past 50 years, causing more damage but fewer deaths', World Meteorological Organization, 31 August 2021, public.wmo.int/en/media/press-release/weather-related-disasters-increase-over-past-50-years-causing-more-damage-fewer.
- 302 Penal Reform International, Natural hazards and prisons: Protecting human rights in disaster prevention, response and recovery, December 2021.
- 303 Calculated with data from the World Prison Brief database available at: 'Highest to Lowest- Prison Population Total', World Prison Brief Database (Institute for Crime & Justice Policy Research), www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/prison-populationtotal?field_region_taxonomy_tid=All [accessed on 1 November 2021]; INFORM Risk Index 2022 available at DRMKC - INFORM drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index.
- 304 Prof Qi Zhao et al., 'Global, regional, and national burden of mortality associated with non-optimal ambient temperatures from 2000 to 2019: a three-stage modelling study', The Lancet Planetary Health, Volume 5, Issue 7, E417-E425, 1 July 2021.
- 305 'Chad inquiry finds 44 prisoners died in hot, overcrowded cell', BBC News, 9 August 2020, www.bbc.co.uk/news/world-africa-53712951.
- 306 'Concerns for life in Western Australia's Pilbara after 50.7C heat record matched', The Guardian, 14 January 2022, www.theguardian.com/australia-news/2022/jan/14/concerns-for-life-in-western-australias-pilbara-after-507c-heat-record-matched.
- 307 'After sweltering temperatures killed Texas prisoners, lawmakers vote to install air conditioning', The Texas Tribune, 14 May 2021, www.texastribune.org/2021/05/14/texas-prison-air-conditioning-legislature.
- 308 'Why people are freezing in America's prisons', Vox, 13 December 2019, www.vox.com/identities/2019/12/13/21012730/cold-prison-incarcerated-winter.
- 309 "'Cooking Them to Death": The lethal Toll of Hot Prisons', The Marshall Project, 11 October 2017, www.themarshallproject.org/2017/10/11/cooking-them-to-death-the-lethal-toll-of-hot-prisons.
- 310 Dennis M. Mares and Kenneth W. Moffett, 'Climate change and interpersonal violence: a "global" estimate and regional inequities', Climatic Change, Volume 135, pp. 297-310, 27 November 2015.
- 311 'Intense heat raises the risk of violence in American prisons', The Economist, 27 July 2021, www.economist.com/graphic-detail/2021/07/27/intense-heat-raises-the-risk-of-violence-in-american-prisons.
- 312 'Madagascar: after the passage of the cyclone, the prison of Mananjary lacks everything', Teller Report, 9 March 2022, www.tellerreport.com/news/2022-03-09-madagascar--after-the-passage-of-the-cyclone-the-prison-of-mananjary-lacks-everything.H1XnVq38W9.html.
- 313 'Climate change puts the health and lives of incarcerated people at risk', Prism, 18 November 2020, prism-reports.org/2020/11/18/climate-change-puts-the-health-and-lives-of-incarcerated-people-at-risk/.
- 314 'COVID-19 and natural disaster combine for tragedy at Bureau of Prisons facility in Estill, SC', Forbes, 28 April, 2020, www.forbes.com/sites/walterpavlo/2020/04/28/covid-19-and-natural-disaster-combine-for-tragedy-at-bureau-of-prisons-facility-in-estill-sc/?sh=91b752b7149a; 'Floods, power outages, no running water: Jails during Hurricane Ida', Grist, 21 September 2021, grist.org/equity/hurricane-ida-jails-prisons-emergency-response.
- 315 Human Rights Council, Resolution adopted by the Human Rights Council on 1 July 2016, The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet, A/HRC/RES/32/13, 18 July 2016.
- 316 'In a 1st, Banka jail begins 10-day digital literacy prog', The

- Times of India, 23 July 2021, timesofindia.indiatimes.com/city/patna/in-a-1st-banka-jail-begins-10-day-digital-literacy-program/articleshow/84657076.cms.
- 317 'KU leading program to boost digital literacy among women leaving incarceration', The University of Kansas, 27 July 2021, today.ku.edu/2021/07/27/ku-lead-program-boost-digital-literacy-skills-employment-health-women-after-release.
- 318 Chantal Edge et al., 'COVID-19: digital equivalence of health care in English prisons', *The Lancet Digital Health*, Volume 2, Issue 9, E450-E452, 1 September 2020.
- 319 See 'Government Inspection Issues: Pansuk Corrections Project, Doing Good Deeds for the Nation, Religion, and King' (in Thai) at 203.157.134.70/stra/admin/news/FILE_HRD/file_emeeting_agenda_1.pdf.
- 320 'Time to reconsider computers in prison?', *The Lawyer's Daily*, 14 July 2021, www.thelawyersdaily.ca/articles/28280.
- 321 European Court of Human Rights, *Ramazan Demir v. Turkey* - 68550/17, Judgment 9 February 2021.
- 322 Coding-OUT: www.coding-out.org/; TRIANGLE project: prisonsystems.eu/digital-system-youth-vocational-skills.
- 323 'Towards digitalisation of prisons: Finland's Smart Prison Project', Pia Puolakka for Penal Reform International, 6 July 2021, www.penalreform.org/blog/towards-digitalisation-of-prisons-finlands-smart-prison-project.
- 324 'Turkey kick-starts project to initiate digital transformation in prisons', *Daily Sabah*, 7 December 2020, www.dailysabah.com/business/tech/turkey-kick-starts-project-to-initiate-digital-transformation-in-prisons.
- 325 'COVID-19 guidance note: Mitigating the disruptive impact of infection prevention and control measures in prisons: core principles and recommendations', UNODC, www.unodc.org/res/justice-and-prison-reform/nelsonmandelarules-GoF_html/COVID_19_Guidance_Note_IPC_ebook.pdf.
- 326 Andrea Mufarreh, 'Prison official perceptions of technology in prison', *Punishment & Society*, 15 February 2021.
- 327 'NEC delivers digital services platform to Australia's largest prison', CRN, 20 April 2021, www.crn.com.au/news/nec-delivers-digital-services-platform-to-australias-largest-prison-563561.
- 328 'Smart prison to address challenge of high staff turnover', *Ejinsight*, 29 November 2021, www.ejinsight.com/eji/article/id/2977553/20211129-Smart-prison-to-address-challenge-of-high-staff-turnover; 'Sydney's Silverwater prison expanded with new technology to watch prisoners', *9News*, 30 April 2021, www.9news.com.au/national/silverwater-jail-inside-new-block-artificial-intelligence-sydney-nsw/37e7152b-f6dd-4ad8-bf53-2b1ece3f5dbf.
- 329 'La Dirección General de Régimen Penitenciario y la UNODC planifican actividades estratégicas para el 2020', UNODC Bolivia, 10 December 2019, www.unodc.org/bolivia/es/La-Direccion-General-de-Regimen-Penitenciario-y-la-UNODC-planifican-actividades-estrategicas-para-el-2020.html.
- 330 'Chinese province uses blockchain technology to manage prisons, mining sweep continues: Blockheads', *Technode*, 14 December 2021, technode.com/2021/12/14/chinese-province-uses-blockchain-technology-to-manage-prisons-mining-sweep-continues-blockheads.
- 331 'Pakistan: Provinces asked to use biometric identification at prisons', *Gulf News*, 22 November 2021, gulfnews.com/world/asia/pakistan/pakistan-provinces-asked-to-use-biometric-identification-at-prisons-1.83883798.
- 332 'SC approves 'FASTER' System for releasing prisoners, tells jails to accept e-bail orders', *The Wire*, 24 September 2021, thewire.in/law/sc-approves-faster-system-for-releasing-prisoners-tells-jails-to-accept-e-bail-orders.



**เกี่ยวกับองค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล
(Penal Reform International; PRI)**

องค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) เป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่ปฏิบัติงานทั่วโลกเพื่อส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่อ้างไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชนสำหรับทุกคนและไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ องค์กร PRI ดำเนินการเพื่อสร้างกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีการเลือกปฏิบัติและคุ้มครองสิทธิของผู้ด้อยโอกาสผ่านโครงการด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงปฏิบัติและการสนับสนุนการปฏิรูปที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

www.penalreform.com

**เกี่ยวกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(Thailand Institute of Justice; TIJ)**

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์การมหาชนที่รัฐบาลไทยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2556 และได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime; UNODC) ให้เป็นสมาชิกล่าสุดของ “สถาบันเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network Institutes; PNIs)” ในปี พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของ TIJ คือการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่ใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) ยิ่งไปกว่านั้น TIJ ยังทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมที่นำหลากหลายแนวคิดจากทั่วโลกมาถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในบริบทของประเทศไทยอย่างเข้มข้น โดยมุ่งเน้นประเด็นพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคง

www.tijthailand.org

แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2565

รายงานชุด แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลกฉบับที่แปดขององค์การปฏิรูปการลงโทษสากล ซึ่งจัดทำร่วมและได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย โดยตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบขององค์การปฏิรูปการลงโทษสากลทั้งหมด การศึกษา คัดย่อ ทำซ้ำ และแปลรายงานฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน สามารถทำได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องไม่เป็นการทำเพื่อจำหน่าย หรือเพื่อใช้โดยมีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ การเปลี่ยนแปลงข้อความใดๆ ในรายงานฉบับนี้ ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์การปฏิรูปการลงโทษสากล และต้องอ้างอิงถึงองค์การปฏิรูปการลงโทษสากล สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และรายงานฉบับนี้ อย่างเหมาะสม

หากมีข้อสงสัยประการใด สอบถามได้ที่
publications@penalreform.org

ตีพิมพ์ฉบับภาษาอังกฤษครั้งแรก
เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565

© Penal Reform International 2022

คำแปลภาษาไทยโดย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(องค์การมหาชน)
ตีพิมพ์ฉบับภาษาไทยครั้งแรก
เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงทั้งหมด สามารถศึกษาได้จาก
รายงาน *แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2565*
ที่ <https://www.penalreform.org/global-prison-trends-2022/>

หรือ

<https://knowledge.tijthailand.org/en/publication/detail/global-prison-trends-2022#book/>

ภาพหน้าปก: ผู้คนถูกปล่อยตัวจากเรือนจำเวสลิทัว
เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เป็นส่วนหนึ่งของการนิรโทษกรรมสำหรับวันประกาศอิสรภาพของประเทศศรีลังกา

ภาพปกใน: ผู้ต้องจังกำลังตักน้ำสำหรับอาบและซักผ้าที่เรือนจำลา เอสปรีนซา ประเทศฮอนดูรัส

ออกแบบกราฟิกโดย Alex Vally

องค์การปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International) สำนักงานใหญ่

The Green House
244-254 Cambridge Heath Road
London E2 9DA
United Kingdom

The Hague Humanity Hub
Fluwelen Burgwal 58
2511 CJ Den Haag
Netherlands

info@penalreform.org

[@PenalReformInt](https://twitter.com/PenalReformInt)
[@Penalreforminternational](https://facebook.com/Penalreforminternational)

www.penalreform.org

ประเทศเอเชียกลาง

Syganak str. 29
Nur-Sultan
Kazakhstan
pricentralasia@penalreform.org

ประจำคอเคซัสใต้

prisouthcaucasus@penalreform.org

ประจำตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

22 Amro Bin Dinar
Amman
Jordan
priamman@penalreform.org

ประจำซิมบับเวและแอฟริกา

Plot 8, Kisozi Close
Kisozi Complex
Nakasero
Kampala
P.O. Box 11455
Uganda
africa@penalreform.org

สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice)

999 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

info@tijthailand.org

[@TIJthailand](https://twitter.com/TIJthailand)
[@tijthailand.org](https://facebook.com/tijthailand.org)

www.tijthailand.org